

Datum
2022-04-14Instans
Förskolenämnden

Förskolenämndens ledamöter och ersättare kallas härmed till sammanträde på Förskoleförvaltningen, Olovsholmsgatan 32 lokal Borgstena, **torsdagen den 21 april 2022 kl. 15:00.**

Sammanträdet inleds med information om intern kontroll följt av en workshop.

Förskolenämndens sammanträde är öppet för allmänheten (utom vid ärenden som avser myndighetsutövning eller sekretess).

Andreas Ekström
Förskolenämndens Ordförande

Ina Furtenbach
Förvaltningschef

Förhinder anmäls alltid till Ida Westin på 033-35 50 46 eller via e-post: ida.westin@boras.se.

Gruppmöten

Mitt-S-samverkan har gruppmöte 19 april kl. 17:00. Meddela eventuellt förhinder till Andreas Ekström, tel. 0737-342736.

Moderaterna och Kristdemokraterna har digitalt gruppmöte den 12 april kl.17.00. Meddela eventuellt förhinder till Marie Fridén, tel. 0734-32 70 95.

Sverigedemokraterna har gruppmöte 19 april. Meddela eventuellt förhinder till Leif Häggblom, tel. 0702-65 50 98

Ärende

1. Upprop och val av justerande ledamot och dennes ersättare
2. Godkännande av föredragningslista
3. Allmänhetens frågestund
4. Månadsrapport mars 2022
Dnr 2022-00039 1.1.4.2 1
5. Uppföljning av Kommunfullmäktiges uppdrag som inte ingår i Budget 2022
Dnr 2022-00040 1.1.3.25 1
6. Svar på revisionsrapport - Centralt tillkommande kostnader i Borås Stad
Dnr 2022-00018 1.2.3.3 1
7. Svar på remiss - Uppföljning Program för nationella minoriteter
Dnr 2022-00032 1.1.3.25 1
8. Svar på remiss - Regler och villkor för bidrag till kooperativa familjenätverk för kompletterande barnomsorg
Dnr 2022-00038 1.2.3.0 1
9. Svar på revisionsrapport – Granskning av barnkonventionen i Borås Stad
Dnr 2022-00036 1.2.3.3
10. Projekteringsframställan för Äventyrets förskola i Sparsör
Dnr 2022-00045 2.6.1.0 1
11. Uppsägning av Annexet - Norrbyskolans förskola
Dnr 2022-00046 2.6.1.2 1
12. Beslut om ersättning för grundutbildning om barnkonventionen för förtroendevalda
Dnr 2022-00042 1.4.2.25 1
13. Anmälningssärenden
Dnr 2022-00004 1.1.3.0 1
14. Redovisning av delegationsbeslut
Dnr 2022-00005 1.1.3.0 1

Ina Furtenbach
HandläggareDatum
2022-04-21Instans
Förskolenämnden
Dnr FN 2022-00039 1.1.4.2

Månadsrapport mars 2022

Förskolenämndens beslut

Förskolenämnden beslutar att godkänna månadsrapport mars 2022.

Ärendet i sin helhet

Förskolenämnden redovisar ett resultat på +6 062 tkr i förhållande till periodens budget. Prognosen för helåret är i nuläget enligt årsbudget.

Förskolenämndens ram inför 2022 räknades ned med ca 1 % avseende volym, baserat på befolkningsprognos framtagen i april 2021. Antalet inskrivna barn i våra egna förskolor har under perioden januari-mars varit 19 färre än under motsvarande period förra året.

Antalet barn i fristående förskolor har varit något färre under januari-mars 2022 än under motsvarande period förra året. Fristående pedagogisk omsorg har minskat med sex platser jämfört med motsvarande period förra året. Kostnaderna för köpta platser ligger på samma nivå under januari-mars 2022 som motsvarande period förra året.

Sammantaget, när även köpta och sålda platser till annan kommun räknas med, har Förskolenämnden betalningsansvar 24 färre barn under januari-mars 2022 än under motsvarande period 2021.

Inför varje ny planlagd förskola görs en noggrann behovsanalys, då dessa innebär en avsevärt högre lokalkostnad.

Prövning av barnets bästa

Kommuner har som skyldighet att alltid beakta barnets bästa i alla beslut som rör barn. Kommunen har även fastslagit att allt arbete som staden bedriver ska grunda sig på ett antal centrala rättighetsprinciper, som icke-diskriminering, inkludering, transparens, ansvar, delaktighet och jämlikhet.

Ärendet i sig bedöms vara av ren administrativ art då, månadsuppföljningen är nämndens egen rapport och analys av sin ekonomi och verksamhet med årsprognos. Barnperspektivet och rättighetsprinciperna beaktas löpande inom de områden som rapporten berör.

Beslutsunderlag

1. Månadsrapport mars 2022

2. Redovisning av uppdrag från Kommunfullmäktige och
Förskolenämnden mars 2022

Samverkan

Ärendet har varit föremål för samverkan på FSG den 7 april 2022.

Beslutet expedieras till

Kommunstyrelsen

Andreas Ekström
Ordförande

Ina Furtenbach
Förvaltningschef

Månadsrapport mars 2022

Förskolenämnden

Innehållsförteckning

1 Inledning	3
2 Omvärldsanalys	3
3 Indikatorer och uppdrag	4
3.1 Omsorg om varandra och miljön	4
3.2 Ett tryggt och snyggt Borås	5
3.3 Möjligheter och mod att utvecklas	5
3.4 Människor möts i Borås	6
3.5 Egen organisation	7
4 Nämndens verksamhet	9
4.1 Ekonomiskt sammandrag.....	9
4.2 Ekonomiska förutsättningar	9
4.3 Verksamhet 2022	10
5 Verksamhetsmått	11
5.1 Förskola.....	11
6 Nya placeringar och väntetid	12

1 Inledning

Förskoleförvaltningens viktigaste uppdrag de kommande åren är att fortsätta arbetet med att skapa en likvärdig förskoleverksamhet med god kvalitet. Enligt förskolans läroplan ska förskolan lägga grunden för ett livslångt lärande i en verksamhet som är rolig, trygg och lärorik för alla barn. Förskolan arbetar utifrån två parallella styrmodeller, den kommunala och den statliga styrningen.

Den kommunala måluppfyllelsen redovisas i månadsrapporter, tertialrapporter och årsredovisning.

Det systematiska kvalitetsarbetet beskrivs i de nationella styrdokumenterna. Borås Förskoleförvaltning har utifrån de nationella målen tagit fram en modell för det systematiska kvalitetsarbetet där varje förskola planerar, följer upp, dokumenterar, utvärderar och utvecklar sin verksamhet. Samtliga underlag diskuteras i kvalitetsdialoger mellan rektor och verksamhetschef där även resultatet från klimatenkäten och inkomna synpunkter tas upp. Förskolorna gör också skriftliga uppföljningar som sammanställs av förvaltningen. Allt detta sammantaget analyseras av förvaltningsledningen och den sammantagna måluppfyllelsen redovisas muntligt och skriftligt till nämnden utifrån framtagna kvalitetsrapporter. Ämnet i kvalitetsrapporten konkretiseras av rektorer och pedagoger genom exempel från förskolorna.

Förvaltningen har tagit fram en övergripande verksamhetsplan som identifierar de gemensamma utvecklingsområdena för 2022:

- Kvalitet i utbildningen - en god och likvärdig kvalitet i alla förskolor
- Arbetsmiljö och kompetensförsörjning
- Förvaltningens processer

Varje funktion och förskola tar utifrån den övergripande verksamhetsplanen fram en egen verksamhetsplan för att ytterligare konkretisera hur de kan arbeta med de utvalda utvecklingsområdena.

På mars månads förvaltningsinfo presenterades hur förvaltningen arbetar med systematiskt kvalitetsarbete. En uppdatering om arbetet som pågår inom IT-området lämnades också.

Förskolenämnden redovisar ett resultat på +6 062 tkr i förhållande till periodens budget. Prognosen för helåret är i nuläget enligt årsbudget.

2 Omvärldsanalys

I början på mars invaderade Ryssland Ukraina och ett blodigt krig bröt ut i Sveriges närområde. Borås började liksom övriga kommuner förbereda sig på att ta emot flyktingar. Förvaltningen beslöt att utlokalisera Öppna förskolan till transitboende på Kyllared. Förskoleförvaltningen har också samordnat Familjecentralernas parter för att utlokalisera Familjecentralernas övriga verksamheter och stöd till flyktingarna. Under mars månad har ett fåtal barn och vårdnadshavare kommit till transitboendet. De första ansökningarna om ordinarie förskola har inkommit från Ukrainska medborgare som anlänt privat och har eget boende. Dessa barn får 15 timmar i förskolan som grund och sedan ytterligare tid utifrån vårdnadshavarnas arbete eller studier enligt ordinarie rutin.

Familjecentralerna har haft ett stort antal besökare under mars månad och efterfrågan på aktiviteter har ökat.

Under mars månad har förskolorna sakta återgått till ett normalläge efter pandemin. Många barn har skolats in under perioden och närvaron ökar igen. Färre barn har 15-timmars förskola eftersom fler vårdnadshavare är i sysselsättning då anställningarna ökat i samhället.

De förskolor som haft mycket statsbidrag håller på att anpassa verksamheten till minskad personalstyrka. Många statsbidragsanställda medarbetare har placerats ut på vakanta tjänster runt om i kommunen. Här arbetar arbetslagen med att få ny samsyn i uppdraget när de får nya medlemmar.

Vårdnadshavare som inte utnyttjar sin plats under tre månader blir av med platsen. Förvaltningen införde undantagsregler under den stora vågen av RS-smitta. Vårdnadshavare med syskon under sex månader som valt att hålla sitt äldre barn hemma befriades från avgift och fick behålla sin plats. Vid månadsskiftet februari/mars återgick förvaltningen till ordinarie regler.

Personalens sjukfrånvaro har minskat men är fortfarande på förhöjda nivåer jämfört med innan pandemin. I januari skedde en kraftig uppgång av sjukfrånvaron då det var en stor samhällspridning av Covid. Sjukfrånvaron för januari var 18,1%, vilket går att jämföra med tidigare toppnoteringar på 13,7% i februari 2021 och 15,1% i mars 2020. Situationen på förskolorna var väldigt ansträngd och vissa av enheterna fick hålla stängt under några dagar. Denna situation delades med många av Sveriges kommuner. Under februari's andra hälft sjönk sjukfrånvaron igen för att fortsätta sjunka under mars månad.

3 Indikatorer och uppdrag

3.1 Omsorg om varandra och miljön

Målbild

I Borås tar vi ansvar genom att behandla varandra och vår miljö med omsorg. Vi lever i harmoni med en rik natur, vår omvärld och med andra människor. Social, ekonomisk och ekologisk hållbarhet är grunden för våra val och beslut.

Att människor i Borås är olika är en styrka. Samtidigt har alla likvärdiga förutsättningar. Oavsett ålder och livssituation får invånarna stöd för att kunna leva ett rikt liv. Alla i Borås är viktiga och kan vara delaktiga i hur vårt samhälle utvecklas. Vi tar gemensamt ansvar för varandra genom att visa tillit och bjuda in till dialog.

Vi tar gemensamt ansvar för miljön genom att återanvända och återvinna samt hantera energikällor och naturresurser på ett hållbart sätt. Insikt om det ömsesidiga beroendet mellan stad och landsbygd, människa, natur och omvärld finns hos oss alla. Lokalt är det enkelt att förflytta sig med kollektivtrafik, till fots och med cykel, men också längre resor kan vi göra klimatsmart.

Kommunfullmäktiges indikatorer	Senast utfall	Utfall 2021	Utfall 2020
Andelen närproducerade livsmedel ska öka, %.		22,1	23,6
Andelen ekologiska livsmedel ska öka, %.		46,5	49,2

Andelen närproducerade livsmedel ska öka, %.

Indikatorn följs upp i samband med tertialrapport 1, 2 och i årsredovisningen.

Andelen ekologiska livsmedel ska öka, %.

Indikatorn följs upp i samband med tertialrapport 1, 2 och i årsredovisningen.

3.1.1 Kommunfullmäktige

Uppdrag	Status	Kommentar
Förskolenämnden uppdras att tillsammans med Arbetslivsnämnden se till att samhällsintroduktion erbjuds på alla familjecentraler.	 Genomfört	Alla öppna förskolor har rekryterat deltagare till utbildningarna. Många besökare har gått utbildningen. Förskolenämnden har därmed genomfört sin del av uppdraget. Vi fortsätter vår samverkan kring ytterligare rekryteringen till utbildning inom samhällsintroduktion.

3.2 Ett tryggt och snyggt Borås

Målbild

Borås är en snygg och trygg plats. Vi som bor, verkar och möts här har nära till det vi behöver i vardagen.

Skulpturer och street-art ger Borås ett spännande yttre och internationell uppmärksamhet. Rena och snygga miljöer i våra gemensamma vardagsrum skapar trivsel och ger trygghet.

Vi utformar våra bostadsområden tillsammans, och i hela Borås finns boenden som passar olika livssituationer och olika åldrar. Här finns service, fritidsaktiviteter, kultur, företag och närhet till natur där människor bor och verkar.

Kommunfullmäktiges indikatorer	Senast utfall	Utfall 2021	Utfall 2020
Andelen föräldrar som känner sig trygga när de lämnar sitt barn på förskolan ska öka, %.		95,8	96

Andelen föräldrar som känner sig trygga när de lämnar sitt barn på förskolan ska öka, %.

Indikatorn följs upp i samband med tertialrapport 2 samt i årsredovisningen. Frågan om andel föräldrar som känner sig trygga när de lämnar sitt barn på förskolan ställs till vårdnadshavare i Förskoleförvaltningens klimatenkät. Årets enkät pågår under februari - mars månad.

3.3 Möjligheter och mod att utvecklas

Målbild

I Borås är vi kreativa och har mod att tänka och handla i nya banor. Här är det lätt att förverkliga idéer och drömmar.

Högklassig utbildning från förskola till universitet får människor och samhälle att växa. Tack vare samverkan mellan kommun, universitet, näringsliv och civilsamhälle finns det attraktiva utbildningar på alla nivåer. Goda möjligheter till bildning ger boråsarna möjlighet att utvecklas och lära livet ut.

Borås utveckling vilar på ett arv inom textil och handel. Vi ligger i topp inom miljöteknik, IT och digitalisering, och vågar satsa på nya områden. Bredden av branscher och en stark entreprenörsanda skapar möjlighet att ta tillvara på den kunskap som finns här och att utvecklas som person.

3.5 Egen organisation

Kommunfullmäktiges indikatorer	Senast utfall	Utfall 2021	Utfall 2020
Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid ska minska, %.	10,9	11	11,6
Arbetad tid för timavlönade omräknat till årsarbeten ska minska.	60,8	66,8	50,6
Andel anställda som nyttjar Borås Stads friskvårdsbidrag ska öka, %		33	34,6

Verksamhetens indikatorer	Utfall	Målvärde 2021	Målvärde 2025
Antalet inkomna anmälningar till Skolinspektionen där myndigheten utdelat ett föreläggande.		0	0

Antalet inkomna anmälningar till Skolinspektionen där myndigheten utdelat ett föreläggande.

Denna indikator följs upp i samband med årsredovisningen. Utfallet för januari - mars 2022 är 0.

Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid ska minska, %.

I februari skedde en kraftig nedgång av den månadsredovisade sjukfrånvaron efter den toppen som januari visade. Siffrorna landade på 11,4 (jämfört med 18,1% i januari). Det är dock värt att notera att detta endast är sjukfrånvaron, den totala frånvaron är som vanligt högre, då det även är många medarbetare som är hemma för exempelvis vård av barn.

På 12-månadesbasis är sjukfrånvaron för senaste mätperioden 11,4% vilket är en marginell minskning från föregående period som låg på 11,6%. Förhoppningen är att den totala sjukfrånvaron kommer att fortsätta med successiv minskning, och att även frånvaron som visar månad för månad inte drabbas av sådana kraftiga variationer som vi sett det senaste. Detta kommer i så fall att skapa en större stabilitet och kontinuitet i verksamheten och så att det även finns bättre utrymme för tillfällen för återhämtning för personalen.

Förvaltningen kommer att under 2022 i sitt systematiska kvalitetsarbete integrera arbetsmiljö- och kompetensförsörjningsfrågorna i förskolornas verksamhetsplan, för att skapa en helhetsbild av de olika förskolornas samlade prioriterade områden. Detta kommer ge en tydligare uppföljning av förutsättningarna och hjälpa såväl rektorerna som organisation att arbeta strukturerat och enhetsanpassat gällande arbetsmiljö- och hälsofrågorna.

Arbetad tid för timavlönade omräknat till årsarbeten ska minska.

Siffrorna från mars visar att bemanningsenheten täckte strax över 97% av förvaltningens bokningar av timvikarier. Förskoleförvaltningen fortsätter att ha ett högt behov av tim, och gjorde totalt över 2200 beställningar i mars. Denna siffra är högre än både januari och februari, och i statistiken går det att se att det framförallt är orsaken vård av barn som ökat mellan de två första månaderna och mars. Detta visar på att även om sjukfrånvaron minskat så är frånvaron av medarbetare ute på förskolorna fortsatt hög. Värt att notera är att sjukfrånvarosiffrorna alltid släpar en månad (februaris siffror redovisas ovan), medan statistiken från bemanningsenheten är senaste månaden (mars).

Förvaltningen kommer att under 2022 med att utveckla strategier för kompetensförsörjning och sträva efter att beroendet av timvikarier. Förvaltningen kommer också att samarbeta med Bemanningenheten

för att säkerställa ett tillräckligt högt inflöde av timanställda och lotsa lämpliga personer vidare till utbildning för en framtida anställning.

Andel anställda som nyttjar Borås Stads friskvårdsbidrag ska öka, %

Indikatorn följs upp i samband med årsredovisningen.

3.5.1 Kommunfullmäktige

Uppdrag	Status	Kommentar
Lokalförsörjningsnämnden ska tillsammans med Grundskolenämnden, Förskolenämnden och Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden under 2021 utreda hur nämnderna på ett bättre sätt kan använda sina lokaler gemensamt. Det ska särskilt belysas hur föreningslivet kan använda lokalerna när det inte bedrivs någon utbildning i dem.	 Genomfört	Förskolenämnden samnyttjar idag lokaler med grundskolans tidiga år på flera orter. Lokaler främst i ytterområdena används flexibelt. En riktad arbetsgrupp har arbetat för att ytterligare utveckla samnyttjandet och har utrett frågan. Utredningen behandlades av Förskolenämnden den 27 januari 2022 och Lokalförsörjningsnämnden ska översända utredningen till Kommunstyrelsen i samband med årsredovisningen.
När Borås Stads nämndorganisation gjordes om stod valet mellan A) en gemensam kostorganisation under en nämnd, till exempel Servicenämnden eller B) en kostorganisation per nämnd. Alternativ B valdes. Kommunstyrelsen ska i samverkan med Förskolenämnden, Grundskolenämnden, Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden och Vård- och äldre- och vårdnämnden utvärdera det valda alternativet. Uppdraget ska redovisas senast halvårsskiftet 2021.	 Genomfört	Uppdraget är utfört, en rapport är framtagen och överlämnad till Kommunstyrelsen.

4 Nämndens verksamhet

4.1 Ekonomiskt sammandrag

Tkr	Utfall perioden	Budget perioden	Period- avvikelse	Årsbudget	Prognos	Års- avvikelse
Sålda platser	1 818	1 750	68	7 000	7 000	0
Statsbidrag	11 080	10 638	442	42 498	42 693	195
Förskoleavgifter	14 711	13 946	765	57 534	57 834	300
Övrigt	3 971	2 235	1 736	9 352	10 574	1 222
Summa intäkter	31 580	28 569	3 011	116 384	118 101	1 717
Personal	-157 269	-158 672	1 403	-659 426	-664 521	-5 095
Kost	-16 839	-17 000	161	-68 000	-69 000	-1 000
Lokalvård	-6 697	-7 013	316	-28 050	-28 050	0
Lokaler	-26 142	-26 029	-113	-105 765	-106 165	-400
Köpta platser	-15 256	-17 245	1 989	-67 020	-66 020	1 000
Material	-2 347	-1 131	-1 216	-4 522	-9 022	-4 500
Övrigt	-7 395	-7 906	511	-31 051	-31 273	-222
Summa kostnader	-231 945	-234 996	3 051	-963 834	-974 051	-10 217
Buffert				-8 500		
Nettokostnad	-200 365	-206 427	6 062	-855 950	-855 950	0
Nämndbidrag	206 427	206 427		855 950	855 950	
Resultat efter nämndbidrag	6 062	0		0	0	

4.2 Ekonomiska förutsättningar

Förskolenämnden redovisar ett resultat på +6 062 tkr i förhållande till periodens budget. Prognosen för helåret är i nuläget enligt årsbudget.

Förskolenämndens ram inför 2022 räknades ned med ca 1 % avseende volym, baserat på befolkningsprognos framtagna i april 2021. Antalet inskrivna barn i våra egna förskolor har under perioden januari-mars varit 19 färre än under motsvarande period förra året.

Antalet barn i fristående förskolor har varit något färre under januari-mars 2022 än under motsvarande period förra året. Fristående pedagogisk omsorg har minskat med sex platser jämfört med motsvarande period förra året. Kostnaderna för köpta platser ligger på samma nivå under januari-mars 2022 som motsvarande period förra året.

Sammantaget, när även köpta och sålda platser till annan kommun räknas med, har Förskolenämnden betalningsansvar för 24 färre barn under januari-mars 2022 än under motsvarande period 2021.

Inför varje ny planlagd förskola görs en noggrann behovsanalys, då dessa innebär en avsevärt högre lokalkostnad.

4.3 Verksamhet 2022

Tkr	Utfall perioden	Budget perioden	Period- avvikelse	Årsbudget	Prognos	Års- avvikelse
Central administration						
Intäkt	0	0	0	0	0	0
Kostnad	-3 635	-3 721	86	-15 579	-15 579	0
Nettokostnad	-3 635	-3 721	86	-15 579	-15 579	0
Politisk verksamhet						
Intäkt	0	0	0	0	0	0
Kostnad	-509	-581	72	-2 325	-2 325	0
Nettokostnad	-509	-581	72	-2 325	-2 325	0
Förskoleverksamhet						
Intäkt	30 932	28 225	2 707	115 010	116 532	-1 522
Kostnad	-224 020	-227 576	3 556	-933 166	-933 888	722
Nettokostnad	-193 088	-199 351	6 263	-818 156	-817 356	800
Öppen förskola						
Intäkt	192	19	173	74	184	0
Kostnad	-1 201	-895	-306	-3 701	-4 101	0
Nettokostnad	-1 009	-876	-133	-3 627	-3 917	-290
Familjecentraler						
Intäkt	457	325	132	1 300	1 384	0
Kostnad	-2 581	-2 223	-358	-9 063	-9 657	0
Nettokostnad	-2 124	-1 898	-226	-7 763	-8 273	-510
Buffert						
Intäkt	0	0	0	0	0	0
Kostnad	0	0	0	-8 500	-8 500	0
Nettokostnad	0	0	0	-8 500	-8 500	0
Totalt						
Intäkt	31 581	28 569	3 012	116 384	118 100	1 716
Kostnad	-231 946	-234 996	3 050	-972 334	-974 050	-1 716
Nettokostnad	-200 365	-206 427	6 062	-855 950	-855 950	0

Ekonomiska och verksamhetsmässiga effekter

Förskolenämnden redovisar ett resultat på +6 062 tkr i förhållande till periodens budget. Prognosen för helåret är i nuläget enligt årsbudget.

Central administration: Budgetavvikelsen är för perioden +86 tkr. Helårsprognos enligt årsbudget.

Politisk verksamhet: Budgetavvikelsen är för perioden +72 tkr. Helårsprognos enligt årsbudget.

Förskoleverksamhet: Budgetavvikelse för perioden på +6 263 tkr. Helårsprognos +800 tkr.

På intäktssidan har under perioden har förskoleavgifterna och statsbidrag varit något högre än budgeterat. Nämnden gör fortfarande ett överskott i förhållande till periodiserad budget avseende

personalrelaterade kostnader men detta överskott har minskat sedan förra månaden.

Inför varje ny planlagd förskola görs en noggrann behovsanalys, eftersom det finns en oro över de högre lokalkostnader de medför.

Öppen förskola: Budgetavvikelsen är för perioden -133 tkr. Helårsprognos -290.

Familjecentral: Budgetavvikelsen är för perioden -226 tkr. Helårsprognos -510.

I årsredovisning 2021 har en begäran gjorts kring att få använda medel ur ackumulerat överskott inom ramen för familjecentrerat arbete och socialt hållbart.

Buffert: Nämndens buffert för året är 8 500 tkr.

5 Verksamhetsmått

5.1 Förskola

5.1.1 Förskola

Verksamhetsmått	Utfall Feb 2022	Utfall Mar 2022	Budget 2022
Antal inskrivna barn från kommunen	6 204	6 268	5 890
varav barn i fristående verksamhet	451	451	460
Antal barn per årsarbetare i egen regi	5,1	5,3	5,6
Andel förskollärare, %			50
Andel barnskötare, %			30
Gruppstorlek	17	17	16

Anseende januari-mars för andel förskollärare och andel barnskötare finns ännu inget utfall att tillgå. Utfallen kommer att redovisas så fort statistik finns tillgängligt.

6 Nya placeringar och väntetid

Totalt antal nya placeringar per månad och väntetid

	Jan	Feb	Mar s	April	Maj	Juni	Juli	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Antal nya placeringar	280	103	97									
Antal barn som önskat plats aktuell månad	224	72	55									
Plats på förskola på önskat placeringsdatum, andel barn (%)	98	97	99									
Väntetid i antal dagar för de barn som inte fått plats på förskola på önskat placeringsdatum, medelvärde	6	21	3									
Väntetid i antal dagar för de barn som inte fått plats på förskola på önskat placeringsdatum, median	3	21	3									
Andel (%) barn som inte har fått plats på önskat placeringsdatum och har fått vänta längre än 30 dagar	0	0	0									

Placerade barn under ett års ålder

	Jan	Feb	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
11-12 mån	13	10	12									
10-11 mån	0	6	3									
9-10 mån	1	1	1									
8-9 mån	0	1	0									
7-8 mån	1	0	0									
6-7 mån	0	0	0									
Totalt	15	18	16									

BORÅS STAD

Redovisning av uppdrag från Kommunfullmäktige och Förskolenämnden mars 2022

Förskolenämnden

Innehållsförteckning

1 Inledning	3
2 Uppdrag från Kommunfullmäktige och Förskolenämnden	3
2.1 Kommunfullmäktige.....	3
2.2 Förskolenämnden.....	3

1 Inledning

Varje månad i samband med nämndens månadsrapport redovisas status för de uppdrag som getts av Kommunfullmäktige och Förskolenämnden. Uppdragsredovisning per januari, april, augusti och december redovisas som anmälningsärenden till nämnden, övriga månader biläggs redovisningen till nämndens månadsrapport.

2 Uppdrag från Kommunfullmäktige och Förskolenämnden

2.1 Kommunfullmäktige

Datum	Uppdrag	Status
2020-11-26	Vård- och äldre nämnden ska i samverkan med Förskolenämnden pröva möjligheten att införa någonform av integrerad verksamhet för barn och äldre, till exempel på Kristineberg.	Delvis genomfört

2.2 Förskolenämnden

Datum	Uppdrag	Status
Slutförda uppdrag		

Uppföljning av Kommunfullmäktiges uppdrag som inte ingår i Budget 2022

Förskolenämndens beslut

Förskolenämnden har inga uppdrag utanför budget per april 2022, skrivelsen översänds till Kommunstyrelsen.

Ärendet i sin helhet

Enligt rutinen för redovisning av Kommunfullmäktiges uppdrag som inte ingår i budget ska Förskolenämnden redovisa status för nämndens uppdrag två gånger per år.

Vid tidpunkten för 2022 års första uppföljning har Förskolenämnden inga uppdrag från Kommunfullmäktige som inte ingår i budget.

Prövning av barnets bästa

Kommuner har som skyldighet att alltid beakta barnets bästa i alla beslut som rör barn. Kommunen har även fastslagit att allt arbete som staden bedriver ska grunda sig på ett antal centrala rättighetsprinciper, som icke-diskriminering, inkludering, transparens, ansvar, delaktighet och jämlikhet.

Ärendet i sig bedöms vara av ren administrativ art. Barnperspektivet och rättighetsprinciperna beaktas löpande inom verksamheten.

Samverkan

Ärendet har varit föremål för samverkan på FSG den 7 april 2022.

Beslutet expedieras till

Kommunstyrelsen

Andreas Ekström
Ordförande

Ina Furtenbach
Förvaltningschef

Tanja Vööras
HandläggareDatum
2022-04-21Instans
Förskolenämnden
Dnr FN 2022-00018 1.2.3.3

Svar på revisionsrapport - Centralt tillkommande kostnader i Borås Stad

Förskolenämndens beslut

Förskolenämnden tillstyrker revisionsrapporten Centralt tillkommande kostnader och översänder kommentarer för fortsatt beredning.

Sammanfattning

Stadsrevisionen har genomfört en granskning av centralt tillkommande kostnader. Granskningens syfte är att kartlägga vilka interna gemensamma kostnader som finns fördelade till nämnder/förvaltningar och att granska om Borås Stads hantering är ändamålsenlig, effektiv och sker i enlighet med kommunallagen. Stadsrevisionen noterar att det i Borås Stads gemensamma reglemente för Kommunstyrelsen och övriga nämnder inte framgår någon information kring hantering av centralt tillkommande kostnader. Stadsrevisionen påpekar att det i flera fall saknas formella beslut om fördelning av kostnader. Kostnaderna fördelas oftast genom olika former av fördelningsnycklar till de nämnder som nyttjar tjänsterna. De nämnder som ska nyttja tjänsterna kan i många fall inte styra över hur stor kostnad det blir för nämnden, påverka tjänstens innehåll eller avstå från en tjänst som man inte nyttjar.

Förskolenämnden anser att en högre grad av finansiering genom kommunbidrag för dessa kostnader skulle minska risken för ineffektivitet inom kommunens verksamheter, då även verksamheter som debiterar ut de centralt tillkommande kostnaderna som framkommer av revisionsrapporten skulle omfattas av effektiviseringskrav.

Stadsrevisionens bedömning är med utgångspunkt i de lagliga förutsättningarna i kommunallagen och Kommunfullmäktiges reglementen, att Kommunstyrelsen och övriga nämnder inte har befogenhet eller mandat att debitera eller tillhandahålla tjänster åt andra nämnder. Endast Servicenämnden och Grundskolenämnden har vissa av dessa befogenheter och då för de tjänster som anges i respektive nämnds reglemente.

Ärendet i sin helhet

Stadsrevisionen har genomfört en granskning av centralt tillkommande kostnader. Granskningens syfte är att kartlägga vilka interna gemensamma

kostnader som finns fördelade till nämnder/förvaltningar och att granska om Borås Stads hantering är ändamålsenlig, effektiv och sker i enlighet med kommunallagen. Granskningen omfattar Borås Stads nämnder förutom Överförmyndarnämnden, Valnämnden och Krisledningsnämnden. Kommunala bolag omfattas inte heller av granskningen. Stadsrevisionen har sammanställt 23 centralt tillkommande kostnader som sammanlagt uppgår till ca 160 miljoner.

Stadsrevisionen noterar att det i Borås Stads gemensamma reglemente för Kommunstyrelsen och övriga nämnder inte framgår någon information kring hantering av centralt tillkommande kostnader. Stadsrevisionen påpekar att det i flera fall saknas formella beslut om den fördelning av kostnader som sker.

Kostnaderna fördelas företrädesvis från Kommunstyrelsen och Servicenämnden men även andra nämnder ansvarar för delar av kostnaderna. Kostnaderna fördelas oftast genom olika former av fördelningsnycklar till de nämnder som nyttjar tjänsterna. De nämnder som ska nyttja tjänsterna kan i många fall inte styra över hur stor kostnad det blir för nämnden, påverka tjänstens innehåll eller avstå från en tjänst som man inte nyttjar. Respektive nämnd har inom ramen för sin förvaltande verksamhet en självständig beslutanderätt. Det framkommer i granskningen att de centralt tillkommande kostnaderna försvårar budgetplaneringen för nämnderna och betalas på bekostnad av nämndernas kärnverksamhet. Granskningen visar dessutom att mängden kostnader vuxit över tid.

Stadsrevisionens genomgång av Kommunstyrelsens och de debiterande nämndernas reglementen visar att inget reglemente, förutom Servicenämndens och Grundskolenämndens, ger i uppgift från Kommunfullmäktige att tillhandahålla tjänster åt andra nämnder. I Servicenämndens fall avser uppgiften bl.a. att tillhandahålla tjänster som avser IT, redovisning samt personal- och löneadministration. Dock finns inga beslut kring fördelning av kostnader rörande exempelvis telefonservice, växel, bud och posthantering. I Grundskolenämndens fall avser uppgiften ansvar för bemanningsenheten inom pedagogik. Det framgår dock inte i Grundskolenämndens fall att detta är en tjänst till andra nämnder eller att nämnden har rätt att debitera andra nämnder. Kommunstyrelsen och övriga nämnder har inget stöd i reglementet för att införa, debitera eller tillhandahålla tjänster åt andra nämnder. Detta gäller bland annat de kostnader som debiteras ut från Stadsledningskansliet/Kommunstyrelsen kring kommunikationstjänster, hälsostrateg, tjänstekort, ny förvaltningsorganisation och för e-handel, upphandling och hållbarhet.

Stadsrevisionens bedömning är med utgångspunkt i de lagliga förutsättningarna i kommunallagen och Kommunfullmäktiges reglementen, att Kommunstyrelsen och övriga nämnder inte har befogenhet eller mandat att debitera eller tillhandahålla tjänster åt andra nämnder. Endast Servicenämnden och Grundskolenämnden har vissa av dessa befogenheter och då för de tjänster som anges i respektive nämnds reglemente.

Förskolenämndens kommentarer

Förskolenämnden ser att det är av stor vikt att se över finansieringen av de kostnader som omfattas av granskningen och som inte har stöd i något reglemente. Med det arbetssätt som råder idag är det svårt att upprätthålla en god samordning och transparens kring de kostnader som debiteras. Det är även svårt för de nämnder som debiteras att få en helhetsbild och förutse kostnaderna vid exempelvis budgetering. En högre grad av finansiering genom kommunbidrag för dessa kostnader skulle minska risken för ineffektivitet inom kommunens verksamheter, då även verksamheter som debiterar ut de centralt tillkommande kostnaderna som framkommer av revisionsrapporten skulle omfattas av effektiviseringskrav. I nuläget sker effektiviseringen på bekostnad av kärnverksamheten hos betalande nämnder.

Prövning av barnets bästa

Kommuner har som skyldighet att alltid beakta barnets bästa i alla beslut som rör barn. I detta ärende har Förskolenämnden ombetts yttra sig över en revisionsrapport. Förskolenämnden önskar att nämndens kommentarer beaktas, i synnerhet kring hur dagens sätt att fördela centralt tillkommande kostnader sker på bekostnad av kärnverksamheten. Förskolenämnden vill därför starkt poängtera vikten av att barnkonventionen och barnets bästa beaktas vid fortsatt beredning av revisionsrapporten.

Beslutsunderlag

Rapport Centralt tillkommande kostnader.

Samverkan

Ärendet har varit föremål för samverkan på FSG den 7 april 2022.

Beslutet expedieras till

Revisionskontoret

Andreas Ekström
Ordförande

Ina Furtenbach
Förvaltningschef

Centralt tillkommande kostnader i Borås Stad

Stadsrevisionen har granskat centralt tillkommande kostnader i Borås Stad. Syftet med granskningen var att kartlägga vilka interna gemensamma kostnader som debiteras till nämnderna och granska om hanteringen är ändamålsenlig, effektiv och i enlighet med Kommunallagen och Kommunfullmäktiges reglementen.

Granskningen visar att de centralt tillkommande kostnaderna totalt sett uppgår till betydande belopp och avser en bred flora poster årligen. Principerna för fördelning skiljer sig åt och betalande nämnder saknar i stor utsträckning inflytande över kostnadernas storlek och utveckling. Hanteringen medför administrativt merarbete och det saknas formella beslut när det gäller merparten av kostnaderna.

Det saknas även en samlad analys över kostnadernas utformning och omfattning. Konsekvensanalyser genomförs inte när nya centralt tillkommande kostnader införs. Hanteringen av de centralt tillkommande kostnaderna bedrivs till stor del inte i enlighet med Kommunfullmäktiges beslutade reglementen.

Förhållandena försvårar nämndernas budgetarbete, medför risker för ineffektivitet och att inte oväsentliga delar av kommunbidraget måste avdelas från nämndernas grunduppdrag årligen.

Stadsrevisionens sammanfattande bedömning är att Servicenämndens hantering av de centralt tillkommande kostnaderna till största delen är ändamålsenlig. Grundskolenämndens hantering bedöms som delvis ändamålsenlig. Kommunstyrelsens och Samhällsbyggnadsnämndens hantering inom området bedöms inte vara ändamålsenlig. Kommunstyrelsens uppsikt inom området bedöms därutöver som otillräcklig. Stadsrevisionens bedömning är att bristerna inom området är så pass omfattande att hanteringen totalt sett inte kan ses som ändamålsenlig och effektiv.

Kommunstyrelsen och berörda nämnder behöver säkerställa att hanteringen av de centralt tillkommande kostnaderna sker i enlighet med Kommunfullmäktiges reglementen. Kommunstyrelsen behöver därutöver genomföra en genomgripande analys av de centralt tillkommande kostnaderna, överväga alternativa finansieringsmodeller och se över hur hanteringen kan effektiviseras och följas upp. Kommunstyrelsen behöver även säkerställa en tillräcklig uppsikt inom området och genomföra en översyn av nämndernas reglementen.

Nämndernas ekonomiska förutsättningar för att genomföra sina grunduppdrag anges årligen i Borås Stads budget. Stadsrevisionen vill i sammanhanget påtala att de centralt tillkommande kostnaderna riskerar att urholka Kommunfullmäktiges budgetbeslut.

I övrigt hänvisar Stadsrevisionen till resultat och rekommendationer i bilagd rapport.

Missiv med bilagd rapport och rapportsammandrag tillställs Kommunstyrelsen och nämnderna. Svar från Kommunstyrelsen och nämnderna med planerade åtgärder emottas senast 2022-04-30.

Bill Johansson
Ordförande första revisorsgruppen

Boris Preijde
Ordförande andra revisorsgruppen

Borås Stads Revisionskontor

Centralt tillkommande kostnader

Stadsrevisionen • Borås

Rapport

Anna Duong
Anna Sandström

20
22

Innehållsförteckning

1 PROJEKTBEKRIVNING	3
1.1 Bakgrund	3
1.2 Syfte och frågeställning	3
1.3 Avgränsningar	3
1.4 Revisionskriterier	4
1.5 Granskningsansvariga	4
1.6 Metoder	4
2 GRANSKNINGSRESULTAT	4
2.1 Lagstiftning och interna styrdokument	4
2.1.1 Kommunallagen (2017:725)	4
2.1.2 Borås Stads reglementen för nämnderna	6
2.1.3 Borås Stads styr-och ledningssystem	7
2.1.4 Borås Stads Budget 2021	8
2.1.5 Remiss - Riktlinjer för beställar-/utförarmodellen	9
2.1.7 Övrigt	10
2.2 Centralt tillkommande kostnader	11
2.2.1 Stadsledningskansliet/Kommunstyrelsen	11
2.2.2 Servicekontoret/Service-nämnden	18
2.2.3 Samhällsbyggnadsförvaltningen/Samhällsbyggnadsnämnden	22
2.2.4 Grundskoleförvaltningen/Grundskolenämnden	24
2.3 Intervjuer med verksamheten	25
2.3.1 Intervjuer med chef för ekonomifunktion på förvaltningarna	25
2.3.2 Intervjuer med Servicekontoret	26
2.3.3 Intervjuer med Stadsledningskansliet	26
3 STADSREVISIONENS BEDÖMNINGAR	27
4 KÄLLFÖRTECKNING	32

1 PROJEKTBESKRIVNING

1.1 Bakgrund

Inom de flesta kommuner avsätts en del av resurserna till administration till stöd för kärnverksamheten. Hit räknas ofta olika administrativa uppgifter för att stödja kärnverksamheten till exempel ifråga om ekonomi-, personal- och juridiska frågor.

Borås Stad har en del gemensamma centrala kostnader som är fördelade på alla nämnder beroende på nämndens storlek. Det finns ingen möjlighet att påverka kostnaderna utan de är direktdebiterade i ekonomisystemet.

1.2 Syfte och frågeställning

Granskningens syfte är att kartlägga vilka interna gemensamma kostnader som finns fördelade till nämnder/förvaltningar och att granska om Borås Stads hantering är ändamålsenlig, effektiv och sker i enlighet med kommunallagen.

Huvudsakliga frågeställningar är:

1. Sker hantering av de centrala kostnaderna i enlighet med kommunallagen och fullmäktiges reglementen?
2. Finns det några styrdokument som avser hur de centrala kostnaderna ska hanteras?
3. Hur många centralt tillkommande kostnader finns i Borås Stad?
4. Finns det beslut/avtal som avser centralt tillkommande kostnader?
5. Hur stora belopp avser de centralt tillkommande kostnaderna?
6. Hur fördelas de centralt tillkommande kostnaderna?
7. Vilken möjlighet har berörda nämnder att påverka kostnadsutvecklingen när det gäller centrala kostnader?
8. Vilken möjlighet har berörda nämnder att påverka innehållet i de centrala kostnaderna?
9. Vilka planeringsförutsättningar har berörda nämnder i sitt budgetarbete när det gäller införande av nya centrala kostnader?
10. Hur sker effektivisering och utveckling av de tjänster som de centralt tillkommande kostnaderna avser?
11. Genomförs någon samlad analys över de centralt tillkommande kostnaderna av Kommunstyrelsen?
12. Hur bedriver Kommunstyrelsen uppsikt över de centralt tillkommande kostnaderna?

1.3 Avgränsningar

Granskningen omfattar Borås Stads nämnder förutom Överförmyndarnämnden, Valnämnden och Krisledningsnämnden. Kommunala bolag omfattas inte av granskningen.

1.4 Revisionskriterier

Revisionskriterier är kommunallag (2017:725) (KL). Utöver det utgör interna styrdokument, regelverk och beslut revisionskriterier liksom riktlinjer och rekommendationer från statliga verk/styrelser.

1.5 Granskningsansvariga

Granskningsledare för projektet är Anna Duong vid Revisionskontoret. Projektmedarbetare är Anna Sandström vid Revisionskontoret.

1.6 Metoder

Metoderna för granskningen är dokumentstudier samt intervjuer med tjänstepersoner vid berörda förvaltningar. Inom ramen för granskningen har även en sammanställning av kostnader som avser centralt tillkommande kostnader genomförts.

2 GRANSKNINGSRESULTAT

2.1 Lagstiftning och interna styrdokument

2.1.1 Kommunallagen (2017:725)

Kommunstyrelsens arbetsuppgifter

Kommunstyrelsen ska enligt 6 kap. 1 § KL, leda och samordna förvaltningen av kommunens eller regionens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders och eventuella gemensamma nämnders verksamhet.¹

Kommunfullmäktige får besluta att Kommunstyrelsen får fatta beslut om särskilt angivna förhållanden som rör andra nämnders verksamhet. Kommunstyrelsen får dock inte ges rätt att fatta beslut som rör andra nämnders myndighetsutövning, tillämpningen av lag eller ärenden som i övrigt rör enskilda.²

Kommunfullmäktige får enligt 6 kap. 8 § i vissa fall ge styrelsen rätt att fatta beslut om förhållanden i andra nämnders verksamhet. Bestämmelserna innebär inte att Kommunstyrelsen blir överordnad andra nämnder eller att vissa frågor med automatik alltid ska beslutas om av Kommunstyrelsen. Bestämmelsen innebär endast att Kommunfullmäktige kan ge Kommunstyrelsen rätt att besluta i vissa särskilt angivna frågor som annars hade ankommit på en eller flera andra nämnder. Det kan exempelvis vara övergripande och strategiska frågor som berör flera nämnder.³

Nämndernas arbetsuppgifter

Nämnderna beslutar enligt 6 kap. 3 § KL i frågor som rör förvaltningen och i frågor som de enligt lag eller annan författning ska ha hand om. Nämnderna beslutar också i frågor som Kommunfullmäktige har delegerat till dem.⁴

¹ Kommunallagen 6 kap 1 §

² Kommunallagen 6 kap 8 §

³ Kastberg, Patrik; Kommunallagen – En kommentar, 2021

⁴ Kommunallagen 6 kap 3 §

Nämnderna har inom ramen för sin förvaltande verksamhet en självständig beslutanderätt. Detta innebär att nämnderna själva bestämmer inom förvaltningen och fattar beslut om t.ex. inköp av utrustning, annan materiellt och anställning av personal. I nämndernas uppgifter kan också ingå att bestämma formerna för hur vissa tjänster ska tillhandahållas kommunens medlemmar t.ex. vilka bibliotek som ska finnas, hur vatten och elektricitet ska distribueras och hur kommunens fritidsanläggningar ska nyttjas.⁵

Nämnderna ska var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som Kommunfullmäktige har bestämt samt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten. De ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.⁶

Nämnderna har ett ansvar för att se till att nämndernas egen verksamhet bedrivs i överensstämmelse med de övergripande mål som Kommunfullmäktige har ställt upp och i enlighet med de föreskrifter som finns för verksamheten. Hur denna kontroll ska gå till och hur nämnderna ska säkerställa att de får den information de behöver för att kunna genomföra sådan kontroll är upp till nämnderna själva att bestämma.⁷

Beställar- och utförarnämnder

Enligt kommunallagen 6 kap. 2 § fjärde punkten, ska Kommunfullmäktige, om inte något annat anges i lag eller annan författning, bestämma nämndernas verksamhetsområde och inbördes förhållanden. Kommunfullmäktige får även besluta att en nämnd ska tillhandahålla tjänster åt en annan nämnd.⁸

Det är enligt samma paragraf möjligt att fördela uppgifter mellan nämnderna på sådant sätt att en eller flera nämnder svarar för produktionen av vissa tjänster åt andra nämnder s.k. beställar-utförarnämnder. I dessa fall är det möjligt, och i vissa fall lämpligt, att upprätta ett system för intern debitering. Organisationen måste vara utformad så att den kan möta krav på rättsenlighet och på likabehandling av kommunmedlemmarna.⁹

Enligt kommunallagen 11 kap. 7 § får Kommunfullmäktige besluta att inte anvisa några medel till en nämnd.¹⁰ Förfarandet att inte anvisa medel till nämnd kan bli aktuellt i bl.a. de fall då en kommun valt att inrätta s.k. beställar- och utförarnämnder. Utförarnämnderna kommer i dessa fall att finansiera sin verksamhet genom den ersättning som kommer in via beställarnämnderna.¹¹

⁵ Kastberg, Patrik; Kommunallagen – En kommentar, 2021

⁶ Kommunallagen 6.kap 6 §

⁷ Kastberg, Patrik; Kommunallagen – En kommentar, 2021

⁸ Kommunallagen 6 kap 2 §, 4:e punkten

⁹ Kastberg, Patrik; Kommunallagen – En kommentar, 2021

¹⁰ Kommunallagen 11 kap 7 §

¹¹ Kastberg, Patrik; Kommunallagen – En kommentar, 2021

2.1.2 Borås Stads reglementen för nämnderna

Gemensamt reglemente för Kommunstyrelsen och övriga nämnder

I det gemensamma reglementet för Kommunstyrelsen och övriga nämnder framgår att Kommunstyrelsen och övriga nämnder, inom sina respektive verksamhetsområden, ska följa vad som anges i lag eller annan författning. De ska följa det fullmäktige - i reglemente, i samband med budget eller i annat särskilt beslut - har bestämt att Kommunstyrelsen/nämnden ska fullgöra, samt verka för att fastställda mål uppnås och i övrigt följa givna uppdrag och angivna riktlinjer.

Kommunstyrelsen/nämnden ansvarar för att dess organisation är tydlig och ändamålsenlig med hänsyn till av fullmäktige fastställda mål och styrning samt lagar och andra författningar för verksamheten. Nämnden skall vidta åtgärder i syfte att verksamheten inom ansvarsområdet kan bedrivas så rationellt som möjligt. Åtgärderna skall avse såväl inre organisation och arbetsformer som förhållandet till allmänhet och andra myndigheter.¹²

Stadsrevisionen noterar att det inte framgår någon information i det gemensamma reglementet som avser hantering av centralt tillkommande kostnader.

Kommunstyrelsens reglemente

I Kommunstyrelsens reglemente framgår det att styrelsen ska ansvarar för beslut om samordning mellan nämnderna och gränsdragning mellan nämndernas ansvarsområden. Styrelsen ansvarar för att en effektiv och ändamålsenlig organisation upprätthålls. Styrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan. Den har ett helhetsansvar för kommunens verksamheter, utveckling och ekonomiska ställning.¹³

Stadsrevisionen noterar att det inte framgår någon information i Kommunstyrelsens reglemente som avser hantering av centralt tillkommande kostnader.

Servicenämndens reglemente

I Servicenämndens reglemente framgår det att Servicenämndens huvudarbetsuppgifter är att utföra tjänster rörande bl.a. administrativ service till kommunens nämnder (IT, redovisning, personal-och löneadministration). Det framgår även att de ska utföra tjänster avseende om- och tillbyggnad samt underhållsarbeten av kommunens fastigheter, fastighetsservice och tillhandahålla service beträffande utskriftsenheter, kopiering och dylikt.¹⁴

Stadsrevisionen noterar att det inte framgår någon övrig information i Servicenämndens reglemente som avser hantering av centralt tillkommande kostnader.

Samhällsbyggnadsnämndens reglemente

Samhällsbyggnadsnämnden fullgör kommunens uppgifter inom plan- och byggnadsväsendet och har det närmaste inseedet över byggnadsverksamheten enligt PBL (plan- och bygglagen). Nämnden fullgör också de övriga uppgifter som enligt annan lag skall fullgöras av den kommunala nämnden inom plan- och byggväsendet.¹⁵

Stadsrevisionen noterar att det inte framgår någon övrig information i Samhällsbyggnadsnämndens reglemente som avser hantering av centralt tillkommande kostnader.

¹² Gemensamt reglemente för Kommunstyrelsen och övriga nämnder i Borås Stad, Fastställd av Kommunfullmäktige: 2019-06-19, Reviderad av Kommunfullmäktige: 2020-03-19

¹³ Reglemente för Kommunstyrelsen, Fastställd av Kommunfullmäktige: 2020-02-20, Reviderad av Kommunfullmäktige: 2021-03-18

¹⁴ 1 § Reglemente för Servicenämnden, Fastställd av Kommunfullmäktige: 2019-06-19.

¹⁵ 1 § Reglemente för Samhällsbyggnadsnämnden, Fastställd av Kommunfullmäktige: 2019-06-19.

Grundskolenämndens reglemente

Grundskolenämnden har hand om de uppgifter avseende kommunal förskoleklass, grundskola, grundsärskola och fritidshem samt övriga uppgifter som åligger kommunen enligt skollagen och andra skolförfattningar. Ansvarar för Bemanningseenheten Pedagogik. Gäller från och med 2020-01-01.¹⁶

Stadsrevisionen noterar att det inte framgår någon övrig information i Grundskolenämndens reglemente som avser hantering av centralt tillkommande kostnader.

2.1.3 Borås Stads styr- och ledningssystem

Budgetprocessen

Enligt Borås Stads styr- och ledningssystem framgår det att Kommunstyrelsen i juni månad fastställer de ekonomiska planeringsramar som är grunden för nämndernas förslag till budget. Nämnder gör förslag på budget på verksamhetsnivå, som skickas till Kommunfullmäktige för prövning. Förslaget är samtidigt grunden för förvaltningens utarbetande av verksamhetsplaner och detaljbudgetar. Kommunstyrelsen bereder nämndernas budgetförslag inför Kommunfullmäktiges beslut i november, under valår sker det i december. Nämnderna uppdaterar sina budgetförslag efter Kommunfullmäktiges beslut och tar egna beslut senast i december. Kommunstyrelsen fastställer nämndernas budgetar senast i februari.

Kommunbidrag

Kommunfullmäktige ger varje nämnd ett eller flera kommunbidrag. För vissa nämnder sker detta med en resursfördelningsmodell som bygger på befolkningsstrukturen som rör respektive nämnd. Nämnderna beslutar sedan om en nämndbudget som fördelar kommunbidraget på verksamheterna. Kommunstyrelsen ger anvisningar om hur detaljerad denna fördelning ska vara. Utifrån målområden, indikatorer samt uppdragen fastställer nämnden sina mål för respektive verksamhet.¹⁷

Revidering av Borås Stads styr- och ledningssystem

Den 22 november 2021 skickades en revidering av Borås Stads styr- och ledningssystem till samtliga nämnder och bolag m.fl. Remissvaren ska senast den 31 januari 2022 komma in till Kommunstyrelsens diarium. Ur remissversionen noterar följande;

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige representerar invånarna och beslutar om Borås Stads inriktning, verksamhet och ekonomi. Detta görs genom att besluta om styrdokument, skattesats, budget och ärenden av principiell beskaffenhet eller ärenden som enligt lag Kommunfullmäktige ska besluta om formerna för deras arbete regleras i en arbetsordning.

Kommunfullmäktige bestämmer även hur den politiska organisationen och dess verksamhetsformer ska se ut, väljer ledamöter och ersättare till Kommunstyrelsen, nämnder och bolagsstyrelser.

¹⁶ 1-2 §§ Reglemente för Grundskolenämnden, Fastställt av Kommunfullmäktige: 2019-06-19, Reviderad av Kommunfullmäktige: 2019-11-29

¹⁷ Borås Stads Styr- och ledningssystem, fastställt av Kommunfullmäktige, senast revidering 2020-10-15

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen har samma uppdrag och ansvar som nämnderna, men har enligt kommunallagen ett särskilt ansvar för ledning och samordning.

Styrelsen bereder och yttrar sig i ärenden till fullmäktige, det så kallade beredningstvånget.

Kommunstyrelsen ska stödja och ha uppsikt över nämndernas, de kommunala bolagens och kommunalförbundens verksamheter samt leda och samordna planering och uppföljning av kommunens ekonomi och verksamhet.

I Kommunstyrelsens styrfunktion ingår att:

- leda arbetet i övergripande principiella frågor,
- leda, styra och samordna kommunens ekonomi och verksamhet
- lämna förslag till budget och tillse att nämndernas verksamhet bedrivs enligt de ekonomiska ramar och mål som Kommunfullmäktige beslutat om
- följa upp den ekonomiska förvaltningen och föreslå Kommunfullmäktige omprioriteringar eller åtgärder om det bedöms att så krävs
- Kommunstyrelsen har ansvar för att bedriva verksamhet enligt reglemente (det gemensamma reglementet och det egna reglementet) och utifrån Kommunfullmäktiges mål, riktlinjer, budget och beslut i övrigt. Kommunstyrelsen ska se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt, det vill säga är ändamålsenlig och kostnadseffektiv.

Nämnderna

Nämnderna har ansvar för att bedriva verksamhet enligt reglemente (det gemensamma reglementet och de nämndsunika) och utifrån Kommunfullmäktiges mål, riktlinjer, budget och beslut i övrigt. Nämnderna ska se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt, det vill säga är ändamålsenlig och kostnadseffektiv.

2.1.4 Borås Stads Budget 2021

Budgeten är en ekonomisk plan som skall visa kommunens samlade inkomster och utgifter samt hur den finansiella ställningen förändras under året. Budgeten är också ett internt resursfördelningsinstrument då ekonomiska ramar fördelas och resurser ges till olika verksamhetsområden. Budgeten skall vara utformad och kopplad till de olika verksamheterna på ett sådant sätt att den utgör en bra grund för styrning och uppföljning på alla nivåer.

Genom lydelsen i KL om ”god ekonomisk hushållning” kopplas budgeten nära till övergripande verksamhetsmål, utvärdering och effektivitet. Allt viktigare blir då att se budgeten som en del i kommunens samlade styrsystem. Begreppet ekonomistyrning har en fortsatt klar prioritet men måste ses tillsammans med en avancerad uppföljning av verksamhetsmålen.

Borås Stad har länge haft strategin att ”det ekonomiska målet är överordnat andra verksamhetsmål”. Detta markerar tydligt att ekonomin ytterst ger förutsättningarna för verksamheten men också utgör grunden till ett förhållningssätt som framgångsrikt präglat organisationen. Som beskrivits ovan ger de ekonomiska ramarna, och antagandena i dessa, förutsättningarna för verksamheten. Verksamheten blir mest effektiv om den har stabila förutsättningar och långsiktighet. Därför bör den finansiella strategin, som påverkar ramarna, kunna utformas så att de ekonomiska målen kan ha ett både långsiktigt och kortsiktigt perspektiv. Utgångspunkten måste vara att ramarna i möjligaste mån, och över en konjunkturfas, kan stötta en jämn och planerad verksamhet. Förutsättningarna för att kunna göra avsteg från de långsiktiga målen måste tydligt redovisas.

I driftbudgeten budgeteras nämndernas planerade intäkter och kostnader. Nettokostnaderna täcks när det gäller anslagsfinansierad verksamhet med kommunbidrag. Kommunbidraget motsvarar normalt den budgeterade nettokostnaden per nämnd.

Det ekonomiska målet för respektive nämnd är det budgeterade resultatet efter kommunbidrag i den av Kommunfullmäktige fastställda årsbudgeten. Det budgeterade resultatet är i normalfallet noll, det vill säga budgeten baseras normalt på att kommunbidraget motsvarar nettokostnaderna. Vissa undantag förekommer dock. Det handlar då främst om att nämnderna i budgeten finansierar verksamheten med överskott från tidigare år eller arbetar in underskott från tidigare år.

Nämnderna har i årets budgetarbete fått ett effektiviseringskrav på 1,0 % motsvarande 63 miljoner för kommunen som helhet.

Servicekommittén ansvarar för tjänster inom teknik, service och administration, som utförs på uppdrag av Stadsledningskansliet, övriga förvaltningar i Borås Stad samt de kommunala bolagen. Servicekommitténs verksamhet budgeteras med ett resultatkrav på 7,0 mnkr för 2021. Servicekommittén är en utförarnämnd som helt finansieras med uppdragsersättningar från andra nämnder och bolag.¹⁸

2.1.5 Remiss - Riktlinjer för beställar-/ -utförarmodellen

Den 3 december 2021 skickades en remissversion av Riktlinjer för beställar-/ -utförarmodellen till samtliga nämnder och bolag. Remissvaren ska senast den 28 februari 2022 komma in till Kommunstyrelsens diarium. Ur remissversionen noterar Stadsrevisionen följande;

I remissversionen av riktlinjerna framgår det att syftet med riktlinjen är att tydliggöra ett likartat arbetssätt för köp av verksamhet där Servicekommittén är utförare. Riktlinjerna gäller i första hand de tjänster som Servicekommittén utför till beställande nämnder och bolag, men kan även tillämpas för interna beställningar av tjänster mellan andra nämnder och bolag. Köp av verksamhet inom kommunen behöver inte föregås av någon form av upphandling eftersom kommunen räknas som en gemensam koncern, om än uppdelad på olika nämnder och helägda bolag. Det finns två typer av verksamheter som nämnder och bolag köper av Servicekommittén: verksamhet som kan konkurransutsättas (t.ex. snöröjning, entreprenad) och annan verksamhet som inte är föremål för konkurransutsättning (t.ex. IT, löneadministration och ekonomiredovisning).

I remissversionen framkommer även att Kommunstyrelsen har rätt att fördela kostnader genom så kallade fördelningsnycklar för köp av verksamheter som är kungemensamma från olika interna utförare eller typer av tjänster.

¹⁸ Borås Stad Styr- och ledningssystem, fastställt av Kommunfullmäktige, senast revidering 2020-10-15

2.1.7 Övrigt

Internpriser

Kommunstyrelsen beslutade 21 mars 2005 om regler för interndebering. Ambitionen var att ha hög kvalitet i den ekonomiska uppföljningen genom att skapa ett gott underlag för bl.a. arbetet med prognoser. Avsikten var att skapa spärrar mot att fakturor sänts långt efter det att prestationen har utförts. Det finns exempel på sen fakturering av stora summor, som varit oväntade för mottagaren.¹⁹

Stadsrevisionen noterar att reglerna inte finns att tillgå bland stadens styrdokument. Det framgår inte heller vem som är ansvarig för reglerna och vem som har i uppgift att uppdatera reglerna. Det som finns under internpriser avser endast tre centralt tillkommande kostnader (förvaltningsarbetsbemanningskostnader för redovisning och koncerninköp samt digital arbetsplats).

Granskning av beställar- och utförarmodellen i Borås Stad

I en tidigare revisionsrapport från 2019 har Stadsrevisionen konstaterat att det inte fanns några beslut om riktlinjer som avsåg beställar- och utförarmodellen i Borås Stad. Avsaknaden av tydliga regler gjorde att processen med beställningar inte var transparent och förutsägbar. Denna brist påverkade Servicekontoret och deras möjlighet till långsiktig planering.

I rapporten framgår det även att inom det administrativa området (IT-service, löneservice, redovisningstjänster och telefoni) var tillämpningen av beställar- och utförarmodellen likartad i hela kommunen. Samtidigt konkurrerades inte det administrativa området, utan modellen var en interorganisatorisk lösning för hur de berörda tjänsterna hanterats i kommunen. Det saknades kunskap om den externa marknaden och om prisbilden, både hos beställarna och hos Servicenämnden. Därför bedömde Stadsrevisionen att det inte tillämpades en tydlig beställar- och utförarmodell med syfte att främja kostnadsmedvetenhet och effektivitet inom det administrativa området.²⁰

Stadsrevisionens iakttagelser av lagstiftning och interna styrdokument

Kommunstyrelsen ska enligt kommunallagen leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet. Kommunfullmäktige får besluta om att Kommunstyrelsen får fatta beslut om särskilt angivna förhållanden som rör andra nämnders verksamhet. Det innebär inte att Kommunstyrelsen blir överordnad andra nämnder eller att vissa frågor med automatik alltid ska beslutas om av Kommunstyrelsen. Stadsrevisionen konstaterar att Kommunstyrelsen har i uppdrag att ha uppsikt över andra nämnder och att leda och samordna kommunens angelägenheter. Stadsrevisionen noterar att Kommunfullmäktige inte har beslutat om att Kommunstyrelsen får besluta om särskilt angivna förhållanden som avser centralt tillkommande kostnader som debiteras till andra nämnder.

Nämnderna ska enligt kommunallagen själva besluta om verksamheten som rör förvaltningen. Att verksamheten är ändamålsenlig och kostnadseffektiv. Stadsrevisionen konstaterar att det är nämnderna själva som beslutar om hur kommunbidraget ska användas. Stadsrevisionen kan även konstatera att det är Kommunfullmäktige som beslutar om varje nämnds kommunbidrag.

¹⁹ <https://intranet.boras.se/styrningochledning/handbockermetodermodellerochrutiner/ekonomihandbok/internpriser.4.366f0c6a148c124dedd2211d.html>

²⁰ https://www.boras.se/download/18_2e9ba05316de13f985d25f0c/1571736660115/Rapport%20Bor%C3%A5s%20Stad%20Granskning%20av%20best%C3%A4llar-%20och%20utf%C3%B6rarmodellen.pdf

Kommunfullmäktige har i budgeten 2021 beslutat om att Servicenämnden ska utföra tjänster. Servicenämnden är en utförarnämnd som helt finansieras med uppdragsersättningar från andra nämnder och bolag. Stadsrevisionen kan konstatera att Kommunfullmäktige har beslutat att Servicenämnden har uppdraget att utföra tjänster åt andra nämnder och bolag. Ingen annan nämnd har tilldelats ett sådant uppdrag.

Stadsrevisionen noterar att det saknas stöd i reglemente för Kommunstyrelsen och övriga nämnder att debitera centrala kostnader. Det finns i Servicenämndens reglemente att de ska utföra tjänster inom redovisningsservice, IT-service och löneservice. I övrigt finns inte några andra styrande dokument som reglerar centrala kostnader som beslutats av Kommunfullmäktige. Det finns en remiss om Riktlinjer för beställar-/utförarmodellen utskickad till nämnder och bolag.

2.2 Centralt tillkommande kostnader

Stadsrevisionen har sammanställt 23 centralt tillkommande kostnader som sammanlagt uppgår till ca 160 miljoner, se bilaga 1. De förvaltningar som debiterar kostnaderna framgår nedan.

2.2.1 Stadsledningskansliet/Kommunstyrelsen

Stadsledningskansliet består av tio avdelningar. Gemensamt för avdelningarna är att de arbetar med övergripande strategiska uppdrag och stöder Kommunstyrelsen i ledningen av kommunen.²¹

Kommunikationstjänster

Kommunikationstjänsterna som debiteras ut till förvaltningarna omfattar Borås Stads intranät, Borås Stads externa nät, boras.se och andra tjänster och program som förvaltningarna använder som stöd i kommunikationsarbetet.

Stadsledningskansliets avdelning Kommunikation debiterar förvaltningarna en årlig kostnad på ca 964 tkr. Det finns en fördelningsnyckel. I den årliga kostnaden ingår dels tjänsteförvaltningen av Sitevision, som är kommunens upphandlade plattform för webbpublicering och som används för intranätet, boras.se, och för några ytterligare webbplatser, exempelvis inom Kulturförvaltningen, samt kostnader för andra tjänster inom kommunikationsområdet. Kostnad för intranätet är bland annat baserad på en grundavgift, antal tillsvidareanställda och antal skribenter. Kostnad för webbplatsen boras.se är baserad på en grundavgift, antal redaktörer och antal skribenter. Kostnaden för ytterligare webbplatser inom Sitevision är baserad på en grundavgift, storlek på webbplatsen och hur mycket trafik den genererar. I kostnadsposten avseende tjänster inom kommunikation ingår bl.a. bildbank, pressrum, verktyg och program kopplat till digital tillgänglighet samt tjänster och program som stöd i kommunikationsarbetet.

Beslut

Det finns inga formella beslut om fördelning av kostnader avseende kommunikationstjänster i Kommunstyrelsen eller Kommunfullmäktige.

Det finns enligt vidtalade i granskningen en praxis där Borås Stads kostnader för kommunens gemensamma administrativa stöd (redovisning, personal m.fl.) fördelas på förvaltningarna. Kommunikationsavdelningen följer den. Avdelningen menar att man i dialog med kommunikatörer och med information till förvaltningschefer 2013 (Sitevision) och 2019 (övriga tjänster för kommunikation) har förankrat och informerat om att dessa kostnader kommer att fördelas.

²¹ <https://intranet.boras.se/organisationochnatverk/forvaltningar/stadsledningskansliet.4.64737d1d14502edf3956191e.html>

Hälsostateg och företagshälsovård

Borås Stad har en central hälsostateg som arbetar bl.a. med strategiska hälso- och arbetsmiljöarbetet övergripande för staden. I det ingår stöd till alla förvaltningar i det hälsofrämjande arbetsmiljöarbetet, personalekonomisk redovisning, SAM (systematiskt arbetsmiljöarbete)-modulen i Stratsys, företagshälsovård, samverkan med Försäkringskassan, nätverk hälsoinspiratörer, centrala utbildningar för chefer, skyddsombud och hälsoinspiratörer, friskvårdsförmåner, arbetsgivarroll i MerKrafts (Borås Stads personalklubb)²² styrelse m.m. och även uppföljning av avtalet med företagshälsovård som är utlagd på en extern utförare.

Stadsledningskansliets avdelning för Personal och förhandling debiterar förvaltningarna en årlig kostnad på ca 1,4 mnkr. Det finns en fördelningsnyckel som är baserad på antalet tillsvidareanställda och provanställda per förvaltning. I den årliga kostnaden ingår en tjänst som hälsostateg och företagshälsovård för hela kommunen som är upphandlad och utförs av extern utförare. I kostnadsposten för företagshälsovård ingår det en summa för basservice (som innebär att alla medarbetare, chefer och HR kan ringa till företagshälsovården utan kostnad) och en summa för strategiska/förvaltningsövergripande insatser som inkluderar utbildningar m.m.

Beslut

Det finns inga formella beslut om fördelning av kostnader avseende hälsostateg eller företagshälsovård i Kommunstyrelsen eller Kommunfullmäktige.

Kommunstyrelsen beslutade den 7 juni 2005 om att Borås Stad även i fortsättningen skall upphandla företagshälsovården externt. Hälsoutvecklaren placerades även i fortsättningen inom Stadsledningskansliets personal- och förhandlingsenhet.²³

Enligt vidtalade har hälsostategen varit inbjuden till ett koncernledningsmöte och informerat kring kostnader för företagshälsovård m.m.

Grundlicens lönekartläggning

Borås Stad genomför sedan flera år lönekartläggningar varje år. Lönekartläggningen fokuserar på att granska Borås Stads lokala individuell och differentierad lönesättning baserad på kommunens lönebestämmelser. Är de könsneutrala och följer lönerna de könsneutrala bestämmelser som finns? Om det kommer fram avvikelser kring detta vid lönekartläggningen ska dessa justeras omedelbart eller senast tre år efter det att avvikelsen upptäckt.²⁴

Stadsledningskansliets avdelning för Personal och förhandling debiterar förvaltningarna en årlig kostnad på ca 96 tkr. Det finns en fördelningsnyckel som är baserad på antalet anställda per förvaltning. I den årliga kostnaden ingår licensen till ett digitalt verktyg som heter SYSARB.

Beslut

Det finns inga formella beslut om fördelning av kostnader avseende grundlicens för lönekartläggning i Kommunstyrelsen eller Kommunfullmäktige.

Enligt vidtalade är fördelningen av kostnaderna avseende licensen beslutad på ett HR-chefsmöte (2010/2011) att kostnaden skulle fördelas per förvaltning eftersom alla förvaltningar är berörda.

²² <https://intranet.boras.se/organisationochnatverk/personalforeningar/merkraft.4.239252af146060404499cf05.html>

²³ Borås Stad, Kommunstyrelsen, Protokoll 2005-06-07

²⁴ <https://intranet.boras.se/anstalldocharbetsgivare/lonecoversyn/lonecoversynsprocess/lonekartlaggning/lonekartlaggning2020.4.2b148b21162cf2a8e299f8c4.html>

Fördelning av fackliga företrädare

Fördelning av fackliga företrädare består av två olika kostnadsposter. Den ena avser centralt fackliga motparter för de fackliga organisationerna. Den andra avser övriga förtroendemän med facklig tid som representerar fackförbunden. Stadsledningskansliets avdelning för Personal- och förhandling fördelar ut en årlig kostnad på ca 5,3 mnkr avseende central fackliga företrädare och en årlig kostnad avseende enskilda förtroendemän som representerar fackförbunden på ca 3,9 mnkr genom en fördelningsnyckel.

Löneadministrationskostnaden är 0,65 % på bruttolönekostnaden och omfattar alla anställda i Borås Stad, varav 0,51 % går till Löneservice på Servicekontoret och 0,14 % går till Stadsledningskansliets avdelning Personal- och förhandling och avser centralt fackliga företrädare. 0,14 % motsvarar ca 5,3 mnkr årligen och avser centralt fackliga motparter i sju fackförbund. Personal- och förhandlingsavdelningen betalar för lönekostnaderna 2021 vad gäller ordförande i Vision, Lärarförbundet, LR, Vårdförbundet SACO och Kommunal. Det finns ingen fördelningsnyckel utan debiteringarna kommer från lönesystemet Heroma. Fördelningen av fackliga företrädare ska gå med ett nollresultat och reglering sker genom återbetalning av budgeterad kostnad vid överskott till förvaltningarna.

De lokala fackliga organisationerna tecknar centralt kollektivavtal årligen om hur mycket tid de förfogar över. Den centrala tiden beräknas utifrån fyra timmar/medlem och år (enligt förtroendemannalagen). Den fackliga tiden fördelas av fackförbunden på de enskilda förtroendemännen och schemaläggs. Eftersom de fackliga organisationerna utser fackliga företrädare som ska representera medlemmarna i staden, fördelas deras kostnader per förvaltning/antalet anställda/facklig organisation. Den fackliga kostnaden avseende enskilda förtroendemän uppgår till ca 3,9 mnkr och fördelas ut på alla förvaltningar genom en fördelningsnyckel.

Beslut

Det finns inga formella beslut om fördelning av kostnader avseende fördelning av fackliga företrädare i Kommunstyrelsen eller Kommunfullmäktige.

Tjänstekort

Borås Stads IT-styrgrupp beslutade 2018 om att etablera en tjänstekortsorganisation för att öka säkerheten och tillförlitligheten för anställda och brukare. Därtill även för att möta de krav som ställs gällande IT- och informationssäkerhet samt säkerhetsskydd.

Stadsledningskansliets avdelning för Centrum för kunskap och säkerhet (CKS) debiterar förvaltningarna en årlig kostnad på ca 4,8 mnkr. Det finns en fördelningsnyckel som är baserad på antalet tillsvidareanställda per förvaltning. I den årliga kostnaden ingår organisationen för fyra årsanställda och innefattar personalkostnader, lokaler, support- och serviceavtal, licenser, utrustning, material m.m.²⁵

Beslut

Det finns inga formella beslut om fördelning av kostnader avseende tjänstekort i Kommunstyrelsen eller Kommunfullmäktige.

Enligt vidtalade är fördelningen av kostnaderna avseende CKS Kortteam beslutad av Borås Stads IT-styrgrupp där alla förvaltningschefer utom Revisionschefen finns representerad. Från och med år 2020 interndebiteras CKS Kortteam förvaltningarna. Detta i enlighet med vad som kommunicerats ut på IT-styrgruppsmöten.

²⁵ Internt PM - Utdebitering av CKS Kortteam, 2021-02-20

Försäkringspremie

Stadsledningskansliets avdelning för Centrum för kunskap och säkerhet debiterar förvaltningarna en årlig kostnad på ca 11 mnkr. Det finns en fördelningsnyckel. Premien ska täcka stadens försäkringskostnader, uttag ur skaderegleringskontot och central administration. Utdebiteringen av försäkringspremien fördelas solidariskt för de ”gemensamma” försäkringarna, de förvaltnings-specifika försäkringarna bekostas av förvaltningarna själva.

I den interna premien ingår overheadkostnader (OH-kostnader) som i samråd, 2019-11-04, med Ekonomistyrning på Stadsledningskansliet och avser följande områden;

- Självrisikkostnad vid inbrott, brand och vattenskada
- Försäkringsförmedlare Söderberg & Parter
- Lönekostnad säkerhetschef, säkerhetssamordnare 50 %
- SLA-tjänster CCTV
- SRT-larm i beredskap (personlarm)
- Portabelt brandlarm
- Svartfiber SLA-tjänst för bevakningsföretagets kamerabilder
- Leasing av stadens tjänstebilar
- Licenser CCTV
- V-lan serviceavtal

Diskussion har påbörjats med Stadsledningskansliets avdelning för Ekonomistyrning gällande nedbrytning av OH-kostnader i förvaltnings-specifika debiteringar.

Borås Stad har för närvarande ett ramavtal med försäkringsförmedlare Söderberg & Partners.

Den interna självrisken är för närvarande två prisbasbelopp och gentemot försäkringsbolaget en miljon kronor för brand, vatten och inbrott. Fonden bör innehålla medel som täcker minst två fullskaliga skador. Eventuellt över-/underskott vid året slut regleras i fond och eventuell återbetalning till förvaltningarna sker om det blir överskott. Borås Stads interna premier fastställs så nära årsskiftet det går för att få skadeutfallet fullt ut.

Beslut

Kommunstyrelsen har den 17 juni 2002 beslutat om en försäkringsstrategi. Stadsledningskansliet (tidigare Administrativa kontoret) har upprättat en försäkringsstrategi för att fastställa vem som har försäkringsansvaret, vad som skall försäkras, omfattningen av försäkringarna samt vilka självrisiker som skall gälla internt och externt. Då den berör samtliga kommunens förvaltningar har strategi fastställts genom ett beslut i Kommunstyrelsen. För att eliminera effekterna vid förvaltningarna av höga, externa självrisikkostnader finns ett skaderegleringskonto på Stadsledningskansliet. Till detta konto inbetalar förvaltningarna en årlig ”premie”. Från kontot utgår ersättningar mellan den interna självrisken och den externa självrisken. Genom detta system delar samtliga förvaltningar solidariskt på självrisikkostnaderna.²⁶

²⁶ Borås Stad, Kommunstyrelsen, Protokoll 2002-06-17

Esmaker, Canea och stödfunktioner

EsMaker är ett webbaserat enkät- och analysverktyg där man kan skraddarsy enkäter och Canea är ett processhanteringsverktyg. Andra stödfunktioner är bl.a. e-tjänster plattformen som innebär egen plattform för utveckling av tjänster både internt och externt.²⁷

Stadsledningskansliets avdelning för Kvalitet och utveckling debiterar förvaltningarna en årlig kostnad på ca 1,9 mnkr. Det finns en fördelningsnyckel som är baserad på antalet tillsvidare anställda per förvaltning och antal användare i olika stödsystem. Esmaker, Canea, e-tjänsteplattform, Synpunktshandling, Selfpoint, Infracontroll och Entergate ingår i fördelningskostnaden.

Beslut

Det finns inga formella beslut om fördelning av kostnader avseende Esmaker, Canea och stödfunktioner i Kommunstyrelsen eller Kommunfullmäktige.

Enligt vidtalade har stödsystemet Canea tagits upp på ett möte med IT-styrgruppen och koncernledningen där det fattades beslut om att köpa in ett system och att kostnaden skulle fördelas mellan förvaltningarna. Sedan fattades det ett beslut på mötet med koncernledningen att säkerställa förvaltningen av Canea och e-tjänster med en centralt placerad resurs. Det saknas minnesanteckningar från IT-styrgruppsmöten.

E-handel, upphandling och hållbarhet

E-handel innebär att hela inköpsprocessen, från beställning till fakturering, sker elektroniskt och att information om priser och avtalade produkter finns tillgänglig i beställningssystemet Agresso (Unit 4). Med e-handel effektiviseras hela inköpsprocessen och för varje inköp Borås Stads verksamheter gör via e-handeln blir resultatet högre avtalstrohet.²⁸ I kostnaden för e-handel ingår drift av e-handelssystemet (innefattar support till användare, löpande uppdatering av priser från olika avtal mm.)

Upphandling och koncerninköp finansieras med upphandlingar och abonnemang. De skapar avtal som ger rätt förutsättningar för förvaltningarna/bolagens köp. De kan medverka i olika faser av en upphandling beroende på organisationens kompetens och förmåga.²⁹ I kostnaden för upphandling ingår rådfrågning, upphandlingsjuridik, upphandling av centrala avtal, avtalsförvaltning av centrala avtal, drift av system för upphandling, drift av system för direktupphandling, drift av system för avtalsdatabas samt drift av system för spendanalys.

I kostnaden för hållbarhet ingår samordning av hållbarhetsfrågor relaterade till inköp, drift av system för hållbarhetsuppföljning samt samordning av Borås Stads fairtradearbete.

Stadsledningskansliets avdelning för Koncerninköp debiterar förvaltningarna en årlig kostnad på ca 10,6 mnkr som avser förvaltningsabonnemang för upphandling, e-handel och hållbarhet. Det finns en fördelningsnyckel som är baserad på antal transaktioner, antal kundefakturor, budget, omsättning, antal användare och antal leverantörsfakturor.

²⁷ <https://intranet.boras.se/serviceochstod/administrativsystemochittjanster/esmaker.4.7d95a87b1495219af9752fe9.html>

<https://intranet.boras.se/serviceochstod/administrativsystemochittjanster/canea.4.5c09fa0516a59d42b021a561.html>

²⁸ <https://intranet.boras.se/serviceochstod/hjalpochsupport/upphandlingochinkop/ehandel.4.6795eb7415d0329975fad8a8.html>

²⁹ <https://intranet.boras.se/serviceochstod/hjalpochsupport/upphandlingochinkop.4.613655ff148a1209d2d92ab.html>

Enligt flertalet intervjuade framgår att utöver de abonnemangskostnaderna ovan faktureras också direkta kostnader för specifika upphandlingsuppdrag till förvaltningarna. De direkta kostnaderna består av en minimikostnad om 15 000 kr samt ett timpris 750 kr/timme. Dessa kostnader är ej med i sammanställningen i bilaga 1.³⁰

Beslut

Det finns inga formella beslut om fördelning av kostnader avseende e-handel, upphandling och hållbarhet i Kommunstyrelsen eller Kommunfullmäktige.

Ny förvaltningsorganisation (PM3)

För att säkerställa att Borås Stads IT-system effektivt bidrar till att uppfylla verksamheternas och invånarnas behov under hela sin livstid finns en kommungemensam systemförvaltningsmodell som ger stöd i de aktiviteter som ska genomföras för att upprätthålla nytta, kvalitet, hantera verksamhetskrav och vidareutveckla systemen. Borås Stad har hösten 2018 antagit PM3 som sin systemförvaltningsmodell. Strategisk IT vid Stadsledningskansliet är ägare av modellen.

Stadsledningskansliets avdelning för Ekonomistyrning debiterar förvaltningarna en årlig kostnad på ca 1,1 mnkr. Det finns en fördelningsnyckel som är baserad på antal fastanställda 1 januari 2021.

Beslut

Det finns inga formella beslut om fördelning av kostnader avseende ny förvaltningsorganisation (PM3) i Kommunstyrelsen eller Kommunfullmäktige.

Borås Stads IT-styrgrupp beslutade den 14 september 2018 om att en utdebiteringsmodell för 2020 och framåt ska tas fram. Summan som IT-styrgrupp beslutat om är 1 085 tkr och den summan kommer att index uppräknas till 2021. Summan för 2021 är 1 107 tkr.³¹

Mediapoolen

Mediapoolen är ett kommunalägt bolag som ägs av kommunalförbunden Skaraborg, Sjuhärad och Fyrbodal samt Uddevalla kommun. Tillsammans delar 37 kommuner på kostnaderna för att säkerställa att man har det bredaste mediepedagogiska innehållet tillgängligt för skola, förskola och äldreomsorg. Huvudkontor finns i Skövde. Här finns bland annat försäljningsavdelning där du kan pröva på SMART Boards, dokumentkameror och andra spännande teknikprylar. I Borås ligger ett lokalkontor för Sjuhärad. Här sitter redaktionen och bygger teman till Digital Pedagogik och det är också Borås som har ansvar för Mediapoolens kursverksamhet samt kundservice. I Uddevalla finns Fyrbodals lokalkontor. Här finns marknads- och kommunikationsavdelning och en del av filmhanteringen för Digital Pedagogik.

Stadsledningskansliets avdelning för Ekonomistyrning har upprättat fördelningsnyckeln för Mediapoolen. Grundskoleförvaltningen debiterar förvaltningarna en årlig kostnad på ca 1,8 mnkr. Det finns en fördelningsnyckel där varje förvaltning betalar mellan 2 % till 12 %. Grundskoleförvaltningen betalar mest och betalar 40 %.³²

³⁰ <https://intranet.boras.se/serviceochstod/hjalpochsupport/upphandlingochinkop/bestallningavupphandlingsuppdrag.4.6a33a9c61494be7358459386.html>

³¹ Internt PM - Utdebitering av ny förvaltningsorganisation, 2019-04-29

³² Internt PM – Mediapoolen – information och intern kostnadsfördelning, 2019-09-04

Beslut

Det finns inga formella beslut om fördelning av kostnader avseende Mediapoolen i Kommunstyrelsen, Grundskolenämnden eller Kommunfullmäktige.

Det finns ett internt PM från Borås Stads IT-strateg om Mediapoolen – information och intern kostnadsfördelning där fördelningsnyckeln ingår.³³

Dataskyddsbud

Den nya dataskyddsförordningen (GDPR) innehåller krav på dataskyddsbud. I de fall personuppgiftsbehandling utförs av en myndighet eller offentligt organ ska personuppgiftsansvarig utse ett dataskyddsbud. Eftersom nämnderna är personuppgiftsansvariga behöver de utse ett dataskyddsbud.³⁴

Stadsledningskansliets avdelning för Ekonomistyrning debiterar förvaltningarna en årlig kostnad på ca 764 tkr. Det finns en fördelningsnyckel som är baserad på en fast kostnad på 25 475 kr/förvaltning och sedan en rörlig kostnad baserad på antal anställda.

Beslut

Det finns inga formella beslut om fördelning av kostnader avseende dataskyddsbud i Kommunstyrelsen eller Kommunfullmäktige.

Direktionen för Sjuhärads kommunalförbund har den 23 februari 2018 beslutat att inrätta en delregional funktion för dataskyddsbud inom Boråsregionen, Sjuhärads kommunalförbund där kostnaden fördelas mellan deltagande kommuner.³⁵

Kommunstyrelsen har den 18 juni 2018 beslutat om organisationen för arbetet med den nya dataskyddsförordningen gäller från och med den 25 maj 2018. Kommunstyrelsen föreslår respektive nämnd, tillika personuppgiftsansvarig, utse Magnus Blomqvist och Dan Bodin vid Boråsregionen, Sjuhärads kommunalförbund till Dataskyddsbud från och med den 25 maj 2018.³⁶

Respektive nämnd i Borås Stad har beslutat om dataskyddsbud från Sjuhärads kommunalförbund.

Licens Stratsys

Stratsys är ett webbaserat verktyg som används för att underlätta och förenkla planerings- och uppföljningsprocessen i Borås Stad.³⁷

Stadsledningskansliets avdelning för Ekonomistyrning debiterar förvaltningarna en årlig kostnad som är baserad på hur många licenser varje förvaltning använder.

³³ Ibid

³⁴ PM – Dataskyddsbud inom Borås regionen, Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund, 2017-12-12

³⁵ Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund, Protokoll, 2018-02-23

³⁶ Borås Stad, Kommunstyrelsen, Protokoll 2018-06-18 § 339

³⁷ <https://intranet.boras.se/styrningochledning/handbockermetodermodellerochrutiner/ekonomihandbok/stratsys.4.366f0c6a148c124dedd225fc.html>

År 2021 kostar användarlicenserna för Borås Stad ca 1,1 mnkr varv en användarlicens 1 625 kr. Priset för en licens ska täcka den årliga kostnaden för support och underhåll. För att ha möjlighet att utveckla Stratsys med ny funktionalitet kan licenspriset ändras utöver den årliga kostnaden för support och underhåll. Innan ny funktionalitet, som har en betydande påverkan på licenspriset, köps in stäms behov och kostnad av med förvaltningarna. Sådana avstämningar kan till exempel ske på Stratsys förvaltningsadministratörmöten som hålls fyra gånger per år.

Beslut

Det finns inga formella beslut om fördelning av kostnader avseende licenser i Stratsys i Kommunstyrelsen eller Kommunfullmäktige.

Stadsrevisionens sammantagna iakttagelser för Stadsledningskansliet/Kommunstyrelsen

Stadsledningskansliet debiterar förvaltningarna sammanlagt ca 45 mnkr per år. Det finns tretton olika kostnadsposter som avdelningarna på Stadsledningskansliet fördelar ut på förvaltningarna. De två största kostnadsposten är försäkringspremier och förvaltningsabonnemang av e-handel, hållbarhet och upphandling som vardera uppgår till ca 11 mnkr. Det finns sammanlagt sju olika fördelningsnycklar varav fem fördelningsnycklar är baserade på antal anställda. En kostnadspost saknar fördelningsnyckel och det är centralt fackliga företrädare där debiteringarna kommer från lönesystemet Heroma. Kostnadsposten som avser försäkringspremie finns det beslut om i Kommunstyrelsen där kostnaden ska fördelas ut till förvaltningarna. Kostnadsposten som avser dataskyddsbud finns det beslut i respektive nämnd om att utse dataskyddsbud från Sjuhärads kommunalförbund. De elva kostnadsposter som återstår finns det inget beslut om att fördela ut kostnaderna till nämnderna/förvaltningarna varken i Kommunstyrelsen eller i Kommunfullmäktige.

2.2.2 Servicekontoret/Serviceenämnden

Servicekontoret utför servicetjänster, tekniska och administrativa tjänster till Borås Stads förvaltningar och bolag. Servicekontoret har ingen traditionell kommunal budgettilldelning utan arbetar enligt beställar-/utförarmodellen.³⁸

Förvaltningsabonnemang avseende Redovisningsservice

Redovisningsservice är Borås Stads kvalificerade resurs för redovisningsfrågor.³⁹

Redovisningsservice på Servicekontoret debiterar förvaltningarna en årlig kostnad på ca 12,7 mnkr. Det finns en fördelningsnyckel som är baserad på antal transaktioner, antal kundfakturer, budget, omsättning, antal användare och antal leverantörsfakturer. Redovisningsservice ska gå med ett nollresultat per år vilket påverkar utfallet av förvaltningsabonnemanget över åren. Reglering sker genom återbetalning av budgeterad kostnad vid överskott till förvaltningarna.

Beslut

Kommunfullmäktige har den 19 juni 2019 beslutat om Serviceenämnden reglemente. I § 1 målet med verksamheten, framgår det att Serviceenämndens huvudarbetsuppgifter är att utföra tjänster rörande administrativ service till kommunens nämnder (IT, redovisning, personal- och löneadministration)⁴⁰

³⁸ <https://intranet.boras.se/organisationochnatverk/forvaltningar/servicekontoret.4.3025bc80148884464ed46f6.html>

³⁹ <https://intranet.boras.se/organisationochnatverk/forvaltningar/servicekontoret/organisation/affarsstod/redovisningsservice.4.66d3dae0154ddf7317e9afee.html>

⁴⁰ Borås Stad, Kommunfullmäktige, protokoll, 2019-06-19

Det finns ett avtal/beställning avseende tjänsten Borås Stads redovisningsfunktion från den 31 maj 2021. Avtalet är undertecknat av Borås Stads Ekonomichef, Redovisningschefen och Chefen för ekonomifunktionen på Servicekontoret. I avtalet framgår det beställarens uppdrag till utföraren, prioriterade utvecklingsinsatser samt prissättning m.m.⁴¹

Löneadministration (0,51 % av bruttolönekostnaden)

Löneservice hanterar kvalificerad löneadministration för framför allt Borås stads förvaltningar och sköter den administrativa delen av anställningsavtal, löneavtal, löneunderlag.⁴²

Löneservice på Servicekontoret debiterar förvaltningarna en årlig kostnad på ca 18,3 mnkr. Löneadministrationskostnaden är 0,65 % på bruttolönekostnaden och omfattar alla anställda i Borås Stad, varav 0,51 % går till Löneservice på Servicekontoret och 0,14 % går till Stadsledningskansliets avdelning Personal- och förhandling och avser centralt fackliga företrädare. 0,51 % motsvarar ca 18,3 mnkr och går till löneservice för löneadministration. Det finns ingen fördelningsnyckel utan debiteringarna kommer från lönesystemet Heroma. Fördelningen av löneadministration ska gå med ett nollresultat och reglering sker genom återbetalning av budgeterad kostnad vid överskott till förvaltningarna.

Beslut

Kommunfullmäktige har den 19 juni 2019 beslutat om Servicenämndens reglemente. I § 1 målet med verksamheten, framgår det att Servicenämndens huvudarbetsuppgifter är att utföra tjänster rörande administrativ service till kommunens nämnder (IT, redovisning, personal- och löneadministration)⁴³

Digital Arbetsplats (DAP)

Digital arbetsplats är den grundläggande IT-tjänsten för medarbetare i Borås Stad. Det innebär bland annat ett användarkonto, tillgång till nätet, lagring, e-post samt ett antal standardprogram.

Dataservice på Servicekontoret debiterar förvaltningarna en årlig kostnad på ca 57,2 mnkr. Det finns en fördelningsnyckel. Digital ArbetsPlats (DAP) består av tre olika områden, varav två av områdena, Användarkonto och Infrastruktur är obligatoriska. Det tredje området som är med i DAP är anslutningsavgiften för Hyr-PC och denna kostnad är samma för både Administrativ personal och Pedagogisk personal. Denna tillkommer för varje Hyr-PC som förvaltningarna hyr genom dataservice. De datorer så kallade 1-1-datorer som hyrs av extern part, för elever och lärare, belastas inte av anslutningsavgift. Själva Hyr-PC-hyran är inte med i de centrala kostnaderna. Denna ligger utanför då förvaltningarna själva kan styra i vilken omfattning och i vilket prissegment man vill hyra.

Användarkonto och Infrastruktur är obligatoriska för alla medarbetare i Borås Stad och genereras automatiskt via Heroma. Prissättning av dessa tjänster går till enligt följande: I samråd med Tjänsteägaren, Borås Stads Ekonomichef, Förvaltningsledaren på Servicekontoret och några till kommer de överens om ambitionsnivån på DAP. Därefter beräknas den totala kostnaden för DAP av stf avdelningschef på Dataservice. Ett lärarkonto har värdet 1 och en elev har värdet 0,5 och en administrativ har värdet 3.

⁴¹ Internt avtal/beställning 2022 avseende tjänsten Borås Stads redovisningsfunktion, 2021-05-31

⁴² <https://intranet.boras.se/organisationochnatverk/forvaltningar/servicekontoret/organisation/personalochkontorservice/loneservice.4.55993df81490ebd407c1053f.html>

⁴³ Borås Stad, Kommunfullmäktige, Protokoll, 2019-06-19

Sedan beräknas det fram ett styckpris för dessa tre varianter av användarkonto. När det gäller Infrastruktur har Servicekontoret en annan nyckel och den innebär att elev F-4 har värdet 0,5 övriga användare har värdet 1. Sedan beräknas det fram ett styckpris inom Infrastruktur. För tredje området är det samma pris som gäller och då beräknas priset ut från totala kostnadsmassan i förhållande till antal Hyr-PC som hyrs.

Att alla anställda ska ha ett konto i DAP har sedan länge beslutats i den tvärfunktionella IT-styrgruppen någon gång på 2000-talet. Det har förändrats med åren och för närvarande innebär det att alla medarbetare ska samma möjlighet att ta del av Borås Stads information via Intranät.

Dataservice sköter debiteringen för Tjänsteägarens räkning. De fångar upp var användaren har sin anställning i det organisatoriska trädet i Heroma. Därefter så placeras användaren in på det avtalet de skapat som har rätt ansvar och verksamhet, under förutsättning att slutkunden inte valt någon annan kontering. Dataservice förmedlar inte den summariska budgetsiffran för kommande år till förvaltningarna utan vi publicerar styckpriset för respektive tjänst på Intranätet. Utifrån dessa priser har respektive kund själv möjlighet att beräkna sina kostnader kommande år. Priser presenteras under våren inför budget 1.

Beslut

Kommunfullmäktige har den 19 juni 2019 beslutat om Servicenämnden reglemente. I § 1 målet med verksamheten, framgår det att Servicenämndens huvudarbetsuppgifter är att utföra tjänster rörande administrativ service till kommunens nämnder (IT, redovisning, personal- och löneadministration)⁴⁴

Digitala nämndhandlingar

Begreppet Digitala nämndhandlingar innebär att man per nämnd/styrelse beslutar att ersätta pappershandlingar med digitala nämndhandlingar.⁴⁵

Dataservice på Servicekontoret debiterar förvaltningarna en årlig kostnad på ca 1,9 mnkr. Det finns en fördelningsnyckel som är baserad på antal förtroendevalda politiker per nämnd. Kommunfullmäktige betalar den största delen som motsvarar 26,1 %.

Beslut

Det finns inga formella beslut om fördelning av kostnader avseende digitala nämndhandlingar i Kommunstyrelsen, Servicenämnden eller Kommunfullmäktige.

Kommunstyrelsen har den 19 november 2012 beslutat om att Digitala nämndhandlingar övergår från försök till ordinarie drift i Kommunstyrelsens nämndadministration. Digitala nämndhandlingar införs även för Kommunfullmäktige.⁴⁶

Respektive nämnd i Borås Stad har beslutat att införa digitala nämndhandlingar.

⁴⁴ Borås Stad, Kommunfullmäktige, protokoll, 2019-06-19

⁴⁵ <https://intranet.boras.se/serviceochstod/administrativsystemochitjtjanster/digitalanamndhandlingar.4.366f0c6a148c124dedd4421a.html>

⁴⁶ Borås Stad, Kommunstyrelsen, Protokoll 2012-11-19

Det finns en överenskommelse avseende digitala nämndehandlingar från den 15 april 2019. Överenskommelsen är undertecknad av Kommunsekreteraren på Stadsledningskansliet och Dataservice på Servicekontoret. I överenskommelsen framgår det beställarens uppdrag till utföraren, tjänstens omfattning, servicegrad, kvalitet och fördelningsnyckel.⁴⁷

Telefonservice och växel

Telefonservice ansvarar driftsmässigt för alla anknötningar och tjänster under växeln samt för hänvisningssystemet CMG.⁴⁸

Personal och kontorsservice på Servicekontoret debiterar förvaltningarna en årlig kostnad på ca 11,7 mnkr. Kostnaden är baserad på antal inlagda poster i den elektroniska telefonkatalogen CMG. Det finns ingen fördelningsnyckel till kostnaderna utan underlagen finns i Servicekontorets förssystem Komma.

Beslut

Det finns inga formella beslut om fördelning av kostnader avseende Telefonservice och växel i Kommunstyrelsen, Servicenämnden eller Kommunfullmäktige.

Det finns ett avtal avseende Telefonservice och växel från den 27 november 2018. Avtalet är undertecknat av Borås Stads Ekonomichef, Avdelningschef på Servicekontoret för Personal- och kontorsservice, Telefonservice och växel, och Arbetschef på Servicekontoret. I avtalet framgår det beställarens uppdrag till utföraren, tjänstens omfattning, servicegrad och kvalitet.⁴⁹ Det finns ett internt PM från den 6 maj 2019 där det framgår att Stadsledningskansliet och Servicekontoret har upprättat en ny debiteringsmodell för Telefonservice och Växel från 2019.⁵⁰

Budbil och posthantering

Budbil och posthantering innebär tjänsten för intern och extern posthantering på samtliga förvaltningar.

Personal och kontorsservice på Servicekontoret debiterar förvaltningarna en årlig kostnad på ca 2,6 mnkr. Det finns en fördelningsnyckel som är baserad på antal hämtställen för intern respektive extern debitering, kostnad för internpostsortering, internposthantering inom stads-huskvarteret, avgifter per streckkordskund och postadress 501 80. Kostnaden för budbil räknas årligt upp enligt index.⁵¹

Beslut

Det finns inga formella beslut om fördelning av kostnader avseende budbil och posthantering i Kommunstyrelsen, Servicenämnden eller Kommunfullmäktige.

Det finns ett internt PM från den 4 mars 2020 med information om kostnad för budkörning och posthantering, streckkoder och postavtal 501 80. I PM:et framgår fördelningsnyckel och höjning enligt m.m. Förvaltningarna ska sedan fylla i bokföringsordern och skicka tillbaka till Servicekontoret.⁵²

⁴⁷ Internt PM – Överenskommelse Digitala nämndehandlingar, 2019-04-15

⁴⁸ <https://intranet.boras.se/serviceochstod/hjalpochsupport/telefonservice5070.4.613655ff148a1209d2d9209.html>

⁴⁹ Internt PM – Avtal Telefonservice och Växel, 2018-11-27

⁵⁰ Internt PM - Information om ny debiteringsmodell för Telefonservice och Växel, 2019-05-06

⁵¹ Internt PM - Kostnad för budkörning och posthantering, streckkoder och postavtal 501 80, 2020-03-04

⁵² Ibid.

Stadshusservice

Stadshusservice samlar flera olika resurser för stadshuskvarteren. Det ingår bl.a. fastighetsskötsel, kontorsvaktmästeri med verksamhetsstöd och reception Stadshuset. Följande förvaltningar ingår i Stadshusservice; Fritids- och folkhälsoförvaltningen, Lokalförsörjningsförvaltningen, Miljöförvaltningen, Revisionskontoret, Samhällsbyggnadsförvaltningen, Stadsledningskansliet, Servicekontoret och Tekniska förvaltningen.⁵³

Personal och kontorservice på Servicekontoret debiterar förvaltningarna en årlig kostnad på ca 826 tkr. Det finns en fördelningsnyckel som är baserad på antal anställda på respektive förvaltning som ingår i Stadshuskvarteret.⁵⁴

Beslut

Det finns inga formella beslut om fördelning av kostnader avseende Stadshusservice i Kommunstyrelsen, Servicenämnden eller Kommunfullmäktige.

Det finns ett serviceavtal avseende Stadshusservice från den 7 februari 2020. Avtalet är undertecknad av respektive förvaltningschef och Arbetschef på Servicekontoret för Personal- och kontorservice. I serviceavtalet framgår det beställarens uppdrag till utföraren, tjänstens omfattning, servicegrad, kvalitet och fördelningsnyckel.⁵⁵

Stadsrevisionens sammantagna iakttagelser för Servicekontoret/Servicenämnden

Servicekontoret debiterar förvaltningarna sammanlagt ca 105 mnkr per år. Det finns sju olika kostnadsposter som avdelningarna på Servicekontoret fördelar ut på förvaltningarna. Den största kostnadsposten är digital arbetsplats som uppgår till ca 57 mnkr. Det finns sammanlagt fem olika fördelningsnycklar och två kostnadsposter saknar fördelningsnyckel. Det är löneservice där debiteringarna kommer från lönesystemet Heroma och telefonservice som enligt vidtalande uppger att underlagen finns i Servicekontorets försystem KomMa. Avseende tre kostnadsposter som avser löneservice, IT-service och redovisningsservice framgår det i Servicenämndens reglemente att nämnden ska utföra tjänster inom de tre områdena. Gällande kostnadsposten som avser digitala nämndhandlingar finns det beslut om införandet av digitala nämndhandlingar i respektive nämnd. De återstående tre kostnadsposterna finns det inga formella beslut om att fördela ut kostnader till nämnderna/förvaltningarna i Kommunstyrelsen, Servicenämnden eller Kommunfullmäktige.

2.2.3 Samhällsbyggnadsförvaltningen/Samhällsbyggnadsnämnden

Samhällsbyggnadsförvaltningen ansvarar för frågor om byggande, detaljplanering, mätning och kartframställning. I Samhällsbyggnadsförvaltningen ingår även lantmäterivdelningen.⁵⁶

Intramap

Intramap är stadens interna tittskåp för geografisk information. I programmet ser man vilken geografisk information som stadens verksamheter vill göra tillgängliga för andra anställda inom Borås Stad. Anställda kan i Intramap välja att presentera informationen för andra inom Borås Stad och på så sätt samordna information i en karta för att hjälpa andra med att dela information och ta mer korrekta beslut.

⁵³ <https://intranet.boras.se/serviceochstod/bokaochbestalla/stadshusservice.4.35c58f2b1488e52a8428ea63.html>

⁵⁴ Internt PM – Serviceavtal Stadshusservice 2020-02-07

⁵⁵ Ibid.

⁵⁶ <https://intranet.boras.se/organisationochnatverk/forvaltningar/samhallsbyggnadsforvaltningen/uppdragochansvar.4.c3d1d811486bb2d2efab845.html>

Varje objekt i kartan kan även innehålla information om vad som finns på platsen, även länkar till dokument, rapporter eller hemsidor.⁵⁷

Samhällsbyggnadsförvaltningen debiterar förvaltningarna en årlig kostnad på ca 1,7 mnkr. Det finns en fördelningsnyckel där varje förvaltning betalar mellan 2 % till 15 %. Samhällsbyggnadsförvaltningen betalar mest och betalar 20 %.

Beslut

Det finns inga formella beslut om fördelning av kostnader avseende intramap i Kommunstyrelsen, Samhällsbyggnadsnämnden eller Kommunfullmäktige.

Enligt vidtalade på Samhällsbyggnadsförvaltningen finns det beslut i Kommunstyrelsen om att Intramap ska fördelas på varje förvaltning men det finns inga dokumenterade beslut.

Projektstudio för Samhällsbyggnad

Projektstudions mål är att bättre och snabbare lösa komplexa frågor inom samhällsbyggnadsprocessen. Projektstudion beskrivs bäst som ett arbetsformat där Samhällsbyggnadsförvaltningen tillsammans med andra förvaltningar arbetar intensivt med en uppgift. I studion samverkar olika kompetenser och professioner i komplexa frågor i syfte att gemensamt lösa problem och nå fram till en gemensamma målbilder. Här finns utrymme att kreativt arbeta med innovativa idéer och utbyta kunskap samt erfarenheter med varandra. Projektstudioarbete har förtur gentemot ordinarie arbete så länge det annonserats i god tid. Arbetsmodellen är förankrad i Borås Stads högsta ledning.⁵⁸

Samhällsbyggnadsförvaltningen debiterar Stadsledningskansliets avdelning för samhällsplanering, Tekniska förvaltningen, Miljö- och konsumentförvaltningen, Lokalförsörjningsförvaltningen samt Fritids- och folkhälsoförvaltningen en årlig kostnad på ca 53 tkr. Det finns en fördelningsnyckel där samtliga förvaltningar som ingår i projektstudion betalar lika mycket.

Beslut

Det finns inga formella beslut om fördelning av kostnader avseende projektstudio i Kommunstyrelsen, Samhällsbyggnadsnämnden eller Kommunfullmäktige.

Den strategiska gruppen som består av förvaltningschefer för respektive förvaltning har den 28 januari beslutat om att internfakturera varje förvaltning för hyra av lokal och IT-drift för projektstudio och intäkterna ska gå till plan och bygglovsavdelningen. Den strategiska gruppen har den 17 juni 2020 beslutat om förvaltning och utveckling av projektstudio för samhällsbyggnadsprocessen. I dokumentet framgår det att Projektstudio för samhällsbyggnadsprocessen finansieras för närvarande gemensamt av de deltagande förvaltningarna. Kostnader för studioarbete, material och lokal faktureras samhällsbyggnadsförvaltningen som i sin tur fördelar kostnaderna mellan de olika förvaltningarna.⁵⁹

⁵⁷ <https://intranet.boras.se/styrningochledning/handbockermetodermodellerochrutiner/gisochgeografiskinformation/intramap.4.5c09fa0516a59d42b02a5a05.html>

⁵⁸ <https://intranet.boras.se/styrningochledning/kvalitetochutvecklingsarbeten/projektstudioforsamhallsbyggnad.4.4516944915fdebb937ec5c8a.html>

⁵⁹ <https://intranet.boras.se/download/18.5b4fa15a177cda291b058c/1614067861350/F%C3%B6rvaltning%20och%20utveckling%20av%20projektstudio%20f%C3%B6r%20samh%C3%A4llsbyggnadsprocessen.pdf>

Stadsrevisionens sammantagna iakttagelser för Samhällsbyggnadsförvaltningen/ Samhällsbyggnadsnämnden

Samhällsbyggnadsförvaltningen debiterar förvaltningarna sammanlagt ca 1,7 mnkr per år. Det finns två olika kostnadsposter som Samhällsbyggnadsförvaltningen fördelar ut på förvaltningarna. Den största kostnadsposten är Intramap som uppgår till ca 1,7 mnkr. Det finns två olika fördelningsnycklar. Det finns inga beslut om att fördela ut kostnader till nämnderna/förvaltningarna i Kommunstyrelsen, Samhällsbyggnadsnämnden eller Kommunfullmäktige.

2.2.4 Grundskoleförvaltningen/Grundskolenämnden

Bemanningsenhet inom pedagogik

Bemanningsenheten är en del i förvaltningarnas samlade arbete med att säkerställa personal- och kompetensförsörjningen samt att stärka arbetsgivarvarumärket Borås Stad. Ytterst syftar verksamheten till att möta kommuninvånarnas behov av stöd och service i olika verksamheter.

Bemanningsenhetens mål är att sträva för 100 % täckning av verksamheternas behov (beställningar) men med rådande personalläge är en rimlig förväntad täckning mellan 90-100%. Beroende på förvaltningarnas behov av personer till vikariat kan det leda till en lägre täckningsgrad av korttidsbemanningen.

Täckningsgraden för respektive verksamhet påverkas bl.a. av möjligheten att rekrytera timavlönade, timavlönades tillgängliga tid, verksamhetens förmåga att rekrytera tillsvidareanställda och arbetsmarknadsläge. För bästa resultat ska Bemanningsenheten och förvaltningarna ha fortlöpande dialog.

Grundskoleförvaltningen debiterar Fritids- och folkhälsoförvaltningen, Kulturförvaltningen, Förskoleförvaltningen, Grundskoleförvaltningen, Gymnasie- och utbildningsförvaltningen, Vård- och äldreomsorgen och Servicekontoret en årlig kostnad på ca 8,6 mnkr avseende 2021. Det finns en fördelningsnyckel och kostnaden och fördelas till de förvaltningar som använder bemanningsenheten. Fördelning görs utifrån tidigare års nyttjandegrad. Inför 2021 års fördelning har antal beställningar mellan 2018-01 och 2020-10 tagits fram och använts som fördelningsbas. Avstämning mellan utförd kostnad och aktuell kostnad kommer att göras i april, september samt december.⁶⁰

Beslut

Det finns inga formella beslut om fördelning av kostnader avseende bemanning pedagogik i Kommunstyrelsen, Grundskolenämnden eller Kommunfullmäktige.

Kommunfullmäktige har den 20-21 november 2019 beslutat att Bemanning Pedagogik övergår från Kommunstyrelsen till Grundskolenämnden från och med 1 januari 2020. I Grundskolenämndens reglemente under § 2 Verksamhet och uppdrag läggs Ansvarar för bemanningsenheten Pedagogik till.⁶¹

⁶⁰ Internt PM - Uppdrag för Borås Stads bemanningsenhet inom pedagogik, 2020-12-08

⁶¹ Kommunfullmäktige Borås Stad, Protokoll, 2019-11-20-2019-11-21

2.3 Intervjuer med verksamheten

2.3.1 Intervjuer med chef för ekonomifunktion på förvaltningarna

Befintlig ram

Flertalet intervjuade uppger att det saknas samordning av centralt tillkommande kostnader, det finns ingen som har överblick över hur mycket kostnader det är som cirkulerar runt. På intranätet finns det tre kostnadsposter och det är digital arbetsplats, e-handel, upphandling och hållbarhet samt förvaltningsabonnemang för redovisningsservice. Enligt flera intervjuade saknas det information om kostnader som debiteras ut centralt, det bara kommer en internfaktura i ekonomisystemet som ska betalas. Flera intervjuade uppger att några av kostnaderna har belastat förvaltningarna under flera år som ska inrymmas med den tilldelade budgeten. Flera kostnader kan betraktas som relativt nya där förvaltningarna inte fått någon kompensation i budget för dessa ökade kostnader. Frågor som flertalet av de intervjuade uppger är exempelvis om det genomförs några konsekvensanalyser vad det innebär för förvaltningarna innan man fördelar ut de centrala kostnaderna?

Effektivisering

Enligt intervjuade är flertalet av de administrativa system som fördelas genom centrala kostnaderna relevanta. System behövs i förvaltningen för att genomföra sitt uppdrag och man ser fördelarna med att kostnaderna hanteras centralt. De intervjuade ställer sig samtidigt frågande till vilket incitament det finns för att effektivisera. Många förvaltningar har i de flesta fall inte möjlighet att påverka kostnaderna eller innehållet i de resurser/system som fördelas ut. Flertalet intervjuade menar att när det gäller några av systemen/centrala kostnaderna som debiteras ut, har det i många förvaltningar inte efterfrågats något system. I dessa fall används inte heller systemen. Det blir en dyr kostnad när man inte använder system man betalar för. Ingen tar något effektiviseringsansvar för kostnadsposterna, menar de intervjuade.

Effektiviseringskrav från Kommunfullmäktige i samband med budget uppges inte heller slå igenom på de centralt fördelade kostnaderna.

Ramfinansiera och fördelningsnycklar

I flera fall har centrala kostnader räknats upp mer än den indexuppräknings som nämnderna erhåller i budgetram, vilket leder till att det blir anpassningar i verksamheten, beskriver de intervjuade. Flera intervjuade anser att man bör se över möjligheten att ramfinansiera flera av de centrala funktionerna. Dessa tjänster skulle då också bli mer transparenta och genomgå samma budgetuppföljning som andra ramfinansierade verksamheter, menar de intervjuade.

Enligt flera intervjuade menar de att fördelningsnycklarna i några fall är ologiska. De menar att behovet eller användandet av tjänsten/programmet behöver ligga till grund för fördelningen och inte baserat på exempelvis antalet anställda som några av fördelningsnycklarna är baserade på. Flera intervjuade menar att fördelningsnycklarna borde vara påverkbara, att varje förvaltning ska själv kunna värdera kostnaden och därmed kunna påverka kostnaden efter behoven samt att fördelningsnycklarna bör ses över med jämna mellanrum.

Merarbete och administration

Enligt intervjuade är det viktigt att poängtera att även om vissa kostnader som debiteras ut vid införande av tjänster central inte är särskilt höga så genererar dessa tjänster merarbete på förvaltningarna. Ofta förväntas förvaltningarna ta fram kontaktpersoner till dessa centrala tjänster. Detta genererar i slutändan en slags dold kostnad i arbetstid för förvaltningarna, menar de intervjuade. Därutöver tillkommer kostnader för att hantera alla internfakturer som ska betalas som en följd av fördelningssystemet. Underlagen till interndebiteringarna från Servicekontoret finns i förssystemet KomMa, där flertalet av intervjuade upplever att det är svårt att hitta rätt underlag i KomMa och att man i flera fall inte vet vad man betalar för.

Planeringsförutsättningarna vid införande av nya centrala kostnader är dessutom undermåliga, menar man. Det kan komma ett mail till en tjänsteperson på förvaltningen om att det kommer en internfaktura, under innevarande år, som inte meddelats innan budget är fastställd.

Beslut

Flertalet av de centralt tillkommande kostnaderna är beslutade av IT-styrgruppen, uppger de intervjuade. Man är samtidigt frågande till vilket mandat den gruppen har att besluta om kostnader för andra nämnder? Det är Kommunfullmäktige som har beslutat om budgeten till nämnderna, framhåller de intervjuade. Hela budgeten går ju inte till nämnderna egentligen. Detta då de centralt tillkommande kostnaderna inte går att säga nej till eller påverka. Dessa kostnader måste man betala oavsett och de går därmed först, menar man. I slutändan innebär detta anpassningar i kärnverksamheten.

2.3.2 Intervjuer med Servicekontoret

Enligt flertalet intervjuade på Servicekontoret har de sedan omorganisationen 2011 (beslut i Kommunfullmäktige 18 november 2010) fått fler administrativa avdelningar. Det var bl.a. Löneservice, Dataservice, Redovisningsservice, Telefonservice som tidigare var organiserad under Administrativa kontoret under Kommunstyrelsen. Avdelningarna har anpassat sig efter Servicekontorets modell för interndebitering och upplever inte någon administrativ merkostnad vid debitering. Underlagen till majoriteten av debiteringar finns i Servicekontorets försystem KomMa. Det finns några beställare på Stadsledningskansliet för samtliga administrativa avdelningar där de minst en gång per år går igenom Servicekontorets tjänster och ändrar och justerar i den mån som det behövs.

När det gäller nämndens reglemente har förvaltningen tolkat det så att de ska utföra tjänster avseende om- och tillbyggnad samt underhållsarbeten av kommunens fastigheter och fastighets-service till att de ska utföra tjänster inom stadshusservice till vissa förvaltningar. När det gäller service beträffande utskriftsenheter, kopiering och dylikt har förvaltningen gjort tolkningen att de omfattar tjänster avseende tryckeri, post, brev- och budhantering.

2.3.3 Intervjuer med Stadsledningskansliet

Enligt flertalet intervjuade på Stadsledningskansliet finns det en intern debiteringsmodell som Stadsledningskansliet använder för debitering av interna tjänster och program. Några av kostnads-posterna har tillkommit på senare tid av olika politiska beslut om att införa systemet eller tjänsten och kostnaden har sedan fördelats ut på förvaltningarna. Det administrativa kringarbetet med att hantera interna debiteringar tar arbetstid från personalen på Stadsledningskansliet. Det behöver enligt de intervjuade genomföras en genomlysning av de centralt tillkommande kostnaderna för att hitta alternativa finansieringsmöjligheter för flertalet av dem.

Stadsledningskansliet är beställare av olika tjänster som Servicekontoret utför. Digital infrastruktur, försäkringar, löneservice, telefoniservice och redovisningsservice är centrala kostnader som varje förvaltning behöver ha för att kunna genomföra uppdraget från Kommunfullmäktige. Borås Stad har löst det genom gemensamma kostnader för alla förvaltningar och det har varit ett sätt att finansiera den gemensamma lösningen.

Det finns ingen central sammanställning av centralt tillkommande kostnader som Stadsledningskansliet har utformat. Det har inte heller genomförts någon konsekvensanalys vid införande av nya centralt tillkommande kostnader. Det finns inga beslut om riktlinjer för beställar-/utförarmodellen men en remissversion har skickats ut till nämnderna.

3 STADSREVISIONENS BEDÖMNINGAR

Stadsrevisionen har granskat interna och gemensamma kostnader som är fördelade på förvaltningar/nämnder. Syftet med granskningen är att bedöma om Borås Stads hantering är ändamålsenlig, effektiv och i enlighet med kommunallagen och Kommunfullmäktiges reglementen.

Centralt tillkommande kostnader i Borås Stad

Inom Borås Stad finns gemensamma kostnader som fördelas på alla nämnder. Som en del av granskningen har dessa gemensamma centrala kostnaders antal och omfattning kartlagts. Kartläggningen visar det finns sammantaget 23 olika typer av kostnader som interndeberas nämnderna. Kostnaderna uppgår sammantaget till ca 160 miljoner kronor årligen. Kostnaderna fördelas företrädesvis från Kommunstyrelsen och Servicenämnden men även andra nämnder ansvarar för delar av kostnaderna. Kostnaderna avser olika former av tjänster, så som ex. IT-arbetsplatstjänst, upphandling, försäkringspremie och tjänstekort m.m. De fördelas oftast genom olika former av fördelningsnycklar till de nämnder som nyttjar tjänsterna. De nämnder som ska nyttja tjänsterna kan i många fall inte styra över hur stor kostnad det blir för nämnden, påverka tjänstens innehåll eller avstå från en tjänst som man inte nyttjar.

Granskningen visar att mängden kostnader växt över tid. Uppgifter som framkommer i granskningen ger för handen att det - framför allt i Kommunstyrelsen - är ett etablerat arbetssätt att finansiera nya centrala tjänster genom s.k. fördelningsnycklar där kostnaden för tjänsterna internfaktureras andra nämnder i staden. Samtidigt framkommer i granskningen att betalande nämnder i vissa fall inte efterfrågat eller använder tjänsterna, att fördelningsnycklarna varierar och att hanteringen skapar ett administrativt merarbete i både debiterande och betalande nämnder.

Det framkommer även i granskningen att de centralt tillkommande kostnaderna försvårar budgetplaneringen för nämnderna och att denna form av finansiering av kommungemensamma tjänster medför risker för ineffektivitet. Effektivitetsriskerna består främst av att av effektiviseringskrav i det ordinarie budgetarbetet inte slår igenom för dessa kostnader och att incitamenten för effektivisering riskerar att bli lägre när tjänster inte genomgår samma uppföljning som ramfinansierad verksamhet. Det finns till största delen heller inga regler, riktlinjer eller andra styrande dokument som reglerar hur hantering eller uppföljning av centralt tillkommande kostnader ska gå till.

De centralt tillkommande kostnaderna avser i flera fall, sett till var varje enskild kostnad, ringa belopp. Mängden kostnader totalt för betalande nämnder medför dock enligt vidtalade i granskningen, att inte oväsentliga delar av kommunbidraget måste avsättas årligen. Förhållanden som medför att kostnaderna betalas på bekostnad av nämndernas kärnverksamhet.

Ingen vidtalad i granskningen har kunnat presentera en heltäckande bild av kostnadernas antal, omfattning och utformning. Vare sig Kommunstyrelsen eller någon annan nämnd har genomfört någon analys över de centralt tillkommande kostnadernas omfattning eller dess inverkan på nämndernas förutsättningar att genomföra sina grunduppdrag. Det genomförs inte heller några konsekvensanalyser i dessa avseenden när nya centrala kostnader införs. När det gäller 17 av de 23 centralt tillkommande kostnaderna finns inte några formellt fattade beslut avseende själva tjänsten, dess kostnad eller dess fördelning. Betalande nämnder har såvitt framkommer i granskningen inte heller vidtalats vid införseln när det gäller merparten av de centralt tillkommande kostnaderna.

Samtidigt visar granskningen att delar av de centralt tillkommande kostnaderna avser tjänster som många menar behövs och som det är rationellt att finansiera och administrera centralt. Här uppger intervjuade samstämmigt att det i flera fall hade varit väsentligt bättre att hitta andra former för tjänstens finansiering. Detta ex. genom tilldelning i årlig budget för Kommunstyrelsen eller den nämnd som tillhandahåller tjänsten.

Lagliga förutsättningar

Som en del av granskningen har Stadsrevisionen gått igenom de lagliga förutsättningarna för en Kommunstyrelse eller en kommunal nämnd att tillhandahålla tjänster åt andra nämnder.

Enligt kommunallagen 6 kap. 2 § fjärde punkten, ska Kommunfullmäktige, om inte något annat anges i lag eller annan författning, bestämma nämndernas verksamhetsområde och inbördes förhållanden. Kommunfullmäktige får även besluta att en nämnd ska tillhandahålla tjänster åt en annan nämnd.

Kommunstyrelsen ska enligt 6 kap. 1 § Kommunallagen, leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders och eventuella gemensamma nämnders verksamhet.

Kommunfullmäktige får enligt 6 kap. 8 § kommunallagen i vissa fall ge Kommunstyrelsens rätt att fatta beslut om förhållanden i andra nämnders verksamhet. Bestämmelserna innebär inte att Kommunstyrelsen blir överordnad andra nämnder eller att vissa frågor med automatik alltid ska beslutas om av Kommunstyrelsen. Bestämmelsen innebär endast att Kommunfullmäktige kan ge Kommunstyrelsen rätt att besluta i vissa särskilt angivna frågor som annars hade ankommit på en eller flera andra nämnder. Det kan exempelvis vara övergripande och strategiska frågor som berör flera nämnder.

Nämnderna beslutar enligt 6 kap. 3 § kommunallagen i frågor som rör förvaltningen och i frågor som de enligt lag eller annan författning ska ha hand om. Nämnderna beslutar också i frågor som Kommunfullmäktige har delegerat till dem. Nämnderna har inom ramen för sin förvaltande verksamhet en självständig beslutanderätt.

Kommunstyrelsens och nämndernas uppgift och möjlighet att tillhandahålla tjänster åt andra nämnder behöver enligt kommunallagen regleras i respektive nämnds reglemente, som ska beslutas av Kommunfullmäktige.

Stadsrevisionens genomgång av Kommunstyrelsens och de debiterande nämndernas reglementen visar att inget reglemente, förutom Servicenämndens och Grundskolenämndens, ger i uppgift från Kommunfullmäktige att tillhandahålla tjänster åt andra nämnder. I Servicenämndens fall avser uppgiften bl.a. att tillhandahålla tjänster som avser IT, redovisning samt personal- och löneadministration. I Grundskolenämndens fall avser uppgiften ansvar för bemanningsenheten pedagogik. Det framgår dock inte i Grundskolenämndens fall att detta är en tjänst till andra nämnder eller att nämnden har rätt att debitera andra nämnder. Kommunstyrelsen och övriga nämnder har inget stöd i reglementet för att införa, debitera eller tillhandahålla tjänster åt andra nämnder. Respektive nämnd har dessutom inom ramen för sin förvaltande verksamhet en självständig beslutanderätt.

Stadsrevisionens bedömning är med utgångspunkt i de lagliga förutsättningarna i kommunallagen och Kommunfullmäktiges reglementen, att Kommunstyrelsen och övriga nämnder inte har befogenhet eller mandat att debitera eller tillhandahålla tjänster åt andra nämnder. Endast Servicenämnden och Grundskolenämnden har vissa av dessa befogenheter och då för de tjänster som anges i respektive nämnds reglemente.

Mot bakgrund av ovanstående bedömer Stadsrevisionen även att förslaget till lydelse i remissionen av riktlinjer för beställar-/utförarmodellen om att *"Kommunstyrelsen har rätt att fördela kostnader genom så kallade fördelningsnycklar för köp av verksamheter som är kommungemensamma från olika interna utförare eller typer av tjänster"* inte är förenligt med Kommunstyrelsens reglementen. Detta då befintliga reglementen för Kommunstyrelsen inte medger denna typ av befogenheter.

Stadsrevisionens bedömning är, mot bakgrund av genomgången av berörda nämnders reglementen, att de delar som reglerar Servicenämndens och Grundskolenämndens möjligheter att tillhandahålla och debitera för tjänster till andra nämnder är mycket vagt formulerade. Kommunstyrelsen behöver mot bakgrund av detta och andra granskningsresultat i innevarande rapport genomföra en översyn av nämndernas reglementen i dessa delar.

Med utgångspunkt i områdets lagliga förutsättningar och övriga granskningsresultat gör Stadsrevisionen även nedanstående bedömningar för respektive nämnd som ansvarar för debitering av en eller flera centralt tillkommande kostnader.

Samhällsbyggnadsnämnden

Samhällsbyggnadsnämnden debiterar övriga nämnder sammanlagt ca 1,7 mnkr per år fördelade på två kostnadsposter. Det finns inga beslut om att fördela ut kostnader till nämnderna i Kommunstyrelsen, Samhällsbyggnadsnämnden eller i Kommunfullmäktige. Samhällsbyggnadsnämnden har inget stöd i reglementet för att debitera eller tillhandahålla tjänster åt andra nämnder.

Stadsrevisionens bedömning är att Samhällsbyggnadsnämndens hantering av centralt tillkommande kostnader inte är ändamålsenlig. Nämnden behöver säkerställa att hanteringen sker i enlighet med de reglementen som gäller för nämnden.

Grundskolenämnden

Grundskolenämnden debiterar sju nämnder sammantaget ca 8,6 mnkr per år. Det finns inga formella beslut om debitering eller fördelning av kostnader avseende bemanningsenheten pedagogik i Kommunstyrelsen, Grundskolenämnden eller Kommunfullmäktige. I Grundskolenämndens reglemente framgår att nämnden har ansvaret för bemanningsenheten pedagogik, det framgår dock inte att detta är en tjänst till andra nämnder eller att nämnden har rätt att debitera andra nämnder.

Stadsrevisionens bedömning är att Grundskolenämndens hantering av kostnaden för bemanningsenheten pedagogik delvis är ändamålsenlig. Nämnden behöver säkerställa att hanteringen sker i enlighet med de reglementen som gäller för nämnden.

Servicenämnden

Servicenämnden debiterar nämnderna sammanlagt ca 105 mnkr per år fördelade på sju olika kostnadsposter. Servicenämnden utför tjänster inom områdena löneservice, IT-service och redovisningsservice och i enlighet med nämndens reglemente. När det gäller kostnadsposten som avser digitala nämndhandlingar finns det beslut i respektive nämnd om införandet av digitala nämndhandlingar. Gällande tre kostnadsposter (telefonservice, post- och budhantering samt stadshusservice) finns det inga beslut om att fördela ut kostnader till nämnderna i Kommunstyrelsen, Servicenämnden eller Kommunfullmäktige.

I Servicenämndens reglemente framgår att nämnden har i huvuduppgift att utföra tjänster rörande bl.a. om- och tillbyggnad samt underhållsarbeten av kommunens fastigheter och fastighetsservice samt tillhandahålla service beträffande utskriftsenheter, kopiering och dyligt. I reglementet framgår inte att de ska tillhandahålla tjänster inom post, budhantering eller stadshusservice. Förvaltningen har dock gjort denna tolkning av reglementet. Det framgår inte i reglementet att nämnden har rätt att debitera andra nämnder. Det framgår dock av Kommunfullmäktiges budgetbeslut att Servicenämnden är en utförarnämnd som helt finansieras med uppdragsersättningar från andra nämnder och bolag.

Stadsrevisionens bedömning är att Servicenämndens hantering av de centralt tillkommande kostnaderna till största delen är ändamålsenlig. Nämnden behöver säkerställa att hanteringen sker i enlighet med de reglementen som gäller för nämnden.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen debiterar nämnderna sammanlagt ca 45 mnkr per år fördelat på tretton olika kostnadsposter. Kostnadsposten som avser försäkringspremie finns det beslut om i Kommunstyrelsen om att kostnaden ska fördelas ut till nämnderna. Kostnadsposten som avser dataskyddsbud finns det beslut i respektive nämnd om att utse dataskyddsbud från Sjuhärads kommunalförbund. När det gäller de elva kostnadsposter som återstår finns det inget beslut om att fördela ut kostnaderna till nämnderna varken i Kommunstyrelsen eller i Kommunfullmäktige. Kommunstyrelsen har inget stöd i reglementet för att debitera eller tillhandahålla tjänster åt andra nämnder

Stadsrevisionens bedömning är att Kommunstyrelsens hantering av de centralt tillkommande kostnaderna inte är ändamålsenlig. Bristerna avser ett stort antal kostnadsposter om sammantaget större belopp. Därutöver visar granskningen att det i Kommunstyrelsen finns ett etablerat arbetssätt att finansiera centrala tjänster genom s.k. fördelningsnycklar vilket påverkar övriga nämnders förutsättningar att genomföra sina grunduppdrag. Kommunstyrelsen behöver säkerställa att hanteringen sker i enlighet med de reglementen som gäller för styrelsen.

Kommunstyrelsen ska enligt 6 kap. 1 § kommunallagen, leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet. Kommunstyrelsen ansvarar enligt reglementet dessutom för beslut om samordning mellan nämnderna och gränsdragning mellan nämndernas ansvarsområden och för att en effektiv och ändamålsenlig organisation upprätthålls. Granskningen visar att det saknas en samlad analys av de centralt tillkommande kostnaderna. Det finns inte heller någon övergripande sammanställning över dessa kostnaders förekomst, utformning eller omfattning. Kostnaderna är till största delen inte heller föremål för övergripande och systematisk uppföljning eller utvärdering.

Stadsrevisionens bedömning är att förhållandena medför att Kommunstyrelsens uppsikt över området inte är tillräcklig.

Sammanfattande bedömning

Granskningen visar att de centralt tillkommande kostnaderna totalt sett uppgår till betydande belopp och avser en bred flora poster årligen. Principerna för fördelning skiljer sig åt och betalande nämnder saknar i stor utsträckning inflytande över kostnadernas storlek och utveckling. Hanteringen medför administrativt merarbete och det saknas formella beslut när det gäller merparten av kostnaderna. Det saknas även en samlad analys över kostnadernas utformning och omfattning. Konsekvensanalyser genomförs inte när nya centralt tillkommande kostnader införs. Hanteringen av de centralt tillkommande kostnaderna bedrivs till stor del inte i enlighet med Kommunfullmäktiges beslutade reglementen.

Förhållandena försvårar nämndernas budgetarbete, medför risker för ineffektivitet och att inte oväsentliga delar av kommunbidraget måste avdelas från nämndernas grunduppdrag årligen.

Stadsrevisionens sammanfattande bedömning är att Servicenämndens hantering av de centralt tillkommande kostnaderna till största delen är ändamålsenlig. Grundskolenämndens hantering bedöms som delvis ändamålsenlig. Kommunstyrelsens och Samhällsbyggnadsnämndens hantering inom området bedöms inte vara ändamålsenlig. Kommunstyrelsens uppsikt inom området bedöms därutöver som otillräcklig. Stadsrevisionens bedömning är att bristerna inom området är så pass omfattande att hanteringen totalt sett inte kan ses som ändamålsenlig och effektiv.

Kommunstyrelsen och berörda nämnder behöver säkerställa att hanteringen av de centralt tillkommande kostnaderna sker i enlighet med Kommunfullmäktiges reglementen. Kommunstyrelsen behöver därutöver genomföra en genomgripande analys av de centralt tillkommande kostnaderna, överväga alternativa finansieringsmodeller och se över hur hanteringen kan effektiviseras och följas upp. Kommunstyrelsen behöver även säkerställa en tillräcklig uppsikt inom området och genomföra en översyn av nämndernas reglementen.

Nämndernas ekonomiska förutsättningar för att genomföra sina grunduppdrag anges årligen i Borås Stads budget. Stadsrevisionen vill i sammanhanget påtala att de centralt tillkommande kostnaderna riskerar att urholka Kommunfullmäktiges budgetbeslut.

Andreas Ekelund
Revisionschef

Anna Duong
Certifierad kommunal yrkesrevisor

4 KÄLLFÖRTECKNING

Lagar och förordningar

Kommunallag (2017:725)

Kommunala styrdokument och rapporter

Gemensamt regemente för Kommunstyrelsen och övriga nämnder, Fastställd av Kommunfullmäktige: 2019-06-19, Reviderad av Kommunfullmäktige: 2020-03-19

Reglemente för Kommunstyrelsen, Fastställd av Kommunfullmäktige: 2020-02-20, Reviderad av Kommunfullmäktige: 2021-03-18

Reglemente för Servicenämnden, Fastställd av Kommunfullmäktige: 2019-06-19.

Reglemente för Samhällsbyggnadsnämnden, Fastställd av Kommunfullmäktige: 2019-06-19.

Reglemente för Grundskolenämnden, Fastställd av Kommunfullmäktige: 2019-06-19, Reviderad av Kommunfullmäktige: 2019-11-29

Borås Stad Styr- och ledningssystem, fastställt av Kommunfullmäktige, senast revidering 2020-10-15

Borås Stad Styr- och ledningssystem, fastställt av Kommunfullmäktige, senast revidering 2020-10-15

Protokoll

Borås Stad, Kommunfullmäktige, Protokoll, 2019-11-20-2019-11-21

Borås Stad, Kommunstyrelsen, Protokoll 2005-06-07

Borås Stad, Kommunstyrelsen, Protokoll 2002-06-17

Borås Stad, Kommunfullmäktige, Protokoll, 2019-06-19

Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund, Protokoll, 2018-02-23

Borås Stad, Kommunstyrelsen, Protokoll 2012-11-19

Avtal

Internt avtal/beställning 2022 avseende tjänsten Borås Stads redovisningsfunktion, 2021-05-31

Internt PM – Överenskommelse Digitala nämndhandlingar, 2019-04-15

Internt PM – Avtal Telefonservice och Växel, 2018-11-27

Intervjuer

Intervju 1 med representant för Stadsledningskansliet. 2021-09-03

Intervju 2 med representant för Stadsledningskansliet. 2021-09-08

Intervju 3 med representant för Grundskoleförvaltningen. 2021-09-22

Intervju 4 med representant för Servicekontoret. 2021-11-06

Intervju 5 med representant för Stadsledningskansliet. 2021-10-21

- Intervju 6 med representant för Grundskoleförvaltningen. 2021-12-07
Intervju 7 med representant för Vård- och äldreförvaltningen. 2021-12-08
Intervju 8 med representant för Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen. 2021-12-10
Intervju 9 med representant för Förskoleförvaltningen. 2021-12-14
Intervju 10 med representant för Stadsledningskansliet. 2021-12-15
Intervju 11 med representanter för Servicekontoret. 2021-12-16
Intervju 12 med representant för Fritids- och folkhälsonämnden. 2022-01-04

Mailkorrespondens

- Mailkorrespondens med representant 1 för Stadsledningskansliet.
Mailkorrespondens med representant 2 för Stadsledningskansliet.
Mailkorrespondens med representant 3 för Stadsledningskansliet.
Mailkorrespondens med representant 4 för Stadsledningskansliet.
Mailkorrespondens med representant 5 för Stadsledningskansliet.
Mailkorrespondens med representant 6 för Stadsledningskansliet.
Mailkorrespondens med representant 7 för Stadsledningskansliet.
Mailkorrespondens med representant 8 för Stadsledningskansliet.
Mailkorrespondens med representant 9 för Stadsledningskansliet.
Mailkorrespondens med representant 10 för Stadsledningskansliet.
Mailkorrespondens med representant 11 för Stadsledningskansliet.
Mailkorrespondens med representant 12 för Stadsledningskansliet.
Mailkorrespondens med representant 13 för Stadsledningskansliet.
Mailkorrespondens med representant 14 för Stadsledningskansliet.
Mailkorrespondens med representant 15 för Stadsledningskansliet.
Mailkorrespondens med representant 16 för Stadsledningskansliet.
Mailkorrespondens med representant 17 för Stadsledningskansliet.
Mailkorrespondens med representant 18 för Servicekontoret.
Mailkorrespondens med representant 19 för Servicekontoret.
Mailkorrespondens med representant 20 för Servicekontoret.
Mailkorrespondens med representant 21 för Servicekontoret.
Mailkorrespondens med representant 22 för Servicekontoret.
Mailkorrespondens med representant 23 för Servicekontoret.
Mailkorrespondens med representant 24 för Servicekontoret.
Mailkorrespondens med representant 25 för Servicekontoret.
Mailkorrespondens med representant 26 för Servicekontoret.
Mailkorrespondens med representant 27 för Arbetslivsförvaltningen.

Mailkorrespondens med representant 28 för Fritids- och folkhälsonämnden.

Mailkorrespondens med representant 29 för Förskoleförvaltningen.

Mailkorrespondens med representant 30 för Grundskoleförvaltningen.

Mailkorrespondens med representant 31 för Grundskoleförvaltningen

Mailkorrespondens med representant 32 för Grundskoleförvaltningen

Mailkorrespondens med representant 33 för Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen.

Mailkorrespondens med representant 34 för Individ- och familjeomsorgsförvaltningen.

Mailkorrespondens med representant 35 för Kulturförvaltningen

Mailkorrespondens med representant 36 för Lokalförsörjningsförvaltningen.

Mailkorrespondens med representant 37 för Miljö- och konsumentförvaltningen.

Mailkorrespondens med representant 38 för Samhällsbyggnadsförvaltningen.

Mailkorrespondens med representant 39 för Samhällsbyggnadsförvaltningen

Mailkorrespondens med representant 40 för Sociala omsorgsförvaltningen.

Mailkorrespondens med representant 41 för Tekniska förvaltningen.

Mailkorrespondens med representant 42 för Vård- och äldreförvaltningen.

Övrigt

Kastberg, Patrik; Kommunallagen – En kommentar, tredje upplagan 2021

Promemoria (PM)

Internt PM - Utdebitering av CKS Kortteam, 2021-02-20

Internt PM - Utdebitering av ny förvaltningsorganisation, 2019-04-29

Internt PM – Mediapoolen – information och intern kostnadsfördelning, 2019-09-04

PM – Dataskyddsombud inom Borås regionen, Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund, 2017-12-12

Internt PM - Information om ny debiteringsmodell för Telefonservice och Växel, 2019-05-06

Internt PM - Kostnad för budkörning och posthantering, streckkoder och postavtal 501 80, 2020-03-04

Internt PM - Uppdrag för Borås Stads bemanningsenhet inom pedagogik, 2020-12-08

Internetkällor

Internpriser

<https://intranet.boras.se/styrningochledning/handbockermetodermodellerochrutiner/ekonomi-handbok/internpriser.4.366f0c6a148c124dedd2211d.html>

Granskning av beställar- och utförarmodellen i Borås Stad

<https://www.boras.se/download/18.2e9ba05316de13f985d25f0c/1571736660115/Rapport%20Bor%C3%A5s%20Stad%20Granskning%20av%20best%C3%A4llar-%20och%20utf%C3%B6rarmodellen.pdf>

Stadsledningskansliet

<https://intranet.boras.se/organisationochnatverk/forvaltningar/stadsledningskansliet.4.64737d1d14502edf3956191e.html>

Merkraft

<https://intranet.boras.se/organisationochnatverk/personalforeningar/merkraft.4.239252af146060404499cf05.html>

Lönekartläggning 2020

<https://intranet.boras.se/anstalldocharbetsgivare/loneoversyn/loneoversynsprocess/lonekartlaggning/lonekartlaggning2020.4.2b148b21162ef2a8e299f8c4.html>

Esmaker

<https://intranet.boras.se/serviceochstod/administrativsystemochittjanster/esmaker.4.7d95a87b1495219af9752fe9.html>

Canea

<https://intranet.boras.se/serviceochstod/administrativsystemochittjanster/canea.4.5c09fa0516a59d42b021a561.html>

E-handel

<https://intranet.boras.se/serviceochstod/hjalpochsupport/upphandlingochinkop/ehandel.4.6795eb7415d0329975fad8a8.html>

Upphandling och inköp

<https://intranet.boras.se/serviceochstod/hjalpochsupport/upphandlingochinkop.4.613655ff148a1209d2d92ab.html>

Beställning av upphandlingsuppdrag

<https://intranet.boras.se/serviceochstod/hjalpochsupport/upphandlingochinkop/bestallningavupphandlingsuppdrag.4.6a33a9c61494be7358459386.html>

Stratsys

<https://intranet.boras.se/styrningochledning/handbockermetodermodellerochrutiner/ekonomihandbok/stratsys.4.366f0c6a148c124dedd225fc.html>

Servicekontoret

<https://intranet.boras.se/organisationochnatverk/forvaltningar/servicekontoret.4.3025bc80148884464ed46f6.html>

Redovisningsservice

<https://intranet.boras.se/organisationochnatverk/forvaltningar/servicekontoret/organisation/affarsstod/redovisningsservice.4.66d3dae0154ddf7317e9afee.html>

Löneservice

<https://intranet.boras.se/organisationochnatverk/forvaltningar/servicekontoret/organisation/personalochkontorsservice/loneservice.4.55993df81490ebd407c1053f.html>

Digitala nämndhandlingar

<https://intranet.boras.se/serviceochstod/administrativsystemochittjanster/digitalanamndhandlingar.4.366f0c6a148c124dedd4421a.html>

Telefonservice

<https://intranet.boras.se/serviceochstod/hjalpochsupport/telefonservice5070.4.613655ff148a1209d2d9209.html>

Stadshusservice

<https://intranet.boras.se/serviceochstod/bokaochbestalla/stadshusservice.4.35c58f2b1488e52a8428ea63.html>

Samhällsbyggnadsförvaltningen

<https://intranet.boras.se/organisationochnatverk/forvaltningar/samhallsbyggnadsforvaltningen/uppdragochansvar.4.e3d1d811486bb2d2efab845.html>

Intramap

<https://intranet.boras.se/styrningochledning/handbockermetodermodellerochrutiner/gisochgeografiskinformation/intramap.4.5c09fa0516a59d42b02a5a05.html>

Projektstudio för samhällsbyggnads

<https://intranet.boras.se/styrningochledning/kvalitetochutvecklingsarbeten/projektstudiofor-samhallsbyggnad.4.4516944915fdebb937ec5c8a.html>

Förvaltning och utveckling av projektstudio för samhällsbyggnadsprocessen

<https://intranet.boras.se/download/18.5b4fa15a177cda291b058c/1614067861350/F%C3%B6rvaltning%20och%20utveckling%20av%20projektstudio%20f%C3%B6r%20samh%C3%A4llsbyggnadsprocessen.pdf>

Centralt tillkommande kostnader - Bilaga 1

Ansvarig för debitering	Kostnader	Arbetslivsnämnden	Fritids- och folkhälsönämnden	Förskolenämnden	Grundskolenämnden	Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	Individ- och familjeomsorgsnämnden	Kommunstyrelsen	Kulturnämnden	Lokalförvaltningsnämnden	Miljö- och konsumentnämnden	Samhällsbyggnadsnämnden	Servicekommittén	Sociala omsorgsnämnden	Tekniska nämnden	Vård- och äldreomsorgsnämnden	Summa
SLK	Kommunikationstjänster	46 967	69 761	58 151	86 583	59 682	41 978	93 244	116 877	40 168	47 455	54 499	61 698	56 128	46 921	84 297	964 409
SLK	Hälsostateg och företagshälsovård	40 261	29 503	194 785	342 626	124 858	43 358	24 613	34 067	7 498	11 410	11 410	60 310	143 277	22 657	351 917	1 442 550
SLK	Grundlicens lönekartläggning	2 873	1 915	12 928	22 982	8 618	2 873	1 915	0	479	958	958	3 830	9 576	1 915	23 940	95 760
SLK	Facklig fördelning (0,14 % av bruttolönekostnaden)	272 604	96 565	640 696	1 278 288	501 367	197 758	135 458	115 106	31 408	42 951	48 648	210 053	486 766	64 608	1 150 484	5 272 760
SLK	Fördelning av fackliga företrädare	75 659	87 169	673 560	923 457	197 055	87 583	66 593	105 412	11 508	26 066	25 283	146 776	432 197	41 978	1 031 719	3 932 015
SLK	Tjänstekort	136 062	99 355	653 061	1 134 750	422 283	150 429	78 638	112 822	22 519	37 337	38 868	196 053	479 257	73 773	1 162 089	4 797 296
SLK	Försäkringspremie	98 210	97 170	1 117 750	2 111 520	974 045	156 044	39 094	53 406	4 561 500	19 162	54 499	380 624	333 380	276 576	721 329	10 994 309
SLK	Esmaker, Canea och stödfunktioner	77 434	20 162	133 553	280 312	85 646	91 562	34 598	23 419	7 135	21 844	22 958	114 523	283 874	43 665	681 602	1 922 287
SLK	E-handel, upphandling, hållbarhet	358 700	348 400	866 400	2 240 000	682 200	319 900	189 800	264 200	959 600	58 800	70 900	1 202 300	858 800	321 400	1 894 900	10 636 300
SLK	Ny förvaltningsorganisation (PM3)	30 988	22 134	149 404	267 607	99 603	33 201	22 134	22 134	5 534	8 854	8 854	45 375	109 563	17 707	267 608	1 110 700
SLK	Mediapoolen	36 000	36 000	180 000	720 000	180 000	36 000	36 000	144 000	36 000	36 000	36 000	36 000	36 000	36 000	216 000	1 800 000
SLK	Dataskyddsombud	35 744	33 761	79 466	112 830	61 748	37 948	31 577	34 819	27 150	28 252	28 516	40 593	63 952	31 337	116 577	764 270
SLK	Licens Stratsys	34 125	56 700	125 125	235 625	45 500	37 375	76 375	39 000	29 250	24 375	14 625	81 250	97 500	30 875	208 000	1 135 700
SK	Förvaltningsabonnemang (redovisningsservice)	400 000	606 000	1 424 000	2 385 000	795 000	363 000	318 000	369 000	773 000	81 000	109 000	1 071 000	923 000	601 000	2 515 000	12 733 000
SK	Löneadministration (0,51 % av bruttolönekostnaden)	943 960	334 380	2 218 576	4 426 402	1 736 113	684 790	469 057	398 585	108 759	148 729	168 458	727 363	1 685 555	223 722	3 983 847	18 258 296
SK	Digital Arbetsplats	1 607 064	1 105 008	4 122 216	17 439 240	8 709 882	1 721 784	1 257 600	1 408 128	332 400	465 912	538 320	1 692 568	4 501 176	728 112	11 549 088	57 178 498
SK	Digitala Nämndhandlingar	82 510	82 510	100 622	100 622	82 510	100 622	645 995	82 510	82 510	82 510	82 510	82 510	82 510	82 510	100 622	1 873 583
SK	Telefonservice och växel	645 540	405 132	1 290 576	2 125 008	843 516	751 812	491 604	372 324	164 172	229 860	205 848	866 988	795 528	541 068	1 973 364	11 702 340
SK	Budbil	70 763	170 411	498 712	359 944	287 114	88 713	82 000	288 966	45 000	44 306	47 618	176 053	201 382	50 318	205 000	2 616 300
SK	Stadshusservice	0	70 650	0	0	0	0	210 380	0	65 940	113 040	128 740	135 020	0	102 050	0	825 820
SBF	Intramap	34 355	103 064	51 532	51 532	51 532	34 355	188 950	34 355	103 064	171 773	343 545	188 950	34 355	257 659	34 355	1 683 376
SBF	Projektstudio	0	8 779	0	0	0	0	8 779	0	8 779	8 779	8 779	0	0	8 779	0	52 674
GF	Bemanningsenhet inom pedagogik	0	656 000	3 956 000	3 154 000	179 000	0	0	268 000	0	0	0	61 000	0	0	279 000	8 553 000
	Summa per nämnd	5 029 819	4 540 529	18 547 113	39 798 328	16 127 272	4 981 085	4 502 404	4 287 130	7 423 373	1 709 373	2 048 836	7 580 837	11 613 776	3 604 630	28 550 738	160 345 243

Förkortningar

SLK = Stadsledningskansliet

SK = Servicekontoret

SBF = Samhällsbyggnadsförvaltningen

GF = Grundskoleförvaltningen

BORÅS
STAD

STADSREVISIONEN

Besöksadress Sturegatan 42 **Postadress** 501 80 Borås
Telefon 033-35 71 56 **E-post** revisionskontoret@boras.se
Webbplats boras.se/stadsrevisionen

CENTRALT TILLKOMMANDE KOSTNADER I BORÅS STAD

Stadsrevisionen • Borås

Rapportsammandrag

2022-01-24

20
22

Centralt tillkommande kostnader i Borås Stad

Stadsrevisionen har granskat interna och gemensamma kostnader som är fördelade på förvaltningar/nämnder. Syftet med granskningen är att bedöma om Borås Stads hantering är ändamålsenlig, effektiv och i enlighet med kommunallagen och Kommunfullmäktiges reglementen.

Centralt tillkommande kostnader i Borås Stad

Inom Borås Stad finns gemensamma kostnader som fördelas på alla nämnder. Som en del av granskningen har dessa gemensamma centrala kostnaders antal och omfattning kartlagts. Kartläggningen visar det finns sammanlagt 23 olika typer av kostnader som intern-debiteras nämnderna. Kostnaderna uppgår sammanlagt till ca 160 miljoner kronor årligen. Kostnaderna fördelas företrädesvis från Kommunstyrelsen och Servicenämnden men även andra nämnder ansvarar för delar av kostnaderna. Kostnaderna avser olika former av tjänster, så som ex. IT-arbetsplatstjänst, upphandling, försäkringspremie och tjänstekort m.m. De fördelas oftast genom olika former av fördelningsnycklar till de nämnder som nyttjar tjänsterna. De nämnder som ska nyttja tjänsterna kan i många fall inte styra över hur stor kostnad det blir för nämnden, påverka tjänstens innehåll eller avstå från en tjänst som man inte nyttjar.

Granskningen visar att mängden kostnader växt över tid. Uppgifter som framkommer i granskningen ger för handen att det - framför allt i Kommunstyrelsen - är ett etablerat arbetssätt att finansiera nya centrala tjänster genom s.k. fördelningsnycklar där kostnaden för tjänsterna internfaktureras andra nämnder i staden. Samtidigt framkommer i granskningen att betalande nämnder i vissa fall inte efterfrågat eller använder tjänsterna, att fördelningsnycklarna varierar och att hanteringen skapar ett administrativt merarbete i både debiterande och betalande nämnder.

Det framkommer även i granskningen att de centralt tillkommande kostnaderna försvårar budgetplaneringen för nämnderna och att denna form av finansiering av kungemensamma tjänster medför risker för ineffektivitet. Effektivitetsriskerna består främst av att av effektiviseringskrav i det ordinarie budgetarbetet inte slår igenom för dessa kostnader och att incitamenten för effektivisering riskerar att bli lägre när tjänster inte genomgår samma uppföljning som ramfinansierad verksamhet. Det finns till största delen heller inga regler, riktlinjer eller andra styrande dokument som reglerar hur hantering eller uppföljning av centralt tillkommande kostnader ska gå till.

De centralt tillkommande kostnaderna avser i flera fall, sett till var varje enskild kostnad, ringa belopp. Mängden kostnader totalt för betalande nämnder medför dock enligt vidtalade i granskningen, att inte oväsentliga delar av kommunbidraget måste avsättas årligen. Förhållanden som medför att kostnaderna betalas på bekostnad av nämndernas kärnverksamhet.

Ingen vidtalad i granskningen har kunnat presentera en heltäckande bild av kostnadernas antal, omfattning och utformning. Vare sig Kommunstyrelsen eller någon annan nämnd har genomfört någon analys över de centralt tillkommande kostnadernas omfattning eller dess inverkan på nämndernas förutsättningar att genomföra sina grunduppdrag. Det genomförs inte heller några konsekvensanalyser i dessa avseenden när nya centrala kostnader införs. När det gäller 17 av de 23 centralt tillkommande kostnaderna finns inte några formellt fattade beslut avseende själva tjänsten, dess kostnad eller dess fördelning. Betalande nämnder har såvitt framkommer i granskningen inte heller vidtalats vid införseln när det gäller merparten av de centralt tillkommande kostnaderna.

Samtidigt visar granskningen att delar av de centralt tillkommande kostnaderna avser tjänster som många menar behövs och som det är rationellt att finansiera och administrera centralt. Här uppger intervjuade samstämmigt att det i flera fall hade varit väsentligt bättre att hitta andra former för tjänstens finansiering. Detta ex. genom tilldelning i årlig budget för Kommunstyrelsen eller den nämnd som tillhandahåller tjänsten.

Lagliga förutsättningar

Som en del av granskningen har Stadsrevisionen gått igenom de lagliga förutsättningarna för en Kommunstyrelse eller en kommunal nämnd att tillhandahålla tjänster åt andra nämnder.

Enligt kommunallagen 6 kap. 2 § fjärde punkten, ska Kommunfullmäktige, om inte något annat anges i lag eller annan författning, bestämma nämndernas verksamhetsområde och inbördes förhållanden. Kommunfullmäktige får även besluta att en nämnd ska tillhandahålla tjänster åt en annan nämnd.

Kommunstyrelsen ska enligt 6 kap. 1 § Kommunallagen, leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders och eventuella gemensamma nämnders verksamhet.

Kommunfullmäktige får enligt 6 kap. 8 § kommunallagen i vissa fall ge Kommunstyrelsens rätt att fatta beslut om förhållanden i andra nämnders verksamhet. Bestämmelserna innebär inte att Kommunstyrelsen blir överordnad andra nämnder eller att vissa frågor med automatik alltid ska beslutas om av Kommunstyrelsen. Bestämmelsen innebär endast att Kommunfullmäktige kan ge Kommunstyrelsen rätt att besluta i vissa särskilt angivna frågor som annars hade ankommit på en eller flera andra nämnder. Det kan exempelvis vara övergripande och strategiska frågor som berör flera nämnder.

Nämnderna beslutar enligt 6 kap. 3 § kommunallagen i frågor som rör förvaltningen och i frågor som de enligt lag eller annan författning ska ha hand om. Nämnderna beslutar också i frågor som Kommunfullmäktige har delegerat till dem. Nämnderna har inom ramen för sin förvaltande verksamhet en självständig beslutanderätt.

Kommunstyrelsens och nämndernas uppgift och möjlighet att tillhandahålla tjänster åt andra nämnder behöver enligt kommunallagen regleras i respektive nämnds reglemente, som ska beslutas av Kommunfullmäktige.

Stadsrevisionens genomgång av Kommunstyrelsens och de debiterande nämndernas reglementen visar att inget reglemente, förutom Servicenämndens och Grundskolenämndens, ger i uppgift från Kommunfullmäktige att tillhandahålla tjänster åt andra nämnder. I Servicenämndens fall avser uppgiften bl.a. att tillhandahålla tjänster som avser IT, redovisning samt personal- och löneadministration. I Grundskolenämndens fall avser uppgiften ansvar för bemanningsenheten pedagogik. Det framgår dock inte i Grundskolenämndens fall att detta är en tjänst till andra nämnder eller att nämnden har rätt att debitera andra nämnder. Kommunstyrelsen och övriga nämnder har inget stöd i reglementet för att införa, debitera eller tillhandahålla tjänster åt andra nämnder. Respektive nämnd har dessutom inom ramen för sin förvaltande verksamhet en självständig beslutanderätt.

Stadsrevisionens bedömning är med utgångspunkt i de lagliga förutsättningarna i kommunallagen och Kommunfullmäktiges reglementen, att Kommunstyrelsen och övriga nämnder inte har befogenhet eller mandat att debitera eller tillhandahålla tjänster åt andra nämnder. Endast Servicenämnden och Grundskolenämnden har vissa av dessa befogenheter och då för de tjänster som anges i respektive nämnds reglemente.

Mot bakgrund av ovanstående bedömer Stadsrevisionen även att förslaget till lydelse i remissversionen av riktlinjer för beställar-/utförarmodellen om att *”Kommunstyrelsen har rätt att fördela kostnader genom så kallade fördelningsnycklar för köp av verksamheter som är kommungemensamma från olika interna utförare eller typer av tjänster”* inte är förenligt med Kommunstyrelsens reglementen. Detta då befintliga reglementen för Kommunstyrelsen inte medger denna typ av befogenheter.

Stadsrevisionens bedömning är, mot bakgrund av genomgången av berörda nämnders reglementen, att de delar som reglerar Servicenämndens och Grundskolenämndens möjligheter att tillhandahålla och debitera för tjänster till andra nämnder är mycket vagt formulerade. Kommunstyrelsen behöver mot bakgrund av detta och andra granskningsresultat i innevarande rapport genomföra en översyn av nämndernas reglementen i dessa delar.

Med utgångspunkt i områdets lagliga förutsättningar och övriga granskningsresultat gör Stadsrevisionen även nedanstående bedömningar för respektive nämnd som ansvarar för debitering av en eller flera centralt tillkommande kostnader.

Samhällsbyggnadsnämnden

Samhällsbyggnadsnämnden debiterar övriga nämnder sammanlagt ca 1,7 mnkr per år fördelade på två kostnadsposter. Det finns inga beslut om att fördela ut kostnader till nämnderna i Kommunstyrelsen, Samhällsbyggnadsnämnden eller i Kommunfullmäktige. Samhällsbyggnadsnämnden har inget stöd i reglementet för att debitera eller tillhandahålla tjänster åt andra nämnder.

Stadsrevisionens bedömning är att Samhällsbyggnadsnämndens hantering av centralt tillkommande kostnader inte är ändamålsenlig. Nämnden behöver säkerställa att hanteringen sker i enlighet med de reglementen som gäller för nämnden.

Grundskolenämnden

Grundskolenämnden debiterar sju nämnder sammanlagt ca 8,6 mnkr per år. Det finns inga formella beslut om debitering eller fördelning av kostnader avseende bemanningsenheten pedagogik i Kommunstyrelsen, Grundskolenämnden eller Kommunfullmäktige. I Grundskolenämndens reglemente framgår att nämnden har ansvaret för bemanningsenheten pedagogik, det framgår dock inte att detta är en tjänst till andra nämnder eller att nämnden har rätt att debitera andra nämnder.

Stadsrevisionens bedömning är att Grundskolenämndens hantering av kostnaden för bemanningsenheten pedagogik delvis är ändamålsenlig. Nämnden behöver säkerställa att hanteringen sker i enlighet med de reglementen som gäller för nämnden.

Servicenämnden

Servicenämnden debiterar nämnderna sammanlagt ca 105 mnkr per år fördelade på sju olika kostnadsposter. Servicenämnden utför tjänster inom områdena löneservice, IT-service och redovisningsservice och i enlighet med nämndens reglemente. När det gäller kostnadsposten som avser digitala nämndhandlingar finns det beslut i respektive nämnd om införandet av digitala nämndhandlingar. Gällande tre kostnadsposter (telefonservice, post- och budhantering samt stadshusservice) finns det inga beslut om att fördela ut kostnader till nämnderna i Kommunstyrelsen, Servicenämnden eller Kommunfullmäktige.

I Servicenämndens reglemente framgår att nämnden har i huvuduppgift att utföra tjänster rörande bl.a. om- och tillbyggnad samt underhållsarbeten av kommunens fastigheter och fastighetsservice samt tillhandahålla service beträffande utskriftsenheter, kopiering och dylikt. I reglementet framgår inte att de ska tillhandahålla tjänster inom post, budhantering eller stadshusservice. Förvaltningen har dock gjort denna tolkning av reglementet. Det framgår inte i reglementet att nämnden har rätt att debitera andra nämnder. Det framgår dock av Kommunfullmäktiges budgetbeslut att Servicenämnden är en utförarnämnd som helt finansieras med uppdragsersättningar från andra nämnder och bolag.

Stadsrevisionens bedömning är att Servicenämndens hantering av de centralt tillkommande kostnaderna till största delen är ändamålsenlig. Nämnden behöver säkerställa att hanteringen sker i enlighet med de reglementen som gäller för nämnden.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen debiterar nämnderna sammanlagt ca 45 mnkr per år fördelat på tretton olika kostnadsposter. Kostnadsposten som avser försäkringspremie finns det beslut om i Kommunstyrelsen om att kostnaden ska fördelas ut till nämnderna. Kostnadsposten som avser dataskyddsbud finns det beslut i respektive nämnd om att utse dataskyddsbud från Sjuhärads kommunalförbund. När det gäller de elva kostnadsposter som återstår finns det inget beslut om att fördela ut kostnaderna till nämnderna varken i Kommunstyrelsen eller i Kommunfullmäktige. Kommunstyrelsen har inget stöd i reglementet för att debitera eller tillhandahålla tjänster åt andra nämnder

Stadsrevisionens bedömning är att Kommunstyrelsens hantering av de centralt tillkommande kostnaderna inte är ändamålsenlig. Bristerna avser ett stort antal kostnadsposter om sammantaget större belopp. Därutöver visar granskningen att det i Kommunstyrelsen finns ett etablerat arbetssätt att finansiera centrala tjänster genom s.k. fördelningsnycklar vilket påverkar övriga nämnders förutsättningar att genomföra sina grunduppdrag. Kommunstyrelsen behöver säkerställa att hanteringen sker i enlighet med de reglementen som gäller för styrelsen.

Kommunstyrelsen ska enligt 6 kap. 1 § kommunallagen, leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet. Kommunstyrelsen ansvarar enligt reglementet dessutom för beslut om samordning mellan nämnderna och gränsdragning mellan nämndernas ansvarsområden och för att en effektiv och ändamålsenlig organisation upprätthålls. Granskningen visar att det saknas en samlad analys av de centralt tillkommande kostnaderna. Det finns inte heller någon övergripande sammanställning över dessa kostnaders förekomst, utformning eller omfattning. Kostnaderna är tills största delen inte heller föremål för övergripande och systematisk uppföljning eller utvärdering.

Stadsrevisionens bedömning är att förhållandena medför att Kommunstyrelsens uppsikt över området inte är tillräcklig.

Sammanfattande bedömning

Granskningen visar att de centralt tillkommande kostnaderna totalt sett uppgår till betydande belopp och avser en bred flora poster årligen. Principerna för fördelning skiljer sig åt och betalande nämnder saknar i stor utsträckning inflytande över kostnadernas storlek och utveckling. Hanteringen medför administrativt merarbete och det saknas formella beslut när det gäller merparten av kostnaderna. Det saknas även en samlad analys över kostnadernas utformning och omfattning. Konsekvensanalyser genomförs inte när nya centralt tillkommande kostnader införs. Hanteringen av de centralt tillkommande kostnaderna bedrivs till stor del inte i enlighet med Kommunfullmäktiges beslutade reglementen.

Förhållandena försvårar nämndernas budgetarbete, medför risker för ineffektivitet och att inte oväsentliga delar av kommunbidraget måste avdelas från nämndernas grunduppdrag årligen.

Stadsrevisionens sammanfattande bedömning är att Servicenämndens hantering av de centralt till-

kommande kostnaderna till största delen är ändamålsenlig. Grundskolenämndens hantering bedöms som delvis ändamålsenlig. Kommunstyrelsens och Samhällsbyggnadsnämndens hantering inom området bedöms inte vara ändamålsenlig. Kommunstyrelsens uppsikt inom området bedöms därutöver som otillräcklig. Stadsrevisionens bedömning är att bristerna inom området är så pass omfattande att hanteringen totalt sett inte kan ses som ändamålsenlig och effektiv.

Kommunstyrelsen och berörda nämnder behöver säkerställa att hanteringen av de centralt tillkommande kostnaderna sker i enlighet med Kommunfullmäktiges reglementen. Kommunstyrelsen behöver därutöver genomföra en genomgripande analys av de centralt tillkommande kostnaderna, överväga alternativa finansieringsmodeller och se över hur hanteringen kan effektiviseras och följas upp. Kommunstyrelsen behöver även säkerställa en tillräcklig uppsikt inom området och genomföra en översyn av nämndernas reglementen.

Nämndernas ekonomiska förutsättningar för att genomföra sina grunduppdrag anges årligen i Borås Stads budget. Stadsrevisionen vill i sammanhanget påtala att de centralt tillkommande kostnaderna riskerar att urholka Kommunfullmäktiges budgetbeslut.

BORÅS
STAD

STADSREVISIONEN

Besöksadress Sturegatan 42 **Postadress** 501 80 Borås
Telefon 033-35 71 56 **E-post** revisionskontoret@boras.se
Webbplats boras.se/stadsrevisionen

Ing-Marie Samuelsson
HandläggareDatum
2022-04-21Instans
Förskolenämnden
Dnr FN 2022-00032 1.1.3.25

Svar på remiss - Uppföljning Program för nationella minoriteter

Förskolenämndens beslut

Att Förskolenämnden tillstyrker uppföljningen av Program för Nationella minoriteter.

Att översända svaret till Arbetslivsnämnden.

Sammanfattning

Förskolenämnden har på uppdrag av Arbetslivsnämnden besvarat ett antal frågor som ett led i uppföljningen av Program för Nationella minoriteter. De tre områden som följs upp är *mål och riktlinjer, rätten till information och rätten till delaktighet och inflytande*. Förskolenämnden redovisar hur arbetet med nationella minoriteter sker i förskolans vardagspraktik utifrån målen i Läroplan för förskolan och att det följs upp i det systematiska kvalitetsarbetet. Förvaltningen har inte tagit fram egna mål för arbetet. När det gäller rätten till information om minoriteters rättigheter ges den i e-tjänsten vid ansökan till förskolan samt på familjecentralen. Rätten till delaktighet och inflytande regleras i förskolans läroplan. Utifrån dessa riktlinjer ges nationella minoriteter möjlighet till samråd med pedagoger i frågor som rör deras barns vistelse på förskolan. Alla vårdnadshavare erbjuds utvecklingssamtal där det finns möjlighet till delaktighet och inflytande i praktiken.

Ärendet i sin helhet

Förskolenämnden har på uppdrag av Arbetslivsnämnden besvarat ett antal frågor som ett led i uppföljningen av Program för Nationella minoriteter. De tre områden som följs upp är *mål och riktlinjer, rätten till information och rätten till delaktighet och inflytande*. Förskolenämnden redovisar hur arbetet med nationella minoriteter sker i förskolans vardagspraktik utifrån målen i Läroplan för förskolan och att det följs upp i det systematiska kvalitetsarbetet. Förvaltningen har inte tagit fram egna mål för arbetet. När det gäller rätten till information om minoriteters rättigheter ges den i e-tjänsten vid ansökan till förskolan samt på familjecentralen. Rätten till delaktighet och inflytande regleras i förskolans läroplan. Utifrån dessa riktlinjer ges nationella minoriteter möjlighet till samråd med pedagoger i frågor som rör deras barns vistelse på förskolan. Alla vårdnadshavare erbjuds utvecklingssamtal där det finns möjlighet till delaktighet och inflytande i praktiken.

Förskolenämndens svar i uppföljningen av program för nationella minoriteter

Mål och riktlinjer

Följande frågeställningar besvaras under rubriken:

Vilka mål och/eller riktlinjer har er förvaltning tagit fram för arbetet med nationella minoriteter? Hur har dessa mål utformats, dvs. har de skrivits in i redan befintliga styrdokument? Hur implementeras målen/riktlinjerna i verksamheterna? Hur kommer de att följas upp? Vilka utmaningar och svårigheter har ni stött på? Vad skulle ni behöva för stöd och resurser?

Förskoleförvaltningens utbildning utgår från de mål och riktlinjer som beskrivs i läroplanen för förskolan. Genom utbildningen i förskolan läggs grunden för barnens förståelse för olika språk och kulturer, inklusive de nationella minoriteternas språk och kulturer. Läroplanen definierar utifrån lagen 2009:724 vilka de nationella minoriteterna är och utifrån språklagen 2009: 600 vilka minoritetsspråk det handlar om. Flera skrivningar i läroplanen betonar arbetet med de nationella minoritetsspråken och kulturer.

Under rubriken *kommunikation och skapande* beskrivs att barn som tillhör de nationella minoriteterna, där urfolket samer ingår, även ska stödjas i sin språkutveckling i sitt nationella minoritetsspråk och främjas i sin utveckling av en kulturell identitet. Under rubriken *2.6 omsorg, utveckling och lärande* skrivs målsättningar för förskolans utbildning fram. Förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla både det svenska språket och det egna nationella minoritetsspråket om barnet tillhör en nationell minoritet. Rektor ansvarar för att implementering av mål och riktlinjer sker i förskolans utbildning.

Uppföljning av läroplansuppdraget sker via det systematiska kvalitetsarbetet i förvaltningen. 2022 är språkutvecklande arbete i fokus i kvalitetsrapporten Utveckling och lärande. Det betyder bland annat att varje förskola ska analysera hur arbetslagen ger varje barn förutsättningar att utveckla både det svenska språket och det egna nationella minoritetsspråket, om barnet tillhör en nationell minoritet.

Förskoleförvaltningen har utöver de mål och uppdrag som beskrivs i Läroplan för förskolan, Lpfö 18 inte tagit fram ytterligare mål och/eller riktlinjer för arbetet med nationella minoriteter.

En utmaning i arbetet är att känna till vilka barn som tillhör en nationell minoritet. Förskolorna försöker få kunskap om detta genom introduktionen i förskolan då språkkartläggning sker. Detta är dock ett arbete som kommer att utvecklas i sin systematik för att säkerställa att även de nationella minoritetsspråken blir synliga. Det finns inget behov av externa resurser för de förbättringar som planeras.

Rätten till information

Följande frågeställningar besvaras under rubriken:

På vilket sätt har ni, eller har för avsikt att säkerställa att informationen når de nationella minoriteterna om deras rättigheter inom ert område? Vilka utmaningar och svårigheter har ni stött på? Vad skulle ni behöva för stöd och resurser?

Information till vårdnadshavare inför ansökan av plats i förskola sker huvudsakligen på två sätt. Det ena sättet är att ge information på första sidan i e-tjänsten när vårdnadshavare ansöker om plats i förskolan. Där hänvisas till en kontaktperson om man som tillhörande en nationell minoritet vill veta mer om sina rättigheter i förskolan och det finns information om den förskola som ansvarar för den finska avdelningen vi erbjuder. Den informationen når alla som önskar plats i förskolan. Den andra vägen är via Familjecentralen dit alla vårdnadshavare kommer till BVC under barnets första levnadsår och där många besöker öppna förskolan. Genom skriftlig information som finns att få där, är det möjligt för den som tillhör en nationell minoritet att ta del av vilka rättigheterna är.

Svårigheterna med informationen är dock att vi inte kan veta om vi når alla berörda. Här kan en diskussion genom samråd med nationella minoritetsgrupper bidra till att undersöka om vi kan komma längre på området.

Rätten till delaktighet och inflytande

Följande frågeställningar besvaras under rubriken:

På vilket sätt samråder ni med nationella minoriteter? Hur säkerställer ni de nationella minoriteternas rätt till delaktighet och inflytande i praktiken? Vilka nationella minoriteter har ni samråd med idag? Vilka utmaningar och svårigheter har ni stött på? Vad skulle ni behöva för stöd och resurser?

Det finns inget organiserat samråd på förvaltningsnivå. I förskolans läroplan beskriver avsnittet 2.4 *Förskola och hem* förskolans samarbete med alla hem. Utifrån dessa riktlinjer ges nationella minoriteter möjlighet till samråd med pedagoger i frågor som rör deras barns vistelse på förskolan. Alla vårdnadshavare erbjuds utvecklingssamtal där det finns möjlighet till delaktighet och inflytande i praktiken.

Prövning av barnets bästa

Kommuner har som skyldighet att alltid beakta barnets bästa i alla beslut som rör barn. Kommunen har även fastslagit att allt arbete som staden bedriver ska grunda sig på ett antal centrala rättighetsprinciper, som icke-diskriminering, inkludering, transparens, ansvar, delaktighet och jämlikhet.

I detta ärende har Förskolenämnden ombetts yttra sig över en remiss genom att besvara ett antal frågor. Svaret i sig har ingen direkt påverkan på hur programmet utförs rent praktiskt utan är främst en redovisning av det pågående arbetet. Barnperspektivet och rättighetsprinciperna beaktas löpande inom de områden som programmet berör.

Förskolenämnden uppmanar dock Arbetslivsnämnden att i samband med uppföljningen upprätta en rättighetsanalys för att synliggöra om rättighetsbärarna rättigheter tillgodoses.

Beslutsunderlag

Remiss – Uppföljning program för nationella minoriteter

Samverkan

Ärendet har varit föremål för samverkan på FSG den 7 april 2022.

Beslutet expedieras till

Arbetslivsnämnden

Andreas Ekström
Ordförande

Ina Furtenbach
Förvaltningschef

Sammanträdesdatum
2022-02-15

Arbetslivsnämnden

§ 21

Dnr ALN 2022-00015 1.1.3.1

Uppföljning Program för nationella minoriteter

Arbetslivsnämndens beslut

Arbetslivsnämnden beslutar att skicka ut uppföljningen av programmet till berörda nämnder i Borås Stad.

Sammanfattning av ärendet

Arbetslivsnämnden har i uppdrag att samordna det minoritetspolitiska arbetet, att stödja verksamheterna i arbetet med nationella minoriteter samt att följa upp hur nämnder och bolag arbetar med dessa programområden utifrån sina respektive verksamhetsområden.

Beslutsunderlag

1. Bilaga PM - Program för nationella minoriteter.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

PM – Uppföljning av Program för nationella minoriteter

Gäller för 2021

Arbetslivsnämnden har i uppdrag att samordna det minoritetspolitiska arbetet, att stödja verksamheterna i arbetet med nationella minoriteter samt att följa upp hur nämnder och bolag arbetar med minoritetsfrågor utifrån sina respektive verksamhetsområden. Detta gjordes första gången för ett år sedan. Det som då framkom var att flera nämnder/förvaltningar inte förstod att lagstiftningen även berörde dem eller av annan anledning brast i implementering av lagen om nationella minoriteter.

I Sverige finns det fem nationella minoriteter; judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar. Det finns också fem minoritetsspråk; jiddisch, romani chib, samiska, finska samt meänkieli.

Gemensamt för minoriteterna är att de har befolkat Sverige under flera hundra år och har långa historiska band till landet. De har en uttalad samhörighet och identitet och en religiös, språklig och/eller kulturell tillhörighet samt en vilja att behålla sin minoritetsidentitet.

År 2009 antogs lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk med syfte att stärka de nationella minoriteternas rättigheter. I lagen finns ett antal grundläggande skyldigheter för kommuner, landsting och andra förvaltningsmyndigheter som gäller alla nationella minoriteter i hela landet. En förstärkning av lagstiftningen trädde i kraft 2019 och i samband med det fastställde Kommunfullmäktige Program för nationella minoriteter.

Frågorna ska besvaras av följande Nämnder:

Arbetslivsnämnden, Fritids- och folkhälsonämnden, Förskolenämnden, Grundskolenämnden, Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, Individ- och familjeomsorgsnämnden, Kulturnämnden, Sociala omsorgsnämnden, Vård- och äldrenämnden.

Svaren ska vara nämndbehandlade och Arbetslivsnämnden tillhanda senast 2022- 06-01.

Vi ber er att besvara följande frågor så utförligt som möjligt samt för hela nämndens arbete:

Mål och riktlinjer

Kommuner och landsting ska anta mål och riktlinjer för sitt minoritetspolitiska arbete. För att kunna göra det krävs samråd med minoriteterna och kartläggningar av minoriteternas behov och önskemål. Exempel på områden där mål och riktlinjer ska antas är kultur, förskola, skola samt vård- och omsorg. Mål och riktlinjer kan med fördel integreras i redan existerande styrdokument som får genomsyra hela verksamheten, men det är upp till varje verksamhet vilken form man väljer.

- ✓ Vilka mål och/eller riktlinjer har er förvaltning tagit fram för arbetet med nationella minoriteter?
- ✓ Hur har dessa mål utformats, dvs. har de skrivits in i redan befintliga styrdokument?
- ✓ Hur implementeras målen/riktlinjerna i verksamheterna?
- ✓ Hur kommer de att följas upp?
- ✓ Vilka utmaningar och svårigheter har ni stött på?
- ✓ Vad skulle ni behöva för stöd och resurser?

Rätten till information

En viktig del i lagstiftningen är att minoriteterna ska informeras om sina rättigheter. Borås Stad har som målsättning att varje person i Borås, som identifierar sig så som tillhörande någon av de nationella minoriteterna, ska ha kunskap om sina rättigheter. Kommunala nämnder och bolag ansvarar för att verksamhetsspecifik information lämnas till de nationella minoriteterna. Information ska lämnas muntligen och skriftligen i personliga kontakter och via webben. Särskilda rättigheter har den som tillhör ett finskt förvaltningsområde.

- ✓ På vilket sätt har ni, eller har för avsikt att säkerställa att informationen når de nationella minoriteterna om deras rättigheter inom ert område?
- ✓ Vilka utmaningar och svårigheter har ni stött på?
- ✓ Vad skulle ni behöva för stöd och resurser?

Rätten till delaktighet och inflytande

En grundpelare i lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk är samrådsförfarandet. Genom samråd och delaktighet ska minoriteterna ges reellt inflytande över frågor som berör dem. Samrådet ska ske på likvärdiga villkor som majoritetsföreträdarens. Det är varje berörd verksamhet som samråder med de nationella minoriteterna och tillsammans anpassar formerna för samrådet. För att de nationella minoriteternas synpunkter verkligen ska kunna beaktas i myndigheternas beslutsfattande bör samrådet påbörjas i ett skede där det fortfarande är möjligt att påverka ett kommande beslut. Samråd med barn och unga ska särskilt främjas och formerna för samrådet anpassas. Man samråder inte längre enbart med representanter för föreningar, utan även med enskilda individer eller grupper.

- ✓ På vilket sätt samråder ni med nationella minoriteter?
- ✓ Hur säkerställer ni de nationella minoriteternas rätt till delaktighet och inflytande i praktiken?
- ✓ Vilka nationella minoriteter har ni samråd med idag?
- ✓ Vilka utmaningar och svårigheter har ni stött på?
- ✓ Vad skulle ni behöva för stöd och resurser?

Remiss: Uppföljning Program för nationella minoriteter

Remissinstanser

1. Arbetslivsnämnden
2. Fritids- och folkhälsonämnden
3. Förskolenämnden
4. Grundskolenämnden
5. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden
6. Individ- och familjeomsorgsnämnden
7. Kulturnämnden
8. Sociala omsorgsnämnden
9. Vård- och äldrenämnden

Remissvaren ska ha kommit in till Arbetslivsnämnden senast den **2022-06-01**. Remissvaren skickas i elektronisk form till **ALN.diarium@boras.se** Ange diarienummer ALN 2022-00015 och remissinstansens namn i ämnesraden på e-postmeddelandet.

Nämndens/bolagets yttrande skall innehålla en kort sammanfattning. Denna kommer i normalfallet att användas i den sammanställning av remissvar som ingår i det beslutsunderlag som presenteras för Arbetslivsnämnden.

Hans Johansson
Handläggare
033-35 85 73

Hans Johansson
Handläggare
033-35 85 73

Datum
2022-02-15

Instans
Arbetslivsnämnden
Dnr ALN 2022-00015 1.1.3.1

Uppföljning Program för nationella minoriteter

Arbetslivsnämndens beslut

Arbetslivsnämnden beslutar att skicka ut uppföljningen av programmet till berörda nämnder i Borås Stad.

Ärendet i sin helhet

Arbetslivsnämnden har i uppdrag att samordna det minoritetspolitiska arbetet, att stödja verksamheterna i arbetet med nationella minoriteter samt att följa upp hur nämnder och bolag arbetar med dessa programområden utifrån sina respektive verksamhetsområden.

Beslutsunderlag

1. Bilaga PM - Program för nationella minoriteter.

Samverkan

Förvaltningens samverkansgrupp (FSG).

Beslutet expedieras till

1. Fritids- och folkhälsonämnden
2. Förskolenämnden
3. Grundskolenämnden
4. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden
5. Individ- och familjeomsorgsnämnden
6. Kulturnämnden
7. Sociala omsorgsnämnden
8. Vård- och äldrenämnden
9. Arbetslivsnämnden.

Lars-Åke Johansson
Ordförande

Tina Arekvist Lundell
Förvaltningschef

Ing-Marie Samuelsson
HandläggareDatum
2022-04-21Instans
Förskolenämnden
Dnr FN 2022-00038 1.2.3.0

Svar på remiss - Regler och villkor för bidrag till kooperativa familjenätverk för kompletterande barnomsorg

Förskolenämndens beslut

Att avstyrka remissen Regler och villkor för bidrag till kooperativa familjenätverk för kompletterande barnomsorg.

Att föreslå att Regler och villkor för bidrag till kooperativa familjenätverk för kompletterande barnomsorg upphör.

Att översända svaret till Kommunstyrelsen.

Ärendet i sin helhet

Författningssamlingen i Borås Stad har blivit genomgången och aktualitetsprövad. Begreppet kooperativa familjenätverk används för att beskriva en kompletterande barnomsorg.

I regler och villkor beskrivs i korthet vad som gäller för ett kooperativt föräldranätverk utifrån rätt till bidrag och bidragets storlek, målgrupp, villkor för hur föreningen ska bedrivas, anställning av personal, rätt till förskola, försäkringar, rätt för kommunen till insyn samt kommunstyrelsens ansvar.

Regler och villkor fastställdes 2007. Nuvarande författning reviderades 2016.

Förskolenämnden anser att det inte behövs något särskilt regelverk för denna specifika verksamhetsform i Borås Stad. Verksamhetsformen bör istället ses som en form av pedagogisk omsorg utifrån Skolverkets allmänna råd för pedagogisk omsorg.

Förskolenämndens synpunkter på remissen

Införandet av regelverk för kooperativa familjenätverk i Borås skedde 2007 och en revidering av reglerna gjordes 2008 och 2016. Inga kooperativa familjenätverk har sökt eller erhållit kommunala bidrag från Förskolenämnden

2012 kom Skolverkets allmänna råd för pedagogisk omsorg som beskriver hur kommuner, enskilda huvudmän och personal bör arbeta utifrån skollagens krav på pedagogisk omsorg. I begreppet pedagogisk omsorg ingår, enligt Skolverkets allmänna råd för pedagogisk omsorg, familjedaghem och olika flerfamiljslösningar. Förskolenämndens tolkning är att det är möjligt att inom ramen för pedagogisk omsorg ansöka om att starta kooperativa familjenätverk.

Förskolenämnden menar att denna verksamhetsform bör ses som en form av pedagogisk omsorg och därmed behövs inget särskilt regelverk i Borås Stad.

Förskolenämnden uppfattar vidare att endast de yttre ramarna för verksamheten beskrivs i regler och villkor för kooperativa familjenätverk medan skrivningar om den pedagogiska grunden helt saknas. Det är ett skäl utifrån ett barnperspektiv att en tillsyn ska kunna granska verksamhet som finansieras med kommunala bidrag. Utifrån gällande regler och villkor kan inte kommunen tillämpa tillsyn utan endast insyn. Regler och villkor föreskriver att bidraget kan dras in med omedelbar verkan vid regelbrott. Regelbrott är endast kopplade till de yttre ramarna och innefattar inte pedagogik eller värdegrundsfrågor.

Förskolenämnden vill istället se att verksamhetsformen ingår i det som beskrivs som pedagogisk omsorg utifrån Skolverkets allmänna råd för pedagogisk omsorg.

Prövning av barnets bästa

Kommuner har som skyldighet att alltid beakta barnets bästa i alla beslut som rör barn. Kommunen har även fastslagit att allt arbete som staden bedriver ska grunda sig på ett antal centrala rättighetsprinciper, som icke-diskriminering, inkludering, transparens, ansvar, delaktighet och jämlikhet.

I detta ärende där Förskolenämnden ombetts yttra sig över en remiss är nämnden inte beslutande instans. Det är således upp till beslutade nämnd att slutligen beakta barnperspektivet och de olika rättighetsprinciperna i ärendet. Nämnden bedömer att barnets bästa tillgodoses genom att reglerna upphör. Genom att betrakta verksamhetsformen som en del av pedagogisk omsorg stärks Förskolenämndens möjlighet att göra tillsyn och bedöma ansökningar utifrån skollagen. Det innebär att en sådan verksamhet tydligare utgår från barnens behov och bästa.

Beslutsunderlag

Remiss - Regler och villkor för bidrag till kooperativa familjenätverk för kompletterande barnomsorg

Samverkan

Ärendet har varit föremål för samverkan på FSG den 7 april 2022.

Beslutet expedieras till

Kommunstyrelsen

Andreas Ekström
Ordförande

Ina Furtenbach
Förvaltningschef

Remiss: Regler och villkor för bidrag till kooperativa familjenätverk för kompletterande barnomsorg

Remissinstanser

1. Förskolenämnden

Författningssamlingen har varit föremål för genomgång och aktualitetsprövning, och Förskoleförvaltningen har uppgett att regler och villkor för bidrag till kooperativa familjenätverk för kompletterande barnomsorg ska ses över innehållsmässigt. De gällande reglerna är bifogat missivet.

Förslaget på ändringar i reglerna ska ha inkommit till Kommunstyrelsen senast den **2022-05-31**. Remissvaren skickas i elektronisk form till KS.diarium@boras.se

Ange diarienummer KS 2022-00272 och remissinstansens namn i ämnesraden på e-postmeddelandet.

Motiveringen till ändringarna ska finnas med i förslaget från nämnden.

Reservationer, särskilda yttranden och protokollsanteckningar skall alltid redovisas tillsammans med nämndens/styrelsens beslut.

Kristina Sköld och Louise Mattus Streiby
Handläggare

Regler och villkor för bidrag till kooperativa familjenätverk för kompletterande barnomsorg

Antagna av Kommunfullmäktige den 2007-12-13, reviderade 2008-02-01. Reviderade av Kommunstyrelsen 2016-06-20

Gäller f.r.o.m 2016-06-20

Respektive stadsdelsnämnd lämnar bidrag enligt dessa regler och villkor till kooperativa familjenätverk, som bedriver en kompletterande barnomsorg. Innan bidrag utbetalas skall stadsdelsnämnden fatta beslut om att det kooperativa familjenätverket är berättigat till bidrag.

Målgrupp för verksamheten är barn från och med den månad barnet fyller ett år till och med juni månad barnet fyller sex år.

Såväl barn till den, som faktiskt utför tillsynen, som andra barn är bidragsberättigade. En förutsättning för bidrag är att det i det kooperativa familjenätverkets verksamhet finns barn från minst två familjer.

2. Den juridiska formen för de kooperativa familjenätverken skall vara formellt registrerad ekonomisk förening, vars ändamål begränsas till att bedriva kompletterande barnomsorg. Till föreningens medlemmar skall endast antas vårdnadshavare som lämnar barn till omsorg hos föreningen.

Föreningen skall utöver ovanstående uppfylla följande krav:

- Föreningen skall inneha gällande F-skattesedel.
- Föreningen skall ha utsett styrelse och revisor.
- Föreningen skall efter varje redovisningsår sända in resultat- och balansräkning och revisionsberättelse till kommunen.

Representant för kommunen skall ha rätt att ta del av föreningens redovisningshandlingar och tillhörande underlag.

3. Det kooperativa familjenätverket organiserar själv sin verksamhet inklusive anställer personal. Nätverket är skyldigt att tillse att de personer som arbetar med barnen inte har några anmärkningar i registerutdrag enligt lagen om belastningsregister.

4. Den familj som lämnar barn till ett kooperativt familjenätverk skall vara berättigad till förskoleverksamhet enligt kommunens regler. Detta skall styrkas med intyg till respektive stadsdelsförvaltning.

5. Personalen skall vara ansvars- och garantiförsäkrad. Barnen skall vara försäkrade med ett skydd motsvarande det som gäller i kommunens förskoleverksamhet.

6. Respektive stadsdelsförvaltning har rätt till insyn i verksamheten. Om det kooperativa familjenätverket inte följer uppställda regler kan stadsdelsnämnden med omedelbar verkan besluta att bidraget skall upphöra.

7. Bidragets storlek beror på barnets vistelsetid i genomsnitt per vecka

Bidragets storlek i förhållande till vistelsetiden:

Tim/vecka	Bidrag kr/mån
8 - 15	2 856
16 - 30	4 287
31 -	7 143

Antalet timmar avrundas nedåt till hela timmar.

Deltar barnet i allmänna förskolan för tre- och femåringar hos kommunen eller hos enskild förskola är bidraget högst 4 287 kr/mån från och med augusti månad det år barnet fyller 3 år.

Bidraget betalas 12 månader per år.

Bidragsnivån utgår från att föräldrarna därutöver betalar avgift till föreningen. Det är dock fritt för varje förening att besluta om sina avgiftsnivåer inklusive att helt avstå från avgift.

Bidraget betalas ut senast den 25:e i varje månad med hänsyn till omfattningen av verksamheten under samma månad. Den månad ett barn börjar betalas bidrag för de dagar barnet deltagit. Vid uppehåll för huvudsemestern på sommaren beräknas bidraget utifrån förhållandena föregående månad.

Bidraget grundas på schemalagd tid oavsett i vilken omfattning barnet faktiskt deltar i verksamheten.

Om ett barn lämnar familjenätverkets verksamhet betalas fortsatt bidrag under en övergångsperiod på tre kalendermånader f.r.o.m den månad föräldrarna ger besked att barnet skall lämna verksamheten. Bidrag betalas från första dagen barnet är i familjenätverkets verksamhet även under uppsägnings-tid i kommunens verksamhet.

8. Kommunstyrelsen har rätt att fatta beslut om komplettering av dessa regler liksom att utfärda tillämpningsföreskrifter till reglerna. Detta bemyndigande får dock inte användas till att ändra reglerna eller att gå emot principerna för dessa. Kommunstyrelsen har rätt att inför varje år besluta om nya bidragsbelopp med hänsyn till förändringar i kostnadsnivån.

Kommunstyrelsen skall fatta beslut om kompletterande regler så att vårdnadsbidrag och bidrag till familjenätverk inte skall betalas samtidigt för ett och samma barn

Ing-Marie Samuelsson
HandläggareDatum
2022-04-21Instans
Förskolenämnden
Dnr FN 2022-00036 1.2.3.3

Svar på revisionsrapport - Granskning av barnkonventionen i Borås Stad

Förskolenämndens beslut

Att Förskolenämnden tillstyrker granskningen av Borås Stads arbete med barnkonventionen.

Att översända svaret till Stadsrevisionen.

Sammanfattning

Granskningen omfattar om kommunstyrelsen och nämnder i Borås Stad har vidtagit åtgärder för att säkerställa att barnkonventionen och om arbetet är ändamålsenligt när det gäller styrning, ledning, kunskapsutveckling, implementering och uppföljning/ uppsikt. Flera brister tas upp i granskningen. Det barnrättsbaserade synsättet med barnet som rättighetsbärare har inte fått genomslag generellt sett i Borås Stads verksamheter. Rapporten visar vidare att barnkonventionen inte i tillräcklig utsträckning beaktas i styrdokument eller i arbets- och beslutsprocesser. Det framkommer också att systematiken för barnkonsekvensanalyser vid beslut som berör barn saknas. Stadsrevisionen konstaterar i sin bedömning att Kommunstyrelsen och granskade nämnder inte bedriver ett ändamålsenligt arbete som uppfyller barnkonventionen.

Förskolenämnden framför att Stadsrevisionens bedömningar bör nyanseras dels utifrån att arbetsprocesser i förskolans utbildning tar en utgångspunkt i ett barnrättsbaserat synsätt och dels utifrån att det sker regelbunden uppföljning av nämndens arbete med barnkonventionen genom en kvalitetsrapport om värdegrundsarbetet i förskolorna. I kvalitetsrapporten är barnkonventionen en viktig utgångspunkt. Några av perspektiven i kvalitetsrapporten är barns delaktighet och inflytande över undervisningen tillsammans med aktiva åtgärder.

Förskolenämnden planerar för att hantera kvalitetsrapporten om värdegrund som ett beslutsärende för att på så sätt ta ansvar för uppföljning av centrala artiklar i barnkonventionen. Förskolenämnden kommer fortsättningsvis att redovisa detta arbete i årsredovisningen..

Ärendet i sin helhet

Granskningen omfattar om kommunstyrelsen och nämnder i Borås Stad har vidtagit åtgärder för att säkerställa att barnkonventionen och arbetet är

ändamålsenligt när det gäller styrning, ledning, kunskapsutveckling, implementering och uppföljning/upsikt. Flera brister tas upp i granskningen. Det barnrättsbaserade synsättet med barnet som rättighetsbärare har inte fått genomslag generellt sett i Borås Stads verksamheter. Rapporten visar vidare att barnkonventionen inte i tillräcklig utsträckning beaktas i styrdokument eller i arbets- och beslutsprocesser. Det framkommer också att systematiken för barnkonsekvensanalyser vid beslut som berör barn saknas. Stadsrevisionen konstaterar i sin bedömning att Kommunstyrelsen och granskade nämnder inte bedriver ett ändamålsenligt arbete som uppfyller barnkonventionen.

Förskolenämndens synpunkter på granskningen

Granskningen slår fast att det barnrättsbaserade synsättet med barnet som rättighetsbärare inte fått genomslag i Borås Stads verksamheter och att barnkonventionen inte beaktas i tillräcklig utsträckning i styrdokument eller arbets- och beslutsprocesser.

Förskolenämnden tycker att bedömningen bör nyanseras utifrån att arbetsprocesser i förskolans utbildning tar en utgångspunkt i ett barnrättsbaserat synsätt. I förskolans utbildning finns ett tydligt genomslag av ett synsätt som bygger på barnet som rättighetsbärare vilket har en utgångspunkt i skrivningar i skollag och läroplan för förskolan.

Däremot är kritiken mer relevant när det gäller att skrivningar saknas i kommunala styrdokument och till viss del i beslutsprocesser. Som granskningen lyfter fram innebär ett barnrättsbaserat synsätt att erkänna, respektera och skydda varje barn som rättighetsbärare med behov, intressen och personlig integritet. Detta är ett perspektiv som finns med dels i styrdokument och dels i beslutsprocesser. Den andra delen i synsättet, att bli hörd och få sina åsikter beaktade systematiskt i alla processer, återfinns inte i kommunala styrdokument och sker inte alltid i beslutsärenden. Förskolenämnden har dock i vissa ärenden involverat barnen och tagit in deras åsikter, som till exempel vid utformande av förskolegård. En avvägning görs dock av när det är lämpligt att inhämta barnens åsikter med hänsyn till åldern på barnen i förskolan.

Gällande den sistnämnda delen efterfrågar Förskolenämnden vägledning från Kommunstyrelsen om inriktning och tillvägagångssätt. En information om rättighetsanalys har genomförts i förvaltningsledningen och en utbildning är planerad för Förskolenämndens presidium.

Granskningen tar upp att det saknas systematik omkring barnkonsekvensanalyser vid beslut som på olika sätt rör barn.

Förskolenämnden kommer fram till samma slutsats. Orsaker till detta kan vara att en barnkonsekvensanalys, såsom den är utformad i Borås Stad, är mycket omfattande. Nämnden har därför tagit ställning till att inte använda den i uppföljningar eller i hantering av remisser. Däremot beskriver nämnden alltid i sina beslutsärenden att barnperspektivet har beaktats. Beroende på ärendets art och hur barn påverkas av beslutet har formuleringen varit olika omfattande.

Förskolenämnden har tagit del av två domar som rör prövning av barnets bästa utifrån barnkonventionen. Kammarrätten i Stockholm konstaterar i sina domar Mål nr 5211-21 och 5626-21, att barnkonventionen inte anger på vilket sätt barnets bästa ska beaktas. Kammarrätten anger även i domarna att barnkonventionen inte heller ställer krav på hur den formella processen ska se ut för att fastställa barnets bästa.

Förskolenämnden konstaterar att Rättighetsanalysen kommer att ersätta Barnkonsekvensanalysen och en systematik för användande har tagits fram för beredning av ärenden i nämnden.

Granskningen tar upp att det i stort saknas en uppföljning av nämnders arbete med barnkonventionen.

Förskolenämnden gör en annan bedömning då det vartannat år skrivs en kvalitetsrapport om värdegrundsarbetet i förskolorna. I kvalitetsrapporten tas olika perspektiv upp och barnkonventionen tillsammans med läroplanen är viktiga utgångspunkter. Barns delaktighet och inflytande över undervisningen tillsammans med aktiva åtgärder är några av de perspektiv som tas upp. Den åtgärd som planeras är att Förskolenämnden på ett tydligare sätt hanterar kvalitetsrapporten som ett beslutsärende för att på så sätt ta ansvar för uppföljning av centrala artiklar i barnkonventionen. Förskolenämnden kommer fortsättningsvis att redovisa detta arbete i årsredovisningen.

Prövning av barnets bästa

Kommuner har som skyldighet att alltid beakta barnets bästa i alla beslut som rör barn. Kommunen har även fastslagit att allt arbete som staden bedriver ska grunda sig på ett antal centrala rättighetsprinciper, som icke-diskriminering, inkludering, transparens, ansvar, delaktighet och jämlikhet.

I detta ärende där Förskolenämnden ombetts yttra sig över en granskning är nämnden inte beslutande instans. Det är således upp till beslutade nämnd att beakta barnperspektivet och de olika rättighetsprinciperna i ärendet.

Förskolenämnden vill dock starkt poängtera vikten av att barnkonventionen och barnets bästa beaktas inför slutgiltigt beslut i ärendet.

Beslutsunderlag

Revisionsrapport - Granskning av barnkonventionen i Borås Stad

Samverkan

Ärendet har varit föremål för samverkan på FSG den 7 april 2022.

Beslutet expedieras till

Stadsrevisionen

Andreas Ekström
Ordförande

Ina Furtenbach
Förvaltningschef

BORÅS STAD

Granskning av stadens arbete med
barnkonventionen

Building a better
working world

Innehållsförteckning

Sammanfattning	2
1. Inledning	4
1.1. Syfte och revisionsfrågor	4
1.2. Metod	5
1.3. Revisionskriterier	5
1.4. Avgränsningar	5
1.5. Rapportens upplägg	5
2. Utblick och revisionskriterier för barnkonventionen	6
2.1. Utblick för barnkonventionen som lag.....	6
2.2. Revisionskriterier	7
3. Övergripande perspektiv av stadens arbete med barnkonventionen	9
3.1. Särskild styrning med anledning av barnkonventionens ställning som lag saknas.....	9
3.2. Uppföljning sker av barn och ungdomars livsvillkor, men utvärdering och uppsikt av arbetet med barnkonventionen saknas.....	17
4. Kartläggning av viss myndighetsutövning	21
4.1. Två nämnder uppges använda barnkonsekvensanalyser i arbetsprocesser, utredning och beslut	21
4.2. Det finns utvecklingspotential i att säkerställa barnets bästa och att barnet ska få uttrycka sin åsikt.....	23
4.3. Utbildning och rutiner finns som stöd i tillämpning av vissa artiklar i barnkonventionen	24
4.4. En nämnd följer upp myndighetsutövningens följsamhet till barnkonventionen.....	25
4.5. Bedömning för arbetet inom viss myndighetsutövning.....	26
5. Bedömning, slutsatser och rekommendationer	27
5.1. Bedömningar utifrån revisionsfrågorna	27
5.2. Slutsatser och rekommendationer	30
Bilaga 1. Källförteckning	32
Bilaga 2. Förteckning av utbildningsinsatser	44
Bilaga 3. Sammanställda iakttagelser per revisionsfråga per nämnd	45

Sammanfattning

Revisionskontoret i Borås Stad har gett EY i uppdrag att genomföra en granskning av stadens arbete med barnkonventionen. Granskningens syfte har varit att bedöma om Kommunstyrelsen och nämnderna vidtagit åtgärder för att säkerställa att Borås Stad uppfyller barnkonventionen och om arbetet är ändamålsenligt. Granskningen har riktat sig dels mot stadens övergripande arbete med barnkonventionen, dels mot kartläggning av hur barnkonventionen säkerställs och tillämpas vid viss typ av myndighetsutövning som rör barn och ungdomar.

Granskningens sammanfattande bedömning är att kommunstyrelse och granskade nämnder inte säkerställt ett ändamålsenligt arbete som uppfyller barnkonventionen.

De huvudsakliga iakttagelserna från granskningen är följande:

- ▶ Granskningen visar att det barnrättsbaserade synsättet med barnet som rättighetsbärare har inte fått genomslagskraft i stadens verksamheter. Barnkonventionen beaktas inte i tillräcklig utsträckning i stadens styrdokument eller i arbets- och beslutsprocesser.
- ▶ Det saknas systematik vad gäller genomförande av barnkonsekvensanalyser vid beslut som berör barn på ett direkt eller indirekt sätt. I Borås Stad finns ett fullmäktigebeslut daterat till 2011 där det framgår att en barnkonsekvensanalys ska göras vid samtliga beslut som rör barn. Ingen av de granskade nämnderna använder barnkonsekvensanalyser i samband med politiska beslut. På stadennivå finns en mall för barnkonsekvensanalyser och en barnrättschecklista. Dessa tillämpas inte på ett systematiskt vis. Granskningen visar att barnkonsekvensanalyser genomförs inom ett fåtal nämnders verksamhetsområden, men detta sker i regel utan att dokumenteras.
- ▶ Det finns utvecklingspotential vad gäller systematiken i utbildningsinsatser riktat till såväl nämnd som förvaltning.
- ▶ I de verksamheter som möter barn inom ramen för sin grundverksamhet finns former för dialog med barn och unga; dels i myndighetsutövningen, dels genom exempelvis enkäter och elevråd. Det finns exempel på hur politiker fört dialog med barn och unga. Granskningen visar dock att det saknas en systematik för hur de verksamheter som inte möter barn ska föra en sådan dialog.
- ▶ På det stora hela saknas uppföljning av styrelse och nämnders arbete med barnkonventionen. Uppföljning av barn och ungas livssituation sker genom kommunfullmäktiges målbild avseende barn och unga samt genom stadens Välfärdsbokslut. Kommunstyrelsen bedriver ingen uppsikt på området.
- ▶ Inom ramen för myndighetsutövning gentemot barn sker arbetet med barnkonventionen i huvudsak genom den ordinarie gällande lagstiftningen, där delar av barnkonventionen finns införlivad. Det finns tydliga utvecklingsområden kopplat till såväl styrning, uppföljning och kontroll av myndighetsutövningens följsamhet till barnkonventionen.

Efter genomförd granskning lämnas rekommendationer till Kommunstyrelsen och till granskade nämnder. Dessa framgår på nästa sida.

Vi rekommenderar Kommunstyrelsen att:

- ▶ Säkerställa en sammanhållen styrning kopplat till barnkonventionen i samtliga av stadens verksamheter.
- ▶ Säkerställa struktur för uppföljning och uppsikt av stadens arbete med efterlevnad av barnkonventionen.

Vi rekommenderar övriga granskade nämnder att:

- ▶ Säkerställa en tillräcklig styrning utifrån barnkonventionen, exempelvis genom att säkerställa att barnkonsekvensanalyser genomförs vid samtliga beslut som på ett direkt eller indirekt vis berör barn.
- ▶ Säkerställa en tillräcklig uppföljning och kontroll av nämndens efterlevnad till barnkonventionen.

Därutöver lämnas följande rekommendationer utifrån granskningen avseende myndighetsutövning inom grundskolenämnden, sociala omsorgsnämnden och individ- och familjeomsorgsnämnden.

Vi rekommenderar grundskolenämnden att:

- ▶ Säkerställa en tillräcklig dokumentation av att barn kommer till tals i myndighetsutövningen.
- ▶ Säkerställa en tillräcklig uppföljning och kontroll av myndighetsutövningens efterlevnad till barnkonventionen.
- ▶ Säkerställa att barnkonsekvensanalyser genomförs och dokumenteras vid samtliga beslut som på ett direkt eller indirekt vis berör barn.

Vi rekommenderar sociala omsorgsnämnden att:

- ▶ Säkerställa en tillräcklig uppföljning och kontroll av barnkonventionens efterlevnad inom myndighetsutövningen.
- ▶ Säkerställa att barnkonsekvensanalyser dokumenteras vid samtliga beslut som på ett direkt eller indirekt vis berör barn.

Vi rekommenderar individ- och familjeomsorgsnämnden att:

- ▶ Säkerställa en tillräcklig uppföljning och kontroll av att samtliga delar inom myndighetsutövningen efterlever barnkonventionen.
- ▶ Säkerställa att barnkonsekvensanalyser dokumenteras vid samtliga beslut som på ett direkt eller indirekt vis berör barn.

1. Inledning

1.1. Syfte och revisionsfrågor

Granskningen syftar till att bedöma om Kommunstyrelsen och utvalda nämnder har vidtagit åtgärder för att säkerställa att Borås Stad uppfyller barnkonventionen och om arbetet är ändamålsenligt.

Granskningen riktar sig främst mot barnkonventionens s.k. grundläggande artiklar (se kapitel 2). Projektet syftar också till att kartlägga hur barnkonventionens grundprinciper säkerställs och tillämpas vid viss typ av myndighetsutövning som rör barn och ungdomar. På så sätt är syftet med granskningen tvådelat.

1.1.1. Övergripande perspektiv

Granskning av Borås Stads övergripande arbete med barnkonventionen har syftat till att granska styrning, ledning, kunskapsutveckling, implementering och uppföljning/upsikt. Revisionsfrågor när det gäller granskningens övergripande perspektiv är:

- ▶ Vilka åtgärder har Kommunstyrelsen och berörda nämnder genomfört med anledning av att barnkonventionen blev lag 1 januari 2020?
- ▶ Finns ändamålsenlig styrning inom området som säkerställer följsamhet mot lagstiftningens krav?
 - Hur beaktas barnrättsperspektivet och barnkonventionen i centrala styrdokument?
 - Hur beaktas barnkonventionen och barnets bästa i Borås Stads arbets- och beslutsprocesser?
 - Finns former för dialog och inflytande för barn och ungdomar i Borås Stads beslutsprocesser?
 - Genomförs tillräckliga analyser med utgångspunkt i barnkonventionen och barnrättsperspektivet vid beslut som direkt eller indirekt berör barn och ungdomar?
 - Har Borås Stad genomfört kompetenshöjande insatser till förtroendevalda och tjänstepersoner som avser barnkonventionen, barnrättsperspektivet och dess tillämpning?
- ▶ Hur följer Kommunstyrelsen och berörda nämnder utvecklingen av barn och ungdomars livsvillkor och livssituation?
- ▶ Hur utvärderas och bedrivs uppsikt gällande Borås Stads arbete med barnkonventionen?

1.1.2. Kartläggning av viss myndighetsutövning utifrån allmänna synpunkter

Granskning av hur barnkonventionen implementerats och bedrivs i praktiken när det gäller utredning och beslut som rör enskilda barn och ungdomar har syftat till att kartlägga hur barnkonventionens grundprinciper säkerställs och tillämpas vid viss typ av myndighetsutövning som rör barn och ungdomar.

Revisionsfrågorna när det gäller granskningens kartläggning av viss myndighetsutövning är:

- ▶ Hur säkerställs följsamhet till barnkonventionens grundprinciper när det gäller utredning och beslut som avser enskilda barn och ungdomar under 18 år?
 - ▶ Hur säkerställs att barnkonventionen tillämpas i arbetsprocesser, utredning, beslutsfattande och uppföljning när det gäller dessa beslut?
 - ▶ Hur tillämpas och följs bestämmelserna om barnets bästa, att barnet ska få relevant information och ges möjlighet att framföra sina åsikter i dessa beslut?
 - ▶ Har tjänstepersoner i berörda förvaltningar tillräckligt stöd för att systematiskt tillämpa barnkonventionen i arbets- och beslutsprocesser?
 - ▶ Hur följs arbetet med barnkonventionen i dessa avseenden upp på förvaltningsövergripande nivå?
 - ▶ Hur återrapporteras detta arbete till nämnden?

1.2. Metod

Granskningen har genomförts som en dokument- och intervjustudie. Samtliga intervjuade tjänstepersoner har beretts tillfälle att faktagranska rapporten. En fullständig källförteckning återfinns i bilaga 1.

1.3. Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses bedömningsgrunder som bildar underlag för analys, slutsatser och bedömningar. Revisionskriterierna beskrivs i kapitel 2.

1.4. Avgränsningar

Granskningen avgränsas i enlighet med ställda revisionsfrågor och omfattar Kommunstyrelsen, arbetslivsnämnden, förskolenämnden, fritids- och folkhälsonämnden, grundskolenämnden, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, individ- och familjeomsorgsnämnden, kulturnämnden, lokalförsörjningsnämnden, miljönämnden, samhällsbyggnadsnämnden, sociala omsorgsnämnden, servicenämnden, tekniska nämnden och överförmyndarnämnden.

Granskningens kartläggning av viss myndighetsutövning är avgränsad till individ- och familjeomsorgsnämnden, sociala omsorgsnämnden och grundskolenämnden. Granskningen omfattar inte styrelser i Borås Stads kommunala bolag.

1.5. Rapportens upplägg

Rapporten är uppdelad i fyra kapitel. Inledningsvis görs en utblick med barnkonventionens nuläge och bakgrund. Därefter beskrivs iakttagelser och svar på frågor som hör till det övergripande perspektivet för samtliga berörda nämnder. Därefter sker motsvarande för kartläggningen av viss myndighetsutövning för de tre utvalda myndighetsnämnderna. I illustrationer ges exempel på åtgärder som framförallt förvaltningar har vidtagit kopplat till barnkonventionen. Avslutningsvis presenteras våra sammanfattande bedömningar, slutsatser och rekommendationer med utgångspunkt i granskningens syfte och frågeställningar. I bilaga 3 återfinns sammanställda iakttagelser per revisionsfråga per nämnd.

2. Utblick och revisionskriterier för barnkonventionen

2.1. Utblick för barnkonventionen som lag

Sverige har åtagit sig att följa FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen) som antogs av FN:s generalförsamling 1989. Sverige ratificerade konventionen 1990. Av de 54 artiklarna i Barnkonventionen finns fyra artiklar som utgör konventionens grundläggande principer. Dessa är styrande för tolkningen av konventionen och uttrycker att:

- ▶ Alla barn har lika värde och rätt att inte bli diskriminerad (artikel 2).
- ▶ Barnets bästa ska beaktas vid alla beslut som rör barn (artikel 3).
- ▶ Alla barn har rätt till liv och utveckling (artikel 6).
- ▶ Barn har rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör barnet. Hänsyn ska tas till barnets åsikter utifrån barnets ålder och mognad (artikel 12).

Av artikel 4 i konventionen framgår dessutom att konventionsstaten, i vilken kommuner ingår, ska vidta alla lämpliga åtgärder gällande exempelvis administrativa förfaranden för att genomföra konventionens rättigheter.

I Barnrättighetsutredningen från 2016 konstaterades att barnkonventionen inte fått tillräckligt genomslag i rättstillämpningen på de kartlagda områdena¹. Att barnkonventionen i förhållande till barn innebär skyldigheter för verksamheter på statlig och kommunal nivå hade, enligt utredningen, inte fått tillräckligt genomslag. Vidare visade utredningen att barnets bästa inte används som ett tillvägagångssätt i beslutsprocesser som rör barn.

Barnkonventionen har ställning som svensk lagstiftning sedan år 2020. Barnkonventionen införlivades i svensk lagstiftning i syfte att skapa ett barnrättsbaserat synsätt i all offentlig verksamhet. Ett barnrättsbaserat synsätt innebär att varje barn ska ses som en bärare av rättigheter. Detta kräver att:

- ▶ Varje barn erkänns, respekteras och skyddas som rättighetsbärare med en individuell personlighet, egna behov och intressen och en personlig integritet.
- ▶ Barnets rätt att bli hört och få sina åsikter beaktade tillgodoses systematiskt i alla processer. Barnets egenmakt och deltagande ska vara centralt i alla ärenden och beslut som rör barnet.

Det kommunala beslutsfattandet har stor inverkan på barns tillvaro. Barn påverkas av den kommunala verksamheten både direkt genom exempelvis skola och socialtjänst, men också indirekt genom frågor som gatubelysning och budget. Sammanfattningsvis bör det kommunala beslutsfattandet särskilt beakta barnets rättigheter i samband med beslut. Detta gäller vid såväl övergripande politiska beslut som vid myndighetsutövning gentemot enskild.

¹ Barnrättighetsutredningen var en utredning tillsatt av regeringen som hade i uppdrag att inom särskilt angelägna områden kartlägga hur barnets rättigheter överensstämmer med andra lagar och föreskrifter. De områden som kartlades gällde barn i migrationsprocessen, stöd och service till barn med funktionsnedsättning, barn som bevittnat våld inom familjen och barn som utsatts för våld inom familjen.

2.2. Revisionskriterier

▶ Kommunallagen (2017:725)

Kommunallagen reglerar Kommunstyrelsens och nämnders ansvar för styrning, uppföljning och kontroll inom sina respektive ansvarsområden.

Enligt kommunallagen 6 kap. 1 § ska Kommunstyrelsen leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter. Styrelsen ska också ha uppsikt över övriga nämnders verksamheter.

Enligt 6 kap. 3 § ska nämnder besluta i frågor som rör förvaltningen och som de enligt lag eller annan författning ska ha hand om.

▶ Lagen (2018:1197) om Förenta Nationernas konvention om barnets rättigheter

Barnkonventionen innehåller 54 artiklar som fastställer barnets rättigheter. Artiklarna ska utgöra en helhet. Barnkonventionen gäller alla barn, det vill säga individer under 18 år. I konventionen finns fyra grundläggande principer som ska vara vägledande i alla frågor som rör barn.

- ▶ Artikel 2: alla barn har samma rättigheter och lika värde
- ▶ Artikel 3: barnets bästa ska beaktas vid alla beslut som rör barn
- ▶ Artikel 6: alla barn har rätt till liv och utveckling
- ▶ Artikel 12: alla barn har rätt att uttrycka sin mening och få den respekterad.

Barnkonventionens status som lagstiftning gör att det enskilda barnets rättssäkerhet stärks. Det möjliggör också att barnets bästa kommer i främsta rummet på ett tydligare sätt.

Av lagens förarbeten (prop. 2017/18:186) framgår att ett barnrättsbaserat synsätt utgör kärnan i barnkonventionen. Detta innebär att varje barn ska ses som bärare av rättigheter. Detta synsätt kräver att barnets rätt att bli hört och få sina åsikter beaktade måste tillgodoses systematiskt i alla processer.

Av lagens förarbeten framgår också anammandet av ett barnrättsperspektiv eller ett barnrättsbaserat synsätt främst om synsätt, kunskap, arbetssätt och tydlig styrning. För att uppnå en varaktig och genomgripande förändring krävs att en fråga eller ett synsätt rutinemässigt förs in i det dagliga arbetet. Tjänstemän och beslutsfattare som hanterar ärenden som rör barn styrs dock i sitt arbete av lagar, förordningar, föreskrifter, förarbeten och riktlinjer. En inkorporering innebär att barnets roll som rättssubjekt med egna specifika rättigheter tydliggörs och kan därmed förväntas medverka till att barnet i högre grad hamnar i fokus i de situationer som gäller barnet.

▶ Socialtjänstlagen (2001:453)

Socialtjänstlagen reglerar socialtjänstens arbete med att främja ekonomisk och social trygghet, jämlikhet i levnadsvillkor och aktivt deltagande i samhällslivet. Enligt 1 kap. 2 § ska barnets bästa särskilt beaktas vid åtgärder som rör barn. Vid beslut eller andra åtgärder

som rör vård- eller behandlingsinsatser för barn ska vad som är bäst för barnet vara avgörande.

▶ **Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade**

Lagen innehåller bestämmelser om insatser för särskilt stöd och särskild service åt personer med olika typer av funktionsnedsättningar. Av § 6 a framgår att när åtgärder rör barn ska barnets bästa särskilt beaktas.

▶ **Skollagen (2010:800)**

Skollagen innehåller bestämmelser om skolväsendet. Av kap 1 § 10 framgår att barnets bästa ska vara utgångspunkt i all utbildning och annan verksamhet som lagen berör. Så långt det är möjligt ska barnets inställning klarläggas. Barnet ska fritt kunna uttrycka sina åsikter i alla frågor som rör barnet. Barnets åsikter ska tillmätas betydelse i förhållande till barnets ålder och mognad.

▶ **Borås Stads budget 2021**

En av målbilderna i budget är *Vi tar gemensamt ansvar för barn och unga*. Till målet finns indikatorer som stöd i styrningen.

▶ **SKRs implementeringsnycklar avseende kommuners arbete med barnkonventionen**

Sveriges kommuner och regioner (SKR) har tagit fram så kallade implementeringsnycklar som kommuner och regioner kan använda som stöd i utvecklande av arbetet med barnets rättigheter. Nycklarna består av fyra kategorier; styrning, ledning, kunskapsutveckling och implementering och sammanfattas nedan.

▶ **Styrning**

- Beslut finns om att arbeta med barnkonventionen.
- Beslut finns om återrapportering av arbetet med barnkonventionen.
- Förtroendevalda har fått utbildning om barnkonventionen.

▶ **Ledning**

- Chefer och medarbetare har fått utbildning om barnkonventionen och dess tillämpning i verksamheten.
- Förutsättningar ges att diskutera barnkonventionen på APT och andra forum.
- Styrdokument innefattar ett barnrättsperspektiv.

▶ **Kunskapsutveckling**

- Återkommande utbildningar om barnkonventionen och dess tillämpning erbjuds.
- Barnkonsekvensanalyser genomförs i hela organisationen.
- Prövning av barnets bästa görs i alla verksamheter.

▶ **Implementering**

- En strategiskt placerad funktion med uppgift att driva barnrättsfrågan finns.
- Strukturer finns för att inhämta barns synpunkter inför beslut som rör barn på en generell nivå.

3. Övergripande perspektiv av stadens arbete med barnkonventionen

3.1. Särskild styrning med anledning av barnkonventionens ställning som lag saknas

3.1.1. Styrning med bäring på barnkonventionen saknas

År 2011 beslutade kommunfullmäktige i Borås stad att barnkonsekvensanalyser ska genomföras i samband med beslut i kommunfullmäktige, nämnder, bolag och förvaltningar. Därtill fattades beslut om att ett barnbokslut ska upprättas årligen kopplat till stadens välfärdsbokslut. I intervju framkommer att detta fullmäktigebeslut ansågs vara alltför omfattande och beslutet fick därför inte något genomslag i nämnder eller förvaltningar. Beslutet uppges inte vara förankrat i stadens processer, vilket bekräftas i dokumentstudier. Tjänstepersoner inom stadsledningskanslitet uppges ha funnit beslutet av en slump och noterade då att det inte efterlevts i staden.

Kommunstyrelsen har inte tagit fram något styrdokument med bäring på barnkonventionen. Detta anses inte nödvändigt i och med att barnkonventionen är nationell lagstiftning. I vissa intervjuer lyfts att det inte behövs någon särskild styrning eller förändrat arbetssätt. Andra intervjuade tjänstepersoner efterfrågar tydligare styrning och en gemensam målbild vad gäller barnkonventionen. De anser att detta skulle främja ett mer sammanhållet arbete i staden med implementeringen av lagen.

Dokumentstudier visar att barnrättsperspektivet saknas i samband med politiska beslut. Med ett undantag saknas i mallar för tjänsteskrivelser och protokoll kontrollpunkter som belyser att barnkonsekvensanalyser har genomförts. Undantaget är miljö- och konsumentnämndens tjänsteskrivelser som innehåller en punkt om konsekvensbedömningar för bland annat en så kallad *social dimension*. I denna ingår att belysa barnets bästa i beslutsprocessen.

I dokumentstudier och intervjuer framgår exempel på hur enskilda enheter och verksamheter har inkluderat barnrättsperspektivet i processer och rutiner. Vi noterar exempelvis att inom lokalförsörjningsnämndens verksamhetsområde ingår barnrättsperspektivet i byggprocessen. Inom förskolenämndens verksamhetsområde finns en rutin för arbete med barns rättigheter och prövning av barns bästa. Det finns även rutiner inom exempelvis försörjningsenheten inom Arbetslivsnämnden (för att synliggöra barnrättsperspektivet i utredningar och beslut) och för enheter inom individ- och familjeomsorgsnämnden. Flera av dessa rutiner synliggör hur barn ska komma till tals och hantering av barnets bästa.

3.1.2. Vissa styrdokument har bäring på barnkonventionen

Kommunfullmäktige har antagit ett *Ungdomspolitiskt program* som består av metoder för att uppnå uppsatta mål kopplat till ungas levnadsvillkor². Syftet med det ungdomspolitiska programmet är att skapa grundförutsättningar för en kunskapsbaserad, sektorsövergripande och långsiktig ungdomspolitik i Borås Stad. Alla barn och unga ska få en bra start i livet, en trygg uppväxt samt goda möjligheter att utvecklas. Programmet anger Borås

² Målet för den nationella ungdomspolitiken är att alla ungdomar mellan 13 och 25 år ska ha goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen.

Stads viljeinriktning för det ungdomspolitiska arbetet och ska genomsyras av ungas inflytande och delaktighet.

Ett generellt barn- och ungdomsperspektiv finns också i stadens övergripande styrdokument *Visionen om framtidens Borås*. I visionen beskrivs att oavsett ålder och livssituation ska alla invånare få stöd för att kunna leva ett rikt liv. Visionen är beslutad av kommunfullmäktige.

Styrdokumentet *Ett socialt hållbart Borås* är en målbild beslutad av Kommunstyrelsen för perioden 2021 - 2024. I målbilden Socialt hållbart Borås framgår att "god start i livet och goda uppväxtvillkor³" är ett av målen för stadens långsiktiga arbete i syfte att minska och motverka segregation.

Kommunfullmäktige har även antagit ett *Program för nationella minoriteter* som beskriver hur Borås Stad ska arbeta för att personer ur de nationella minoriteterna kan vara delaktiga i och ha inflytande över stadens utveckling på lika villkor med alla andra invånare i staden. I programmet hänvisas till FN:s konvention om mänskliga rättigheter. Samrådsförfarande där barn och unga görs delaktiga lyfts som en grundpelare i lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk⁴.

3.1.3. Få specifika åtgärder har vidtagits i samband med att barnkonventionen blivit lag
Granskningen visar att stadens nämnder i stort inte har beslutat om några specifika åtgärder med anledning av att barnkonventionen införlivats i svensk lagstiftning. I nedanstående figur redovisas dock ett antal exempel på ett antal närliggande åtgärder som vidtagits i berörda förvaltningar.

³ De långsiktigt önskvärda effekterna för målområde "God start i livet och goda uppväxtvillkor" är:

- ▶ I Borås ska barn och unga ha tillit till sin egen förmåga och omgivningen för att kunna delta aktivt i samhället
- ▶ I Borås ska barn och unga vara förberedda för eftergymnasiala studier eller arbetslivet
- ▶ I Borås ska barn och unga ha likvärdiga möjligheter att delta i meningsfulla fritids- och kulturaktiviteter
- ▶ I Borås ska barn och ungas språkutveckling främjas på samtliga arenor där barn och unga vistas
- ▶ I Borås ska barn och unga växa upp med stödjande vuxna i sin närhet som stärker barn och ungas hälsa och livsvillkor.

⁴ Programmet antogs av kommunfullmäktige 2019 och gäller till och med 2023.

Exempel på åtgärder förvaltningar vidtagit:

- ▶ Stadsledningskansliet har arrangerat möten med stadsjuristen där förvaltningar erbjudits möjlighet till dialog med anledning av barnkonventionens status som lag.
- ▶ En handledarutbildning i barnkonsekvensanalyser har erbjudits till stadens förvaltningar.
- ▶ Inom gymnasie- och vuxenutbildningen har rutiner ändrats för att säkerställa tillämpning av barnkonventionen vid elevers övergång mellan olika skolor.
- ▶ Inom arbetslivsförvaltningen har barnrättsgruppen tagit del av Barnombudsmannens så kallade "Barnrättsresa", relationsvårdsenheten har förstärkt arbetet mot hedersvåld med hänvisning till barnkonventionen och enheten för integration och nationella minoriteter har inkluderat barnkonventionen i informationsmaterial till enhetens målgrupper.
- ▶ Inom samhällsbyggnadsförvaltningen har information om barnkonventionen hanterats i samband med arbetsplatsträff.
- ▶ Inom kulturförvaltningen har visst arbete påbörjats med att implementera barnkonventionen inom biblioteks- och kulturskoleverksamheten.

Figur 1. Exempel på åtgärder som vidtagits i berörda förvaltningar⁵.

I dagsläget finns en ungdomsstrateg anställd vid stadsledningskansliet som bland annat bevakar barnrättsarbetet och barnkonventionen. Ungdomsstrategen är en central roll och resurs för hela Borås stad.

Granskningen visar att stadens verksamheter som möter barn i sin ordinarie verksamhet har grundläggande arbetssätt och medvetenhet om perspektivet barnets bästa. De har även strukturer för att låta barn komma till tals och ge barn information. Med hänvisning till att viktiga delar av barnkonventionen är inskriven i skollagen, socialtjänstlagen och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) anses att behovet av anpassning till barnkonventionen varit liten. Förskolenämndens verksamhetsområde skiljer sig från detta, då en rutin för prövning av barnets bästa tagits fram år 2021. Rutinen är inte politiskt beslutad⁶.

3.1.4. Utbildningsinsatser har initierats och information på intranätet finns

Kommunstyrelsen har inte beslutat om utbildningsinsatser avseende barnkonventionen för förtroendevalda eller tjänstepersoner. I stadsledningskansliets grundutbildning i barnkonventionen framgår att förvaltningarna ansvarar för sin egen utveckling och att stöd och samordning ska tillhandahållas.

⁵ Barnombudsmannens Barnrättsresa är ett processtöd som hjälper kommun, region och myndighet att utveckla sitt barnrättsarbete och leva upp till barnkonventionen.

⁶ Enligt Borås Stads riktlinjer för styrdokument beslutas rutiner på verksamhetsnivå.

Inom samtliga förvaltningars verksamhetsområden, med undantag för servicenämnden och miljö- och konsumentnämnden, har utbildningsinsatser genomförts i varierande utsträckning. I nedanstående figur redovisas ett antal exempel på utbildningsinsatser som genomförts.

Exempel på utbildningsinsatser:

- ▶ Digital e-learningplattform för barnkonventionen finns på intranätet
- ▶ Inom förskoleförvaltningen har kompetensutveckling skett i genomförandet av barnkonsekvensanalyser
- ▶ Medarbetare inom fritids- och folkhälsoförvaltningen rekommenderas att genomgå utbildning i barnkonventionen.
- ▶ HR-funktion inom serviceförvaltningen har genomgått utbildning i barnkonventionen.
- ▶ Inom förskoleförvaltningen har rektorer fått utbildning och information.

Figur 2. Exempel på utbildningsinsatser som initierats i berörda förvaltningar.

På stadens intranät finns övergripande information om barnkonventionen samlat, såsom:

- ▶ Övningsmaterial med syfte att skapa en nulägesbild av det interna arbetet med barnkonventionens artiklar.
- ▶ Information om hur barnkonsekvensanalyser ska genomföras.
- ▶ Stödmaterialet *Barnrätt i praktiken*, ett stödmaterial i form av diskussionsfrågor samt scenarioträning där dilemman utifrån barnkonventionens artiklar återfinns.
- ▶ En sida med samlade kunskapshöjande insatser och överblick av de utbildningar som finns att tillgå.

I stadens informationsblad "information om webbutbildningar i barnkonventionen - Borås stads utbildningar i barnkonventionen" lämnas information om aktuella utbildningar. Dessa beskrivs mer utförligt i bilaga två.

I intervjuer uppges att politiker och tjänstepersoner i staden har deltagit i utbildningar i barnkonventionen under det senaste året. 2019 hölls för första gången en barnrättsvecka där utbildningar erbjöds för både förtroendevalda och tjänstemän. Barnrättsveckan har hållits digital under 2020 och 2021. Deltagande har varit frivilligt. Det saknas uppgifter avseende vem eller hur många som inom respektive förvaltning/nämnd som deltagit i utbildningarna⁷.

Inom vissa nämnders verksamhetsområden har specifikt riktade utbildningsinsatser genomförts. I dokumentstudier framgår exempelvis att kulturförvaltningen varit inbjuden till en föreläsning med fokus på barnkonventionen kopplat till skola/förskola, kultur och fritidsområdet. Inom lokalförsörjningsförvaltningen har ansvarig tjänsteperson för tillgänglighetsfrågor genomgått utbildning i syfte att säkerställa kompetens kring barnrättsperspektiv i tillgänglighetsarbetet.

⁷ Detta uppges bero på att personuppgifter inte kan sparas som en följd av GDPR.

I intervjuer uppges att det finns ett stort utbud av utbildningar kopplat till barnkonventionen. Granskningen visar att medarbetare inom vissa förvaltningar uppmanas att genomgå exempelvis webbutbildningar. Påbyggnadsutbildningar erbjuds löpande. Intervjuade menar dock att det finns svårigheter i att omsätta kunskapen till praktik i verksamheten. Här efterlyses löpande diskussioner och samtal inom verksamheten om tillämpning av barnkonventionen i verksamheten.

3.1.5. Tillämpningen av barnets bästa som tillvägagångssätt i arbets- och beslutsprocesser brister

Inom staden har mallar för barnkonsekvensanalys och barnrättschecklista tagits fram (daterade mars 2020). I barnkonsekvensanalysen ska bland annat beskrivas vilka positiva och negativa effekter ett beslut kan få för barn, vad barnet själv tycker och vilka överväganden som gjorts i samband med beslutet. I Kommunstyrelsens budget för år 2021 uppges att implementeringen av stöddokumentet *barnkonsekvensanalys* och *barnrättschecklistan* kommer fortsätta för att barns bästa ska stå i det främsta rummet i samband med beslutsfattande. Det finns inget krav på nämnder eller deras förvaltningar ska tillämpa mallarna i samband med beslut.

Granskningen visar dock att ingen av nämnderna har implementerat arbetssätt där barnkonsekvensanalyser rutinmässigt och systematiskt genomförs i samband med beslut som rör barn. Dokumentstudier bekräftar avsaknad av dokumenterade barnkonsekvensanalyser. Barnkonsekvensanalyser uppges genomföras på enhetsnivå inom delar av arbetslivsnämndens verksamheter, inom sociala omsorgsnämndens verksamhetsområden samt i viss mån inom förskolenämndens. I förekommande fall är dessa barnkonsekvensanalyser relaterade till myndighetsutövning mot enskild och inte till beslut av annan karaktär, exempelvis beslut om organisationsförändringar, tillskapande av nya rutiner eller motsvarande. Företrädare från två enheter inom arbetslivsförvaltningen beskriver att enheterna har egna mallar för barnkonsekvensanalyser. Från förskoleförvaltningen lyfts dock att det inte anses vara praktiskt möjligt att genomföra sådana i samtliga ärenden som berör barn. Barnkonsekvensanalyser görs istället i samband med mer omfattande beslut.

3.1.6. Former för dialog med barn och unga finns där verksamheter möter barn

Granskningen visar att det inom majoriteten av nämndernas verksamhetsområden finns någon form av dialog med barn och unga. De verksamheter som möter barn i myndighetsutövning har rutiner för hur och när barn ska komma till tals i olika arbetsprocesser. Granskningen visar att de nämnder vars verksamheter saknar en direkt koppling till barn saknar också struktur för en systematisk dialog med barn.

Exempel på former för dialog och inflytande:

- ▶ Kvalitet och utveckling inom förskolenämndens verksamhetsområde erbjuder särskild utbildning i barns delaktighet.
- ▶ Inom individ- och familjeomsorgsnämndens verksamhetsområde används kvalitativa intervjuer som syftar till att öka begriplighet, hanterbarhet och förutsägbarhet för barnet.
- ▶ Vissa av Kommunstyrelsens remisser skickas till elevråd.
- ▶ Inom arbetslivsnämnden genomförs djupintervjuer respektive samråd med unga deltagare i verksamhet kopplat till det kommunala aktivitetsansvaret och med nationella minoriteter.
- ▶ Så kallade Hackaton genomförs då politiker och unga träffas och diskuterar frågor som unga önskar.
- ▶ Inom fritids- och folkhälsönämndens verksamhetsområde genomförs nationella enkätundersökningar inom paraplynätverket KEKS (kvalitet och kompetens i samverkan).
- ▶ Inom gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens verksamhetsområde används enkäter

Figur 3. Exempel på dialog och inflytandeformer som finns i berörda förvaltningar.

Efter beslut från Kommunstyrelsen genomförs vart tredje år en enkät riktad till elever i årskurs åtta och årskurs två på gymnasiet⁸. Enkäten är utformad för att hålla samman ungas mänskliga rättigheter utifrån barnkonventionen och den ungdomspolitik som bedrivs i Borås Stad. Rapporten grundar sig i barnkonventionens fyra grundprinciper. Enkätresultaten sammanställs i rapporten *Ung i Borås* i syfte att lyfta ungas röster om sin vardag. I ovanstående figur presenteras ett antal exempel på dialog och inflytandeformer som genomförs. Årlig enkät genomförs även inom grundskolenämnden där elever tillfrågas om hur de upplever sitt inflytande och möjlighet till delaktighet.

⁸ Enkäten tillhandahålls av Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF).

Sammanfattade iakttagelser

- ▶ Kommunfullmäktige beslutade 2011 att barnkonsekvensanalyser ska göras i alla beslutsärenden. Beslutet har inte efterlevts.
- ▶ En stadenövergripande mall för barnkonsekvensanalys samt en barnrättschecklista

3.1.7. Bedömning avseende styrning

Vår bedömning är att Kommunstyrelsen och berörda nämnder inte tillsett en ändamålsenlig styrning inom området som säkerställer följsamhet mot lagstiftningens krav. Det barnrättsbaserade synsättet med barnet som rättighetsbärare har inte fått genomslagskraft i stadens verksamheter. Barnkonventionen beaktas inte i tillräcklig utsträckning i stadens styrdokument eller i arbets- och beslutsprocesser, det saknas tillräcklig analys vid beslut som rör barn och det finns utvecklingspotential vad gäller systematiken i utbildningsinsatser riktat till såväl nämnd som förvaltning. Vi finner att efterlevnaden till barnkonventionen är beroende av enskilda personers/verksamheters intresse och medvetenhet för frågan. Lagstiftningen genomsyrar inte nämndernas verksamheter ur ett övergripande perspektiv.

En framgångsfaktor för ett framgångsrikt barnrättsarbete är att det finns politiskt fattade beslut om att arbeta med barnkonventionen i alla led av organisationen. Kommunfullmäktige har beslutat att barnkonsekvensanalyser ska genomföras i samband med såväl politiska beslut som beslut i förvaltningar. Granskningen visar att detta inte har efterlevts. I övrigt saknas politiska beslut på området.

Det barnrättsbaserade synsätt som ska genomsyra den offentliga verksamheten innebär att principen om barnets bästa ska ses som ett tillvägagångssätt vid beslut som direkt eller indirekt rör barn. Det främsta sättet på vilket detta sker är genom barnkonsekvensanalyser. Stadens mall för barnkonsekvensanalyser används inte på ett systematiskt sätt vid beslut som rör barn. Ingen av de granskade nämnderna använder mallen i samband med politiska beslut. Det finns brister i genomförandet och dokumentationen av barnkonsekvensanalyser och bedömning av barnets bästa. Barnkonsekvensanalyser genomförs inom ett fåtal nämnders verksamhetsområden men detta sker i regel utan att dokumenteras.

Barn har enligt barnkonventionen rätt till information samt till att uttrycka sin åsikt. Nämnder vars verksamheter möter barn i sin grundverksamhet har forum för att inhämta barns synpunkter genom exempelvis elevråd och enkäter. Det saknas dock systematik inom staden i stort kring hur de verksamheter som inte möter barn i sin grundverksamhet ska skapa möjligheter till att ge barn inflytande. Vi ser positivt på att de nämnder som möter barn i sina verksamheter sedan tidigare har inarbetade metoder för att låta barn komma till tals och bedöma barnets bästa i samband med myndighetsbeslut.

De primära åtgärder som vidtagits efter det att barnkonventionen trätt i kraft som lag är utbildningsinsatser kring barnkonventionen. Sådana finns att tillgå via stadens intranät liksom andra e-resurser. Utbildningsinsatser har erbjudits gentemot förtroendevalda i staden, men det framgår inte hur många som deltagit. Dokumentstudier visar att det saknas mer grundlig utbildning i vad ett barnrättsbaserat synsätt innebär och hur barnets bästa ska tillämpas som tillvägagångssätt.

3.2. Uppföljning sker av barn och ungdomars livsvillkor, men utvärdering och uppsikt av arbetet med barnkonventionen saknas

3.2.1. Uppföljning avseende arbetet med barnkonventionen saknas i stort

En genomgång av nämndernas årsredovisningar per 2020 visar att enbart grundskolenämnden, förskolenämnden och kulturnämnden har uppföljning med bäring på arbetet med barnkonventionen. Individ- och familjeomsorgsnämnden har tagit del av uppföljning kopplat till barnkonventionen i patientsäkerhets- och kvalitetsberättelsen från 2020.

Exempel på uppföljning av barnkonventionen i nämnders årsredovisningar 2020:

- ▶ Grundskolenämnden lyfter i årsredovisningen att arbete med barnkonventionen blir allt mer synligt, genom att medarbetare har deltagit på Borås stads grundutbildning i Barnkonventionen. Perspektivet finns även med i Förvaltningschefens beslut där en värdering av respektive beslut görs utifrån barnkonventionen.
- ▶ Förskolenämnden skriver bl.a. att nämndens värdegrundsplattform kopplar till barnkonventionen, att nämndens styrdokument är i harmoni med den nya lagen samt att förvaltningen har tagit fram och implementerat rutiner för barnkonsekvensanalys inför beslut och myndighetsutövning.

Figur 4. Exempel på uppföljning av barnkonventionen i nämnders årsredovisning.

3.2.2. Barn och ungas livsvillkor och livssituation följs upp i välfärdsbokslutet

Kommunstyrelsens och nämndernas utgångspunkt för uppföljning av barn och ungdomars utveckling sker genom stadens välfärdsbokslut som genomförs vartannat år. Uppföljningen baseras både på kvantitativa data. Uppföljningen redovisas till Kommunstyrelsen. Välfärdsbokslutet uppges vara ett viktigt underlag för uppföljning och är ett kommundemensamt verktyg.

I välfärdsbokslutet sker uppföljning av ett antal parametrar: fattigdom, hälsa och välbefinnande, arbete, inkludering och deltagande, hållbara städer och miljöer samt utbildning. Varje parameter följs upp med särskilt fokus på barn och unga.

Varje avsnitt i välfärdsbokslutet utgår från den sociala dimensionen i Agenda 2030 samt de mänskliga rättigheterna som tillhör⁹. Under 2021 har en uppföljning av nämndernas och bolagens tillämpning av välfärdsbokslutet i budget och planeringsarbetet genomförts. Uppföljningen visar att majoriteten av alla nämnder arbetar med områden som välfärdsbokslutet berör. Bokslutet används som kunskapsunderlag för analyser.

Inom fritids- och folkhälsoförvaltningen finns en särskild funktion inom förvaltningen som sammanställer, analyserar och följer upp välfärdsbokslutet. Välfärdsbokslutet beslutas av Fritids- och folkhälsonämnden samt Kommunstyrelsen.

⁹ De globala mål som särskilt beaktar den sociala hållbarheten, och som tangerar barnrätt, är i) Ingen fattigdom, ii) Ingen hunger, iii) God hälsa och välbefinnande, iv) God utbildning för alla, v) Jämställdhet, vi) Minskad ojämlikhet, vii) Hållbara städer och samhällen, viii) Fredliga och inkluderande samhällen

Kännedomen om välfärdsbokslutet har visat sig skilja sig åt bland förvaltningarna. Ungefär hälften av förvaltningarna återger välfärdsbokslutet som uppföljningsmetod i samband med intervju.

3.2.3. Uppföljning av arbete med barn och unga sker också inom ramen för löpande uppföljning

I Borås Stads budget finns målområdet "Vi tar gemensamt ansvar för barn och unga". Målområdet följdes upp i årsredovisning 2020 med hjälp av ett antal indikatorer. Indikatorerna rör bland annat andelen barn som inte lever i hushåll med försörjningsstöd och andel elever som känner sig trygga i grund- och gymnasieskolan. Av åtta indikatorer bedömdes två vara helt uppfyllda. Målbilden följs upp av samtliga nämnder inom ramen för deras respektive årsredovisning. Uppföljningen per nämnd sker även den med hjälp av indikatorer.

3.2.4. Hos vissa nämnder finns riktad uppföljning av barn och ungas livsvillkor och livssituation

I verksamheter som arbetar med målgruppen barn förekommer också mer specifik uppföljning av barn och ungdomars utveckling och livsvillkor. Se exempel på detta i figur 5 nedan.

Exempel på uppföljning av barn och ungdomars utveckling och livsvillkor:

- ▶ Grundskolenämnden fram fyra kvalitetsrapporter. Rapporterna har en tydlig koppling till barn och ungdomars utveckling. I Kvalitetsrapport för undervisning och resultat 2021 beskrivs att barnkonventionen och lagstiftarens tolkning av artikel 28, rätten till utbildning, är uttryckt i skollagen.
- ▶ Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden genomför skolklimatsundersökningar, riktade enkäter inom vissa frågor (såsom pandemin) samt kvalitetsrapporter där barnrättsperspektivet ingår. Nämnden behandlar årligen kvalitetsrapporten.
- ▶ Inom individ- och familjeomsorgsnämnden görs brukarundersökningar inom olika områden såsom hem för vård eller boende, familjehem och till ungdomar över 13 år. Därtill sker undersökning av barn och ungas delaktighet vid kontakt med socialtjänsten.
- ▶ I Arbetslivsnämndens patientsäkerhets- och kvalitetsberättelse redovisas uppföljning av barnrättsgruppens arbete, främst kopplat till kompetensutveckling.
- ▶ Inom arbetslivsförvaltningen sker uppföljning av barnrättsperspektivet två gånger årligen. Rutinen finns dokumenterad i förvaltningens årshjul.

Figur 5. Exempel på uppföljning av barn och ungdomar utveckling och livsvillkor.

3.2.5. Ungdomspolitiska programmet

Det ungdomspolitiska programmet för staden antogs i januari 2020. I programmet framgår att Kommunstyrelsen ansvarar för att senast 2023 föreslå kommunfullmäktige ett reviderat program. Kommunstyrelsen ansvarar för att upprätta och löpande revidera en handlingsplan till det ungdomspolitiska programmet. Handlingsplaner för 2019-2021 finns för respektive nämnd utifrån det senaste resultatet i LUPP - Lokal uppföljning av Ungdomspolitiken 2017.

Det sker ingen separat uppföljning av det ungdomspolitiska programmet. Åtgärdsplaner kopplat till LUPP har följts upp efter 1,5 år och sedan under det tredje året. Det ungdomspolitiska programmet kommer framöver att integreras i programmet för mänskliga rättigheter. LUPP-data integreras i Valfärdsbokslutet.

3.2.6. Uppsikt över arbetet med barnkonventionen saknas

Det har inte fattats något beslut kopplat till utvärdering och återrapportering gällande arbetet med barnkonventionen i nämnderna. I Borås stads årsredovisning 2020 framgår att det valfärdsbokslut som beskrevs i föregående kapitel används som ett verktyg för att mäta den sociala hållbarheten i Borås, men detta omfattar enbart delar av området kopplat till barnkonventionen.

Kommunstyrelsen har inte på ett definierat i sin styrmodell hur uppsikten ska bedrivas för stadens nämnder och således heller inte kring barnkonventionen specifikt.

Sammanfattade iakttagelser

- ▶ Det finns inga politiskt fattade beslut om återrapportering av genomförande av barnkonventionen i staden. På det stora hela saknas uppföljning av styrelse och nämnders arbete med barnkonventionen.
- ▶ Uppföljning avseende barn och ungas livsvillkor sker dels på stadennivå, dels i respektive nämnds årsredovisning. Därtill sker specifik uppföljning inom de nämnder som direkt möter barn och unga.

3.2.7. Bedömning avseende uppföljning och uppsikt

Vår bedömning är att kommunstyrelse och nämnder har tillsett en ändamålsenlig uppföljning av barn och ungas livsvillkor och livssituation. En förutsättning för en ändamålsenlig styrning är en fungerande uppföljning och utvärdering. Inom Borås Stad finns en relativt omfattande uppföljning av barn och ungas livsvillkor och livssituation. Detta sker inom ramen för det av kommunfullmäktige beslutade målområdet *Vi tar gemensamt ansvar för barn och unga*. Uppföljningen sker både på staden- och nämndsnivå. Vidare sker uppföljning av barn och ungas livsvillkor och livssituation inom ramen för stadens välfärdsboksut. Slutligen finns också uppföljningar specifikt riktade till nämndernas målgrupper.

Vår bedömning är att Kommunstyrelsen inte säkerställt en tillräcklig uppsikt över nämndernas arbete med barnkonventionen. På det stora hela saknas styrning och uppföljning av stadens och nämndernas arbete med barnkonventionen. Kommunstyrelsen har heller inte beslutat om någon struktur för utvärdering av stadens arbete med barnkonventionen.

Genomförande av barnkonventionen är en fråga som faller inom så gott som alla nämnders ansvar, vilket ökar behovet av uppsikt för att ha en sammanhållen bild av hur staden arbetar med denna fråga. En viktig förutsättning för att kunna bedriva uppsikt är att Kommunstyrelsen själva har tydliggjort hur denna ska bedrivas, vilket Kommunstyrelsen inte gjort. I avsaknad av definierad uppsiktsplikt är vår utgångspunkt därför hur Kommunstyrelsen arbetar med styrning, ledning, uppföljning och kontroll inom området. Som ovan nämnt har Kommunstyrelsen enligt vår mening inte tillsett en ändamålsenlig styrning, ledning uppföljning och kontroll inom området som säkerställer följsamhet mot lagstiftningens krav.

4. Kartläggning av viss myndighetsutövning

Redogörelsen nedan beskriver hur myndighetsutövningen inom individ- och familjeomsorgsnämnden, sociala omsorgsnämnden och grundskolenämnden förhåller sig till barnkonventionen utifrån följande områden:

- ▶ Arbetsprocesser, utredning, beslutsfattande och uppföljning myndighetsbeslut
- ▶ Tillämpning av barnets bästa och barnets möjligheter att framföra sina åsikter
- ▶ Stöd till tjänstepersoner för att systematiskt tillämpa barnkonventionen i arbets- och beslutsprocesser
- ▶ Uppföljning av barnkonventionen i ovan nämnda avseenden på förvaltningsövergripande nivå
- ▶ Återrapportering till nämnden

De tre granskade nämnderna utövar myndighetsutövning inom olika områden. Myndighetsutövning för individ- och familjeomsorgsnämnden rör Lagen om vård av unga, Lag om vård av missbrukare i vissa fall och socialtjänstlagen. Sociala omsorgsnämnden utövar myndighetsutövning inom socialtjänstlagen och LSS. Myndighetsutövningen inom dessa två nämnder utförs vanligtvis av handläggare med stöd av metodhandledare och enhetschefer. Myndighetsutövning inom grundskolenämndens område utövas ofta av rektor och rör exempelvis beslut om betyg, beslut relaterade till skolplikt och frånvaro, beslut om särskilt stöd, skolskjutsfrågor samt skolval.

Barnkonventionens artiklar om barnets bästa, barnets rätt till information och att få uttrycka sin åsikt har sedan tidigare funnits inskrivna i socialtjänstlagen, LSS och skollagen. Delar av barnkonventionen har således varit grund för myndighetsutövning redan innan barnkonventionens införlivande i lag.

I flera intervjuer framkommer att det vid tillfällena kan uppstå konflikter i myndighetsutövningen. Konflikterna kan röra svårigheter att tillämpa och tolka barnkonventionen i relation till annan lagstiftning, i relation till verksamheternas budgetmässiga förutsättningar eller i relation till en vårdnadshavares uppfattning. I intervjuer framgår att det vid dessa tillfällen görs avvägningar kring hur lagrummen och situationen ska tolkas men att det kan upplevas som utmanade.

4.1. Två nämnder uppges använda barnkonsekvensanalyser i arbetsprocesser, utredning och beslut

Granskningen visar att individ- och familjeomsorgsförvaltningen samt sociala omsorgsförvaltningen uppges använda barnkonsekvensanalyser i arbetsprocesser, utredningar och beslut i myndighetsutövningen.

4.1.1. Individ- och familjeomsorgsförvaltningen

Inom individ- och familjeomsorgsförvaltningen används metoden "Barnets Behov I Centrum" (BBIC). Arbetssättet är framtaget för socialtjänstens myndighetsutövning och är anpassat efter socialtjänstens regelverk¹⁰. Vid övervägande av olika insatser ska socialtjänsten enligt BBIC *analysera konsekvenser* för barnet samt ta hänsyn till information från barnet självt. Vi har inte mottagit någon uppföljning som visar i vilken utsträckning dessa analyser genomförs. Intervjuade uppger att det i själva myndighetsbesluten inte hänvisas till barnkonventionen men att man systematiskt i myndighetsutövningen arbetar med barnets perspektiv och barnrättsperspektiv. Vi noterar att förvaltningen inte använder Borås stads mall för barnkonsekvensanalys i myndighetsutövningen utan BBICs metod.

4.1.2. Sociala omsorgsförvaltningen

Sociala omsorgsförvaltningen har en rutin som anger att barnkonsekvensanalyser ska genomföras vid samtliga myndighetsbeslut som rör barn¹¹. Förvaltningen arbetar med att ta fram ett informationsunderlag som ska skickas till alla som ansökt om en LSS-insats som är under 18 år eller som har ett barn under 18 år i sin närhet. I underlaget ska informeras om barnkonsekvensanalys och vad denna innebär.

Intervjuade inom sociala omsorgsförvaltningen uppger att både vuxen- respektive barn- och unga-gruppen genomför barnkonsekvensanalyser. Från och med maj 2021 utgör barnkonsekvensanalyserna en del av förvaltningens utredningsmall. Enligt uppgift genomförs i nuläget inga stickprov eller uppföljning som påvisar verksamheternas följsamhet till rutinen.

4.1.3. Grundskoleförvaltningen

Dokumentation från grundskoleförvaltningen¹² anger att barnkonsekvensanalyser ska göras i samtliga frågor och beslut som påverkar barn. Av underlagen framgår inte hur barnkonsekvensanalyser ska hanteras specifikt inom myndighetsutövningen. I dokumentstudier i övrigt framgår inga spår av att barnkonsekvensanalyser genomförs inom myndighetsutövningen. I intervjuer uppges att barnkonsekvensanalyser inte genomförs inom myndighetsutövningen och att det saknas rutiner för hur barnkonsekvensanalyser ska genomföras och dokumenteras.

¹⁰ BBIC ska stärka barnperspektivet och delaktigheten för barn och unga. Det utgår från barnets behov och ger den sociala barn- och ungdomsvården en enhetlig och evidensbaserad struktur för handläggning, genomförande och uppföljning. BBIC tar sin utgångspunkt i Barnkonventionen och socialtjänstlagen. Målet med BBIC är att tillhandahålla en nationellt enhetlig struktur för handläggning, genomförande och uppföljning av den sociala barn- och ungdomsvården.

¹¹ Reviderad april 2021

¹² Ett presentationsmaterial från förvaltningen samt ett "diskussionsunderlag", båda från år 2020.

4.2. Det finns utvecklingspotential i att säkerställa barnets bästa och att barnet ska få uttrycka sin åsikt

De verksamheter som arbetar med myndighetsutövning har sedan tidigare haft skrivningar i lagstiftning om barnets bästa och barnets rätt till att få information och att få uttrycka sin åsikt.

4.2.1. Individ- och familjeomsorgsförvaltningen

Inom individ- och familjeomsorg finns ett stort antal rutiner till stöd i utrednings- och uppföljningsarbete för barn och unga. I flertalet rutiner hänvisas till barnkonventionen och begreppet barnets bästa omnämns systematiskt. Barn erbjuds att delta i samtal som rör barnet och om det bedöms vara lämpligt sker också enskilda samtal med barnet. Barn över 15 år får en egen inbjudan till samtal. I BBIC-modulen finns en fråga kring huruvida barnet har fått komma till tals. Motivering krävs om handläggaren svarar nej.

Individ- och familjeomsorgsförvaltningen har en rad olika metodstöd för olika händelser och ärendetyper. Som exempel finns en mall för inhämtande av barns upplevelse av polisförhör på Barnahus där barnet får skatta sin upplevelse. Det finns också metodstöd för hur samtal med barn kan föras i olika ärenden. I dessa underlag betonas vikten av att prata med barn och inhämta dess åsikt.

Intervjuade lyfter att det finns utvecklingsområden i att synliggöra barnets åsikt i olika dokument, exempelvis i så kallade uppdrag till *utförarverksamheter*. Om mallarna innehåller styrande rubriker som "barnets uppfattning" ökar sannolikheten att barnets åsikt belyses. Exempelvis innehåller mall för genomförandeplan¹³ en sådan styrande rubrik; "barnets uppfattning om insats".

4.2.2. Sociala omsorgsförvaltningen

Förvaltningen har en rad rutiner för utredning av och bedömning av rätt till insats enligt LSS. Rutinerna innehåller frågor som syftar till att ge den enskilde möjlighet att komma till tals. Rutinerna används för nämndens samtliga målgrupper; både barn, unga och vuxna.

I varje individärende upprättas en genomförandeplan där barnet ska ges möjlighet att komma till tals. I intervju uppges att en verksamhetsutvecklare har till uppgift att följa upp att barn medverkar i framtagandet och uppföljningen av genomförandeplanen. EY har efterfrågat men inte mottagit dokumentation som visar om uppföljningen av genomförandeplanerna dokumenteras. Vi noterar att det framgår i Sociala omsorgsnämndens patientsäkerhets- och kvalitetsberättelse för 2020 att det generellt sett saknas dels struktur för egenkontrollen i förvaltningens olika verksamheter, dels struktur för utfallet av egenkontroll när ansvariga på olika nivåer. Av dokumentet framgår att det under år 2021 ska utarbetas en rutin för egenkontroll.

¹³ En genomförandeplan syftar till att säkerställa en struktur för hur beslutade insatser genomförs på individnivå.

4.2.3. Grundskoleförvaltningen

Inom grundskoleförvaltningen finns rutiner för att inhämta barnets åsikter i olika sammanhang. Det finns exempelvis en rutin som anger att barnets åsikt ska inhämtas i samtal om frånvaro. I rutindokument för analys och beslut om särskilt stöd och anpassad studiegång dokumenteras huruvida barnet har medverkat i utredningen. I rutindokument saknas dock fält för att dokumentera barnets åsikt. I intervjuer framgår att det finns utvecklingspotential vad gäller att låta barn komma till tals samt dokumentera detta inom myndighetsutövningen.

4.3. Utbildning och rutiner finns som stöd i tillämpning av vissa artiklar i barnkonventionen

Inom samtliga tre nämnders verksamhetsområden finns rutindokument och mallar kopplat till myndighetsutövningen. Medarbetare inom förvaltningarna har även genomgått olika utbildningar avseende barnkonventionen.

4.3.1. Individ- och familjeomsorgsförvaltningen

Individ- och familjeomsorgsförvaltningens medarbetare inom barn och unga har genomgått Barnombudsmannens webbutbildningar. Innehållet i utbildningarna har sedan diskuterats vid arbetsplatsträffar. Medarbetarna kan även få stöd i arbetet från individ- och familjeomsorgsförvaltnings socialt ansvarig samordnare. Funktionen har till uppgift att bevaka socialjuridiska frågor och ge vägledning i tolkning av lagstiftning.

4.3.2. Sociala omsorgsförvaltningen

Inom sociala omsorgsförvaltningen har alla enhetschefer genomgått en utbildning i barnkonventionen. I intervju uppges att tolkning av barnkonventionens principer varierar beroende på vilken utbildning en handläggare genomgått. Som tidigare redovisat har förvaltningen ett metodstöd för genomförande av barnkonsekvensanalyser. Metodstödet innefattar också hur bedömning av rätt till insats kan göras.

4.3.3. Grundskoleförvaltningen

Grundskoleförvaltningens ledning har utbildats med ambitionen att kunskapen ska föras vidare i linjeorganisationen till rektorer. Under 2021 har även medarbetare inom grundskoleförvaltningen genomgått utbildning kopplat till barnkonventionen. I intervju uppges att den pedagogiska personalen generellt har kunskap om barnkonventionens innebörd. Kunskapsläget hos övrig personal kan vara mer varierande. Som tidigare nämnt har grundskoleförvaltningen tagit fram ett förvaltningsinternt diskussionsunderlag för genomförande av barnkonsekvensanalyser.

4.4. En nämnd följer upp myndighetsutövningens följsamhet till barnkonventionen

I individ- och familjeomsorgsnämndens patientsäkerhets- och kvalitetsberättelse 2020 framgår att enheten Barn och unga har genomfört egenkontroll av huruvida barnets egen röst och uttryck dokumenteras i utredning och uppdrag till utförare samt i genomförandeplan. Av egenkontrollen framgår att barnets röst inte alltid kommer fram i analys och bedömning. Utifrån analysen framgår att enheten bland annat ska utveckla arbetet med vårdplaner och genomförandeplaner med fokus på barnets delaktighet i målformuleringar. Enheten ska även utveckla hur barnets röst ska fås fram och hur barnets delaktighet ska öka i myndighetsutövningen.

Dokumentstudier och intervjuer visar att sociala omsorgsnämnden och grundskolenämnden med respektive förvaltningar inte genomför någon uppföljning av myndighetsutövningens följsamhet till barnkonventionen. Som tidigare nämnt redovisas exempelvis i sociala omsorgsnämndens patientsäkerhets- och kvalitetsberättelse för 2020 att det generellt sett saknas struktur för egenkontroll i förvaltningens olika verksamheter. Av dokumentet framgår ingen uppföljning som relaterar till barnkonventionen. Granskningen i övrigt visar att enheter och verksamheter inte följer upp följsamheten till barnkonventionen.

I grundskolenämndens kvalitetsrapport *Värdegrund* återfinns en rad hänvisningar till barnkonventionen och till en genomförd enkät¹⁴. I rapporten återfinns en analys kring barns delaktighet i exempelvis undervisningssituationer eller skolans verksamhet som helhet. Rapporten redovisar inte någon uppföljning av barns delaktighet i myndighetsutövningen. Dokumentstudier visar i övrigt att det inte genomförs någon uppföljning av myndighetsutövningens följsamhet till barnkonventionen.

Sammanfattade iakttagelser

- ▶ Delar av barnkonventionen är sedan tidigare införlivad i aktuell lagstiftning.
- ▶ På enhets- och verksamhetsnivå finns rutiner för myndighetsutövning som innehåller delar av barnkonventionen.

¹⁴ Skolklimatundersökningen, elever i årskurs 7-9. Undersökningen genomförs årligen.

4.5. Bedömning för arbetet inom viss myndighetsutövning

Vi bedömer att granskade nämnder delvis har säkerställt följsamhet till barnkonventionens grundprinciper genom tillämpning av övrig gällande lagstiftning (skollagen, socialtjänstlagen och LSS). Nämnderna saknar däremot styrning och uppföljning som omfattar barnkonventionen som helhet. Vi bedömer att tjänstepersoner i viss utsträckning har tillräckligt stöd i arbetet med implementering av barnkonventionen. Individ- och familjeomsorgsnämnden har enligt vår bedömning följt upp delar av verksamhetens följsamhet till barnkonventionen. Sociala omsorgsnämnden och grundskolenämnden har inte följt upp myndighetsutövningens följsamhet till barnkonventionen.

Vi grundar vår bedömning på att de verksamheter inom individ- och familjeomsorgsnämnden, sociala omsorgsnämnden samt grundskolenämnden som utövar myndighetsutövning har såväl lagstiftning, nationellt metodstöd som interna rutiner till stöd för att bedöma barnets bästa och tillse att barn kommer till tals i de ärenden som rör barnet. Det finns utvecklingsområden avseende dokumentation, uppföljning och synliggörandet av barnets bästa för samtliga tre nämnder.

Individ- och familjeomsorgsnämnden har följt upp hur myndighetsutövningen tillämpar barnkonventionen inom delar av verksamheten. Övriga nämnder tar inte del av någon systematisk uppföljning av hur barnkonventionen tillämpas i myndighetsutövningen. Det genomförs inte heller någon uppföljning på förvaltnings- eller verksamhetsnivå.

Granskningen visar att individ- och familjeomsorgsnämnden samt sociala omsorgsnämndens förvaltningar uppges använda barnkonsekvensanalyser i myndighetsutövningen, men att det saknas dokumenterad uppföljning av detta. Inom grundskolenämndens verksamhet genomförs enligt uppgift inte barnkonsekvensanalyser i myndighetsutövningen.

5. Bedömning, slutsatser och rekommendationer

5.1. Bedömningar utifrån revisionsfrågorna

5.1.1. Bedömningar avseende det övergripande perspektivet

Revisionsfrågor	Bedömning
Vilka åtgärder har Kommunstyrelsen och berörda nämnder genomfört med anledning av att barnkonventionen blev lag 1 januari 2020?	Ingen av stadens nämnder har beslutat om några specifika åtgärder med anledning av att barnkonventionen blivit lag. Åtgärder som vidtagits inom förvaltningarna avser utbildningsinsatser.
Hur beaktas barnkonventionen och barnets bästa i Borås Stads arbets- och beslutsprocesser?	Kommunfullmäktige beslutade 2011 att barnkonsekvensanalyser ska genomföras i samband med såväl politiska beslut som beslut i förvaltningar. Granskningen visar att detta inte har efterlevts. Det finns en mall för barnkonsekvensanalyser samt en barnrättschecklista. Dessa tillämpas inte på ett systematiskt vis i samband med beslut som rör barn. I myndighetsutövande verksamheter tillämpas dock bestämmelser om barnets bästa och barnets rätt att komma till tals. På det stora hela saknas ett barnrättsperspektiv i samband med beslut. Barnets rättigheter belyses i en av de granskade nämndernas tjänsteskrivelser. Två nämnder har tagit fram egna rutiner för arbetet med barnets rättigheter.
Hur beaktas barnrättsperspektivet och barnkonventionen i centrala styrdokument?	Barnrättsperspektivet saknas i stort i centrala styrdokument. Varken kommunstyrelse eller nämnder har tagit fram något styrdokument kopplat till arbetet med barnkonventionen. Styrning avseende barn och ungas levnadsvillkor och livssituation återfinns inom ramen för arbetet med kommunfullmäktiges mål, det ungdomspolitiska programmet och dokumentet Ett socialt hållbart Borås.
Finns ändamålsenlig styrning inom området som säkerställer följsamhet mot lagstiftningens krav?	Nej, på det stora hela saknas styrning kopplat till barnkonventionen i staden. Det saknas politiska beslut om hur arbetet med barnkonventionen ska bedrivas.

<p>Finns former för dialog och inflytande för barn och ungdomar i Borås Stads beslutsprocesser?</p>	<p>Ja, i viss utsträckning. De verksamheter som möter barn inom ramen för sin grundverksamhet har forum för att låta barn komma till tals; dels i myndighetsutövning, dels genom enkäter, elevråd och liknande. Exempel finns på hur politiker fört dialog med barn och unga. Granskningen visar dock att det saknas en systematik för hur de verksamheter som inte möter barn ska föra en sådan dialog.</p>
<p>Genomförs tillräckliga analyser med utgångspunkt i barnkonventionen och barnrättsperspektivet vid beslut som direkt eller indirekt berör barn och ungdomar?</p>	<p>Nej. Ingen av de granskade nämnderna använder barnkonsekvensanalys i samband med politiska beslut. Det finns brister i genomförandet och dokumentationen av barnkonsekvensanalyser och bedömning av barnets bästa. Barnkonsekvensanalyser genomförs inom ett fåtal nämnders verksamhetsområden, men detta sker i regel utan att dokumenteras.</p>
<p>Har Borås Stad genomfört kompetenshöjande insatser till förtroendevalda och tjänstepersoner som avser barnkonventionen, barnrättsperspektivet och dess tillämpning?</p>	<p>Till viss del. Kompetenshöjande insatser har genomförts riktat till både förtroendevalda och tjänstepersoner. Utbildningsinsatser har erbjudits gentemot förtroendevalda i staden, men det framgår inte hur många som deltagit. I intervjuer efterlyses löpande diskussioner om tillämpning av barnkonventionen i verksamheten.</p>
<p>Hur följer Kommunstyrelsen och berörda nämnder utvecklingen av barn och ungdomars livsvillkor och livssituation?</p>	<p>Barn och ungas livsvillkor och livssituation följs genom arbete med den av kommunfullmäktige beslutade målbilden <i>Vi tar ansvar för barn och unga</i>. Uppföljning sker också genom stadens välfärdsbokslut.</p>
<p>Hur utvärderas och bedrivs uppsikt gällande Borås Stads arbete med barnkonventionen?</p>	<p>Kommunstyrelsen har inte säkerställt en tillräcklig uppsikt över nämndernas arbete med barnkonventionen. På det stora hela saknas styrning, ledning och uppföljning av stadens och nämndernas arbete med barnkonventionen. Kommunstyrelsen har inte beslutat om någon struktur för utvärdering av stadens arbete med barnkonventionen.</p>

5.1.2. Bedömningar avseende myndighetsutövning

Revisionsfrågor	Bedömning
Hur säkerställs följsamhet till barnkonventionens grundprinciper när det gäller utredning och beslut som avser enskilda barn och ungdomar under 18 år?	Granskade nämnder har delvis säkerställt följsamhet till barnkonventionens grundprinciper genom tillämpning av övrig gällande lagstiftning (socialtjänstlagen, LSS och skollagen). Nämnderna saknar däremot styrning som omfattar barnkonventionen som helhet.
Hur säkerställs att barnkonventionen tillämpas i arbetsprocesser, utredning, beslutsfattande och uppföljning när det gäller dessa beslut?	Granskade nämnder har delvis säkerställt att barnkonventionen tillämpas i arbetsprocesser, utredning, beslutsfattande och uppföljning. De myndighetsutövande verksamheterna har rutiner och mallar för hur <i>delar</i> av barnkonventionen ska tillämpas i arbets- och beslutsprocesser.
Hur tillämpas och följs bestämmelserna om barnets bästa, att barnet ska få relevant information och ges möjlighet att framföra sina åsikter i dessa beslut?	I huvudsak genom tillämpning av den för verksamheten ordinarie gällande lagstiftningen. I rutiner återfinns hänvisningar till barnets bästa, information och möjlighet att framföra åsikter. Det finns utvecklingsområden avseende dokumentation, uppföljning och synliggörandet av barnets bästa för samtliga tre nämnder.
Har tjänstepersoner i berörda förvaltningar tillräckligt stöd för att systematiskt tillämpa barnkonventionen i arbets- och beslutsprocesser?	Tjänstepersoner har i viss uträkning tillräckligt stöd i arbetet med implementering av barnkonventionen. Enligt uppgift har medarbetare och chefer erbjudits utbildningar kopplat till barnkonventionen. Rutiner och mallar utgör stöd för arbetet.
Hur följs arbetet med barnkonventionen i dessa avseenden upp på förvaltningsövergripande nivå?	Det saknas uppföljning och åiterrapportering av arbetet med barnkonventionen i myndighetsutövning. Undantaget är en enhet inom individ- och familjeomsorgsnämnden.
Hur åiterrapporteras detta arbete till nämnden?	Individ- och familjeomsorgsnämnden har följt upp hur myndighetsutövningen tillämpar barnkonventionen inom delar av verksamheten. Övriga nämnder tar inte del av någon systematisk uppföljning av hur barnkonventionen tillämpas i myndighetsutövningen.

5.2. Slutsatser och rekommendationer

Granskningens syfte har varit att bedöma om Kommunstyrelsen och nämnderna vidtagit åtgärder för att säkerställa att Borås Stad uppfyller barnkonventionen och om arbetet är ändamålsenligt. Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte och grunderna för ansvarsprövning är att kommunstyrelse och granskade nämnder inte säkerställt detta.

Granskningen visar att det barnrättsbaserade synsättet med barnet som rättighetsbärare har inte fått genomslagskraft i stadens verksamheter. Barnkonventionen beaktas inte i tillräcklig utsträckning i stadens styrdokument eller i arbets- och beslutsprocesser. Därtill saknas systematik vad gäller genomförande av barnkonsekvensanalyser vid beslut som berör barn på ett direkt eller indirekt vis. Ingen av de granskade nämnderna använder barnkonsekvensanalyser i samband med politiska beslut. Barnkonsekvensanalyser genomförs inom ett fåtal nämnders verksamhetsområden, men detta sker i regel utan att dokumenteras.

Vidare finns det utvecklingspotential vad gäller systematiken i utbildningsinsatser riktat till såväl nämnd som förvaltning. På det stora hela saknas uppföljning av styrelse och nämnders arbete med barnkonventionen och kommunstyrelsen bedriver ingen uppsikt på området.

Inom ramen för myndighetsutövning gentemot barn sker arbetet med barnkonventionen i huvudsak genom den för verksamheten ordinarie gällande lagstiftningen, där delar av barnkonventionen finns införlivad. Det finns tydliga utvecklingsområden kopplat till såväl styrning, uppföljning och kontroll av myndighetsutövningens följsamhet till barnkonventionen.

Utifrån genomförd granskning lämnas nedan rekommendationer till Kommunstyrelsen och till granskade nämnder.

Vi rekommenderar Kommunstyrelsen att:

- ▶ Säkerställa en sammanhållen styrning kopplat till barnkonventionen i samtliga av stadens verksamheter.
- ▶ Säkerställa struktur för uppföljning och uppsikt av stadens arbete med efterlevnad av barnkonventionen.

Vi rekommenderar övriga granskade nämnder att:

- ▶ Säkerställa en tillräcklig styrning utifrån barnkonventionen, exempelvis genom att säkerställa att barnkonsekvensanalyser genomförs vid samtliga beslut som på ett direkt eller indirekt vis berör barn.
- ▶ Säkerställa en tillräcklig uppföljning och kontroll av nämndens efterlevnad till barnkonventionen.

Därutöver lämnas följande rekommendationer utifrån granskningen avseende myndighetsutövning inom grundskolenämnden, sociala omsorgsnämnden och individ- och familjeomsorgsnämnden.

Vi rekommenderar grundskolenämnden att:

- ▶ Säkerställa en tillräcklig dokumentation av att barn kommer till tals i myndighetsutövningen.
- ▶ Säkerställa en tillräcklig uppföljning och kontroll av myndighetsutövningens efterlevnad till barnkonventionen.
- ▶ Säkerställa att barnkonsekvensanalyser genomförs och dokumenteras vid samtliga beslut som på ett direkt eller indirekt vis berör barn.

Vi rekommenderar sociala omsorgsnämnden att:

- ▶ Säkerställa en tillräcklig uppföljning och kontroll av barnkonventionens efterlevnad inom myndighetsutövningen.
- ▶ Säkerställa att barnkonsekvensanalyser dokumenteras vid samtliga beslut som på ett direkt eller indirekt vis berör barn.

Vi rekommenderar individ- och familjeomsorgsnämnden att:

- ▶ Säkerställa en tillräcklig uppföljning och kontroll av att samtliga delar inom myndighetsutövningen efterlever barnkonventionen.
- ▶ Säkerställa att barnkonsekvensanalyser dokumenteras vid samtliga beslut som på ett direkt eller indirekt vis berör barn.

Göteborg den 28 februari 2022

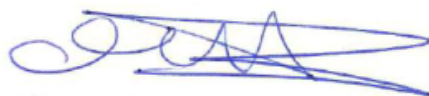
Linnéa Johansson
Verksamhetsrevisor
Ernst & Young AB

Karin Knutsson
Verksamhetsrevisor
Biträdande projektledare
Ernst & Young AB

Maria Carlsrud Felander
Certifierad kommunal yrkesrevisor
Projektledare
Ernst & Young AB

Mikaela Bengtsson
Certifierad kommunal yrkesrevisor
Kvalitetssäkrare
Ernst & Young AB

Bilaga 1. Källförteckning

Intervjuer

Vi har genomfört intervjuer med drygt 50 medarbetare och chefer inom nedan förvaltningar, inklusive gruppintervjuer avseende myndighetsutövning.

- ▶ Arbetslivsförvaltningen, 22-01-26 och 22-02-01
- ▶ Förskoleförvaltningen, 21-11-19
- ▶ Fritids- och folkhälsoförvaltningen, 21-12-02
- ▶ Grundskoleförvaltningen, 21-11-23 och 21-11-25
- ▶ Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen, 21-12-07
- ▶ Individ och familjeomsorgsförvaltningen, 21-11-23, 21-12-02 och 21-12-06
- ▶ Stadsledningskontoret, 21-11-30
- ▶ Kulturförvaltningen, 21-11-29
- ▶ Lokalförsörjningsförvaltningen, 21-11-22
- ▶ Miljö- och konsumentförvaltningen, 21-12-02
- ▶ Samhällsbyggnadsförvaltningen, 21-11-29
- ▶ Social omsorgsförvaltningen, 21-11-25
- ▶ Serviceförvaltningen, 21-12-02
- ▶ Tekniska förvaltningen, 21-11-30
- ▶ Överförmyndarnämndens förvaltning, 21-11-19

Dokumentation per nämnd

▶ Arbetslivsnämnden

- Patientsäkerhets- och kvalitetsberättelse 2020, Arbetslivsnämnden, 2020
- Tertial 2 2021, Arbetslivsnämnden
- Budget 2021:2, Arbetslivsnämnden
- Årsredovisning 2020, Arbetslivsnämnden
- Barnrättsperspektiv - Checklista, Arbetslivsförvaltningen, Verksamhetsområde 1, Försörjningsenheten, 2020-02-13
- Verksamhetsplan (Arbetslivsnämnden), 2022-01-21
- Barnrättsperspektiv - rutin, Arbetslivsförvaltningen, Verksamhetsområde 1, Försörjningsenheten, 2019-03-20
- Lupp 2017 avslutande rapportering av handlingsplaner, Arbetslivsnämnden, 2021-11-23

▶ Förskolenämnden

- Budget 2021:2, Förskolenämnden
- Verksamhetsplan 2021-2022, Förskoleförvaltningen, 2021-03-23
- Årsredovisning 2020, Förskolenämnden
- Tertial 1 2021, Förskolenämnden
- Tertial 2 2021, Förskolenämnden
- Budget Borås Stad 2020
- Visionen om framtidens Borås, Stadsledningskansliet, 2021-09
- Bilaga 2 - Mall för Barnkonsekvensanalys - prövning av barnets bästa, Förskoleförvaltningen, 2020-03-25
- Rutin för arbete med barns rättigheter och prövning av barnets bästa, Förskoleförvaltningen, 2021-04-15
- Bilaga 1 - Barnrättschecklista, Förskoleförvaltningen, 2020-04-23
- Barnrättsveckan Borås 2019, 2019-11-20
- Grundutbildning i barnkonventionen, Sveriges Kommuner och Regioner, 2020
- Handedarutbildning Barnkonventionen i verksamhet och beslutsfattande
- Hur fungerar barnkonventionen i svensk lag?, Barnombudsmannen, 2020-10-23
- Barnkonsekvensanalys, Borås stad, 2020-01-28
- Barnrättschecklista - budget, Borås stad, 2020-08-20
- Barnrättschecklista - intern kontroll, Borås stad, 2020-08-20
- Hantering vid myndighetsutövning
- Beskrivning av barns delaktighet
- Månadsrapport juni 2021, Förskolenämnden, 2021-08-23
- Senarelagt öppnande av Hagkällans förskola, Förskolenämnden, 2021-03-25

▶ Fritids- och folkhälsonämnden

- Budget 2021:2, Fritids- och folkhälsonämnden
- Årsredovisning 2020, Fritids- och folkhälsonämnden
- Tertial 2 2021, Fritids- och folkhälsonämnden
- Tertial 1 2021, Fritids- och folkhälsonämnden

- Överenskommelsen, Borås stad, Social Ekonomi Sjuhärad, Föreningsrådet Borås, Studieförbunden i Borås & Svenska kyrkan Borås
- Borås Stads Program för föräldraskapsstöd, Kommunfullmäktige, 2021-04-29
- Borås Stads Program för Öppen ungdomsverksamhet, Fritids- och folkhälsonämnden, 2018-11-05
- Borås Stads Ungdomspolitiska program, Kommunfullmäktige, 2020-01-23
- Visionen om framtidens Borås, Kommunfullmäktige, 2021-09-23
- Information om webbutbildningar i barnkonventionen, Borås stad
- FN:s konvention om Barnets rättigheter, Borås stad
- Barnrätt- vårt arbetssätt! Introduktion feriearbete i Öppen Ungdomsverksamhet, En kommun fri från våld
- Barnrätt, En kommun fri från våld
- FoF Medarbetarutbildning, Borås stad
- Risk och konsekvensanalys med anledning av pandemin- ur ett barnrättsperspektiv och hälsosamt åldrande, Fritids- och folkhälsoförvaltningen, 2020-04-08
- Feriearbete 2020 - risk och konsekvensanalys, Fritids- och folkhälsoförvaltningen, 2020-03-30
- Lupp-2017 återrapportering 1,5 år, Fritids- och folkhälsonämnden, 2020-03-23
- Valfärdsbokslutet 2020 - En jämlikhetsrapport för ett socialt hållbart Borås, Kommunstyrelsen, 2021
- Utdrag från Loggboken där vi kan läsa om hur vi jobbat med att fånga upp barn/ungas tankar om verksamheten., 2020-03-11
- "Fokus barn och unga - Borås" Nätverksgrupper barn och unga: riktlinjer och checklista 191104, Borås stad, 2019-11-04
- Rättighetsanalys - Prövning av beslutets påverkan på ett jämlikt Borås, Borås stad
- Mall för Barnkonsekvensanalys - prövning av barnets bästa, Borås stad, 2020-03-25
- Barnrättschecklista, Borås stad, 2020-03-25
- Sammanställning dokument, Fritids- och folkhälsoförvaltningen, 2021-11-16
- Nätverksgrupper, barn och unga 10-16 år, Fritids- och folkhälsoförvaltningen, 2021-05-11

► **Grundskolenämnden**

- Budget 2021, Grundskolenämnden
- Budget 2021:2, Grundskolenämnden
- Intern kontrollplan 2021, Grundskolenämnden
- Riskanalys 2021, Grundskolenämnden
- Årsredovisning 2020, Grundskolenämnden
- Uppföljning Intern kontroll 2020, Grundskolenämnden
- Tertial 2 2021, Grundskolenämnden
- Tertial 1 2021, Grundskolenämnden
- Fritidshem 2020 - Kvalitetsrapport om Fritidshem i Borås stad, Grundskolenämnden, 2020-12-15

- Jämförelse av nationella resultat 2020 - Kvalitetsrapport för Borås Stads resultat jämfört med nationella resultat, Grundskolenämnden, 2021-03-23
 - Undervisning och resultat 2021 - Kvalitetsrapport om grundskolan och grundsärskolan i Borås Stad, Grundskolenämnden, 2021-10-27
 - Värdegrund 2021 - Kvalitetsrapport för arbetet med värdegrundsfrågor i Grundskoleförvaltningen, Grundskolenämnden, 2021-06-15
 - Barnkonsekvensanalyser - Ett verktyg att använda när Barnkonventionen har blivit svensk lag, Borås stad, 2020-04-21
 - Barnkonsekvensanalyser - Ett verktyg att använda när Barnkonventionen har blivit svensk lag, Grundskoleförvaltningen, 2020-09-17
 - Tillämpning av Barnkonventionen som svensk lag i Grundskoleförvaltningen - diskussionsunderlag, Grundskoleförvaltningen, 2020-09-23
 - Seminarium om barnrätt, Barnkonventionsutredningen & JP Infonet, 2020-12-02
 - Fritidsråd eller annat formaliserat inflytandeforum
 - Nyanställd Introduktion Checklista
 - Introduktion från intranätet, Borås stad
 - Din rätt, Stadsledningskansliet Kvalitet och utveckling, 2021-12-09
 - Behov och analys av särskilt stöd
 - Beslut inte utarbeta åtgärdsprogram
 - Beslut om anpassad studiegång
 - Beslut om att avsluta åtgärdsprogram
 - Beslut om åtgärdsprogram särskilt stöd
 - Bilaga 1 - dokumentation vid samtal med elev och vårdnadshavare, Borås stad
 - Bilaga 2 - Stödmaterial - elevhälsopersonalens intervjuguide, Borås stad
 - Länk till processkartor i Canea
 - Definitioner av giltig och ogiltig frånvaro, beviljad ledighet och ansvarsfördelning vid elevfrånvaro i Grundskoleförvaltningen, Grundskoleförvaltningen, 2020-05-19
 - Främja närvaro och förebygga frånvaro i grund- och grundsärskola samt i gymnasie- och gymnasiesärskolan, Grundskoleförvaltningen, 2020-09-15
 - Rutin föreläggande om vite när skolplikten inte är uppfylld, Grundskoleförvaltningen, 2020-10-19
 - Rutin handläggning av anmälan till hemkommun gällande frånvaro, Grundskoleförvaltningen, 2021-11-08
 - Rutin vid registrering i Dexter, Grundskoleförvaltningen, 2020-05-19
 - Uppföljning
 - Utredning vid frånvaro enligt SL 7 kap 19a §
 - Utvärdering åtgärdsprogram
 - Vägledning vid genomförande av en frånvaroutredning enligt SL kap. 7 19a §, Grundskoleförvaltningen, 2021-11-11
- ▶ **Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden**
- Budget 2021:1 Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, 2020-08-25

- Budget 2021:1 Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, 2020-12-15
- Tilläggsbudget 2021, Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, 2021-03-09
- Tilläggningsbudget nr 2 2021 och fördelning av central buffert, Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, 2021-06-15
- Årsredovisning 2020 Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, 2021-02-23
- Budgetuppföljning Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden tertial 2 år 2021, Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, 2021-09-21
- Kvalitetsrapport läsåret 2019/2020 inklusive utvärdering fjärr- och distansutbildning, Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, 2020-12-15
- Bildningsstaden Borås, Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, 2015-12-15
- Initiativärende - Minskad psykisk ohälsa för elever, Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, 2021-02-23
- Ung i Borås, Borås stad, 2021
- Information från förvaltningen, Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, 2020-02-25
- Information från förvaltningen, Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, 2020-08-25
- Information från förvaltningen, Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, 2021-03-30
- Information från förvaltningen, Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, 2021-04-27
- Information från förvaltningen, Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, 2021-09-21
- Förlängning av handlingsplan psykisk ohälsa i Västra Götaland 2018-2022, Kommunstyrelsen, 2021-06-07
- Borås Stads Program för att förebygga psykisk ohälsa i skolan, Grundskolenämnden & Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, 2018-11-27
- Psykisk hälsa - en nuläges- och utvecklingsinriktad analys av det förebyggande, främjande samt åtgärdande elevhälsoarbetet inom gymnasiet i Borås stad., Borås stad, 2021-08-23

► **Individ och familjomsorgsnämnden**

- Familjehem Borås, Borås stad, SKR & Enkätfabriken, 2021
- Fritexter bou 13 och vh, 2021
- Fritexter placerade barn, 2021
- Hem för vård eller boende Borås, Borås stad, SKR & Enkätfabriken, 2021
- Stödboende Borås, Borås stad, SKR & Enkätfabriken, 2021
- Social barn och ungdomsvård - ungdomar 13+ Borås, Borås stad, SKR & Enkätfabriken, 2021
- Social barn och ungdomsvård - vårdnadshavare Borås, Borås stad, SKR & Enkätfabriken, 2021
- Dokumentation från individ- och familjeomsorgen, Borås stad, 2021-11-16

- Budget 2021:2 Individ- och familjeomsorgsnämnden, Individ- och familjeomsorgsnämnden
- Budget 2021:2, Individ- och familjeomsorgsnämnden, 2020-12-15
- Årsredovisning 2020 Individ- och familjeomsorgsnämnden, Individ- och familjeomsorgsnämnden
- Tertial 1 2021 Individ- och familjeomsorgsnämnden, Individ- och familjeomsorgsnämnden
- Tertial 2 2021 Individ- och familjeomsorgsnämnden, Individ- och familjeomsorgsnämnden
- Patientsäkerhets- och kvalitetsberättelse 2020 Individ- och familjeomsorgsnämnden, Individ- och familjeomsorgsnämnden
- Patientsäkerhets- och kvalitetsberättelse 2020, Individ- och familjeomsorgsnämnden, 2021-03-23
- Program för stärkt social barn- och ungdomsvård i Borås Stad, Individ- och familjeomsorgsnämnden
- Borås Stads Handlingsplan för stärkt social barn- och ungdomsvård, 2019, Individ- och familjeomsorgsnämnden, 2018-01-04
- Borås Stads Handlingsplan för stärkt social barn- och ungdomsvård, 2021, Individ- och familjeomsorgsnämnden, 2021-03-03
- Borås Stads Handlingsplan för stärkt social barn- och ungdomsvård, 2020, Individ- och familjeomsorgsnämnden, 2020-01-15
- Enkät barn, Barnahus Älvsborg
- Checklista för risk- och trygghetsbedömning gällande barn som kan ha upplevt våld av eller mot närstående, Individ- och familjeomsorgsnämnden
- Stödfrågor hembesök, Individ- och familjeomsorgsnämnden
- Barnsamtal i familjehemsutredningar, 2019-01-10
- Barnsamtal vid uppdragssamtal
- Instruktion IFO Bou Stöddokument HOME, Individ- och familjeomsorgsnämnden, 2020-05-20
- Lathund - Omplacering, Individ- och familjeomsorgsnämnden, 2021-06-01
- Anhörigstöd - rational
- Rutin för Yxhammarmottagningens arbete med våld i nära relation, Borås Stad
- Anmälan, Individ- och familjeomsorgsnämnden, 2020-01-14
- Omedelbar skyddsbedömning, Individ- och familjeomsorgsnämnden, 2020-01-14
- Genomföra och följa upp insats, Individ- och familjeomsorgsnämnden, 2021-09-15
- Följa upp inför nytt beslut, förlänga eller avsluta insats, Individ- och familjeomsorgsnämnden, 2021-09-15
- Ta emot och planera insats, Individ- och familjeomsorgsnämnden, 2021-09-15
- Rutin IFO VFE Rutiner för Avhysningar, Individ- och familjeomsorgsnämnden, 2021-01-15
- Rutin IFO Farå Rutin för att upprätthålla barnperspektiv, Individ- och familjeomsorgsnämnden, 2021-10-15
- Rutin IFO BSU Ta emot och planera insats, Individ- och familjeomsorgsnämnden, 2020-03-25

- Rutin IFO HVB Följa upp inför nytt beslut, Individ- och familjeomsorgsnämnden, 2020-03-30
- Rutin IFO HVB Genomföra och följa upp insats, Individ- och familjeomsorgsnämnden, 2020-03-30
- Rutin IFO HVB Ta emot och planera insats, Individ- och familjeomsorgsnämnden, 2020-03-30
- Rutiner för uppmärksammande och bedömning av våld från närstående vid samarbetsamtal, snabbupplysningar samt utredning om vårdnad, boende och umgänge, Individ- och familjeomsorgsnämnden, 2020-07-27
- Rutiner för LVU, Individ- och familjeomsorgsnämnden, 2021-05-11
- Rutiner för familjevård, Individ- och familjeomsorgsnämnden, 2021-03-26
- IFO Barn och ungas rutin och handläggningsstöd i ärenden som rör barn och unga som misstänks vara utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck, Individ- och familjeomsorgsnämnden, 2020-10-27
- Förhandsbedömning vid inkommen anmälan, 2019-03-14
- Processkarta IFO Kärnprocess
- Processkarta vårdnad boende umgänge
- Grundbok i BBIC - Barns behov i centrum, Socialstyrelsen, 2018-11
- Metodstöd för BBIC - Barns behov i centrum, Socialstyrelsen, 2021-02
- Informationsspecifikation för BBIC 3.4, Socialstyrelsen, 2020-11
- Barnrättschecklista, Borås stad, 2020-03-25
- Välfärdslutet 2020 - En jämlikhetsrapport för ett socialt hållbart Borås, Borås Stad, 2021
- Kartläggning av hemlöshet och uppföljning av program mot hemlöshet i Borås Stad, 2020. Individ- och familjeomsorgsnämnden, 2020
- Program mot hemlöshet i Borås Stad, Kommunfullmäktige, 2020-10-15
- Nationell brukarundersökning IFO - Individ- och familjeomsorgsförvaltningen 2019
- Systematisk uppföljning BBIC 2020/2021, Individ- och familjeomsorgsnämnden, 2021-03-4
- Redovisning av inkomna synpunkter januari-juni 2021 Individ- och familjeomsorgsnämnden, Individ- och familjeomsorgsnämnden
- Egenkontrollplan för Individ- och familjeomsorgsförvaltningen 2021
- Sammanställning av egenkontroll BoU-barnets egen röst 2021, Barn och Unga Myndighet & Barn och Unga Intern öppenvård
- Rutin för introduktion av nyanställda, Barn och unga, Familjehemsenheten, 2020-01-08
- Introduktion av nyanställda, IFO Barn och unga myndighet, 2021-04-23
- Introduktion för myndighetsutövning IFO Unga Vuxna/IFO Vuxen Borås Stad
- Kartläggning av hemlöshet och uppföljning av program mot hemlöshet i Borås Stad, 2021, Individ- och familjeomsorgsnämnden, 2021
- Läns-gemensam riktlinje vid oro för väntat barn - Samverkan mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland, VästKom & Västra Götalandsregionen, 2020-02-06

► Kommunstyrelsen

- Budget 2021:2 Kommunstyrelsen
- Årsredovisning 2020 Kommunstyrelsen
- Tertial 2 2021 Kommunstyrelsen
- Ung i Borås, Borås stad, 2021
- Elevombudets rapport år 2020
- Borås Stads Ungdomspolitiska program, Kommunfullmäktige, 2020-01-23
- Utbildning i BKA, 2020-02-25
- Mall för Barnkonsekvensanalys- prövning av barnets bästa, Borås Stad, 2020-03-25
- Rättighetsanalys- Prövning av beslutets påverkan på ett jämlikt Borås, Borås stad
- Utvidga demokratin för att inkludera unga! Delrapport Borås Stad, Borås stad, Youth 2030 Movement & Rädda Barnens Ungdomsförbund
- UKU Unga Kommunutvecklare 2021, Borås Stad & brygghuset
- Lupp - Lokal uppföljning av ungdomspolitiken 2017, Kommunstyrelsen, 2018-06-04
- Lupp - Redovisning av nämndernas åtgärder, Kommunstyrelsen, 2019-01-10
- Lupp-2017 åiterrapportering 1;5 år, Kommunstyrelsen, 2020-08-24
- LUPP-Lokal uppföljning av ungdomspolitiken 2017, Kommunstyrelsen, 2018-06-04
- Handlingsplan Socialt hållbart Borås 2021-2024, Borås Stad
- Målbild Socialt hållbart Borås 2021-2024, Borås Stad
- Målbilder Socialt hållbart Borås - Kommunstyrelsens beslut:, Kommunstyrelsen, 2021-11-22
- Barnrätt på intranätet Borås Stad - Bilder och exempel
- Svar på motion av Anders Österberg (S), Helén Eliasson (S), Lena Palmén (S), Malin Carlsson (S) och Yvonne Persson (S); Barn-konsekvensanalyser, Kommunfullmäktige, 2011-08-18
- Mall för Barnkonsekvensanalys - prövning av barnets bästa, Borås Stad, 2020-03-25
- Grundutbildning Barnkonventionen, Borås Stad
- Kartläggning samverkansstrukturer kring barn och unga, 2021-02-26
- Rättighetsanalys- Prövning av beslutets påverkan på ett jämlikt Borås (mall), Borås Stad
- Rättighetsanalys - Prövning av beslutets påverkan på ett jämlikt Borås (presentation), Borås Stad

► Kulturnämnden

- Borås Stads Kulturprogram - Kultur för alla 2020-2023 med framåtblick, Kulturnämnden, 2020-06-08
- Ung i Borås, Borås stad, 2021
- Borås Stads Skolbiblioteksprogram, Kulturnämnden, 2021-04-19
- Svar på motion: Menssäkra Borås, Kulturnämnden, 2021-06-07
- Tertial 2 2021 Kulturnämnden, Kulturnämnden
- Verksamhetsplan Borås Konstmuseum 2021, Kulturförvaltningen, 2020-10-26

- Verksamhetsplan 2021 De kulturhistoriska museerna - Textilmuseet och Borås museum
- Verksamhetsplan Stadsteatern
- Information gällande Barnkonventionen, Borås stad, 2019-11-20

- ▶ **Lokalförsörjningsnämnden**
 - Budget 2021:2 Lokalförsörjningsnämnden, Lokalförsörjningsnämnden
 - Årsredovisning 2020 Lokalförsörjningsnämnden, Lokalförsörjningsnämnden
 - Tertiäl 1 2021 Lokalförsörjningsnämnden, Lokalförsörjningsnämnden
 - Tertiäl 2 2021 Lokalförsörjningsnämnden, Lokalförsörjningsnämnden
 - Borås Stads Ungdomspolitiska program, Kommunfullmäktige, 2020-01-23
 - Borås Stads riktlinjer för nybyggnation och ombyggnation av förskola, Förskolenämnden, 2018-11-29
 - Borås Stads Riktlinjer för ny- och ombyggnation av grundskolor, Grundskolenämnden, 2019-06-13
 - Rutin, Byggavdelningen, 2021-09-10
 - Besök av Människliga rättighetsstrateg Emma Lingefelt och Ulrik Nilsson, Lokalförsörjningsnämnden, 2021-09-21
 - Barnrättschecklista Kristinegården, Borås Stad, 2020-08-20
 - Egenkontroll - Förstudie, Lokalförsörjningsförvaltningen, 2021
 - Barns rättigheter, Borås Stads intranät
 - Lupp 2017 avslutande rapportering av handlingsplaner, Stadsledningskansliet, 2021-08-30
 - Ung i Borås, Borås stad, 2021
 - Välfärdslutet 2020 - En jämlikhetsrapport för ett socialt hållbart Borås, Borås Stad, 2021
 - Tillgängliga och användbara miljöer - Riktlinjer och standarder för fysisk tillgänglighet, Västra Götalandsregionen, 2018
 - Vägledning vid tolkning och tillämpning av FN:s konvention om barnets rättigheter, Regeringskansliet, 2019-10

- ▶ **Miljö- och konsumentnämnden**
 - Budget 2021:2 Miljö- och konsumentnämnden, Miljö- och konsumentnämnden
 - Årsredovisning 2020 Miljö- och konsumentnämnden, Miljö- och konsumentnämnden
 - Tertiäl 1 2021 Miljö- och konsumentnämnden, Miljö- och konsumentnämnden
 - Tertiäl 2 Miljö- och konsumentnämnden, Miljö- och konsumentnämnden
 - Revisionsrapport, Miljödiplom Svensk Miljöbas, 2021-06-04
 - Miljöhandbok Miljöförvaltningen Borås Stad 2021, Miljöförvaltningen, 2021-05-24
 - Uppföljning intern kontroll - 2020 (Miljö- och konsumentnämnden), Miljö- och konsumentnämnden
 - Barnkonsekvensanalys, checklista
 - Utbildning 2011 Barnkonsekvensanalys
 - Barnkonventionen, Stadskansliet Kvalitet och Utveckling, 2011

- Tjänsteskrivelse, Miljö- och konsumentnämnden
 - Lupp- Lokal uppföljning av ungdomspolitiken 2017, Miljö- och konsumentnämnden, 2018-11-27
 - Redovisning åtgärder Ungdomspolitisk plan, 2017 Miljöförvaltningen, 2017
 - Yttrande över Borås Stads Ungdomspolitiska program 2020-2023, Miljö- och konsumentnämnden, 2019-10-08
 - Borås Stads Ungdomspolitiska program, Miljö- och konsumentnämnden, 2014-08-22
 - Miljöstrategiska avdelningen Miljöförvaltningen Borås Stad - barn och ungdomsperspektiv, 2021-11-18
 - Rutin: Hantering av inkomna ärenden vid kö, Miljö- och konsumentnämnden, 2021-05-04
- ▶ **Samhällsbyggnadsnämnden**
- Budget 2021:2 Samhällsbyggnadsnämnden, 2020-12-17
 - Årsredovisning 2020 Samhällsbyggnadsnämnden, 2021-02-24
 - Tertial 1 2021 Samhällsbyggnadsnämnden, 2021-05-27
 - Tertial 2 2021 Samhällsbyggnadsnämnden, 2021-09-16
 - Borås Stads Miljömål, Kommunfullmäktige, 2018-02-22
 - Detaljplan för Norrby, Garvaren 15 m.fl., Kronängsparken, Borås Stad, Borås stad, 2019-10-14
 - Mall-5860 Planbeskrivningsmall (alla skeden)
 - Planbeskedsberedning/Markanvisningsberedning instruktion
 - Kommunikation detaljplaner, Samhällsbyggnadsförvaltningen, 2021-04-21
- ▶ **Social omsorgsnämnden**
- Borås Stads Handlingsplan 2017 för ett tillgängligt samhälle, Kommunfullmäktige
 - Borås Stads Handlingsplan 2018-2020 för ett tillgängligt samhälle, Kommunfullmäktige, 2018
 - Beslut - Tillsyn Brotorp, Sociala omsorgsnämnden, 2021-06-12
 - Våga fråga - Borås Stads Handbok mot hedersrelaterat våld och förtryck, Arbetslivsförvaltningen & Centrum för kunskap och säkerhet
 - Beslut - Tillsyn Brotorp återredovisning, Sociala omsorgsnämnden, 2021-09-06
 - Beslut - Tillsyn av Brotorp, Sociala omsorgsnämnden, 2021-06-17
 - Slutrapport av händelseanalys på Brotorpsvägen 3, 2021-03-15
 - Barnkonsekvensanalys, Sociala omsorgsnämnden, 2021-04-26
 - Följebrev till brukare vid beslut om korttidstillsyn, Sociala omsorgsnämnden
 - Frågor för utredning om korttidsvistelse enligt 9 § 6 p LSS, Sociala omsorgsförvaltningen, 2020-11-13
 - Säkerställa att ansökan är giltig, Sociala omsorgsförvaltningen, 2021-02-25
 - Planera och genomföra möte med brukare, Sociala omsorgsförvaltningen, 2020-12-10
 - Bedöma personkretstillhörigheter enligt 1 § LSS, Sociala omsorgsförvaltningen, 2021-02-25

- Sammanställa beslutsunderlag som gäller insats enligt LSS, Sociala omsorgsförvaltningen, 2018-06-28
 - Bedöma rätten till insats LSS - goda levnadsvillkor, Sociala omsorgsförvaltningen, 2019-08-12
 - Bedöma behov av korttidsvistelse enligt 9 § 6 p LSS, Sociala omsorgsförvaltningen, 2020-11-27
 - Bedöma behov av korttidstillsyn enligt 9 § 7 p LSS, Sociala omsorgsförvaltningen, 2021-06-21
 - Följa upp insatser LSS, Sociala omsorgsförvaltningen, 2019-08-15
 - Kommunicera beslutsunderlagen, Sociala omsorgsförvaltningen, 2020-01-30
 - Skicka beställning om insatser enligt LSS, Sociala omsorgsförvaltningen, 2020-11-27
 - Avsluta insats och ärende, Sociala omsorgsförvaltningen, 2020-12-07
 - Följebrev till brukare vid beslut om korttidsvistelse, Sociala omsorgsförvaltningen, 2021-04-16
 - Frågor för utredning om korttidstillsyn enligt 9 § 7 p LSS
 - Patientsäkerhets- och kvalitetsberättelse Sociala omsorgsförvaltningen 2020
 - Beslut - anmälan enligt lex Sarah, Sociala omsorgsnämnden, 2021-06-09
 - Verksamhetsgranskning på bostad med särskild service för barn eller ungdomar enligt LSS, Brotorpsgatan 3, Sociala omsorgsnämnden, 2021-04-12
 - Tertial 2 2021 Sociala omsorgsnämnden
 - Budget 2021:2 Sociala omsorgsnämnden
 - Handledarutbildning Barnkonventionen, En kommun fri från våld
 - Inflytandetrappan- inflytande på olika nivåer
 - Information om Barnkonsekvensanalys, LSS-handläggarna
 - Handlingsplan för nyanställdas introduktion, SOF Funktionsverksamheten, 2018-12
 - Redovisning till IVO gällande beslut Dnr 3.5.1-09431/2021-10, Sociala omsorgsnämnden, 2021-07-07
 - Årsredovisning 2020 Sociala omsorgsnämnden
 - Åtgärder Brotorp, 2021
- ▶ **Service nämnden**
 - Budget 2021:2 Servicenämnden, Servicenämnden, 2020-12-17
 - Tertial 2 2021 Servicenämnden, Servicenämnden, 2021-09-22
 - Reglemente för Servicenämnden, Kommunfullmäktige, 2019-06-19
- ▶ **Tekniska nämnden**
 - Budget 2021:2 Tekniska nämnden
 - Årsredovisning 2020 Tekniska nämnden
 - Tertial 2 2021 Tekniska nämnden
 - Borås Stads Ungdomspolitiska program, Kommunfullmäktige, 2020-01-23
 - Visionen om framtidens Borås, Kommunfullmäktige, 2021-09-23
 - Intranätet Barnkonsekvensanalys och Barnrättschecklista

- Mall för Barnkonsekvensanalys - prövning av barnets bästa, Borås Stad, 2020-03-25
 - Barnrättschecklista, Borås Stad, 2020-03-25
 - Intranätet- Artikel 2 i Barnkonventionen
 - Intranätet- Artikel 3 i Barnkonventionen
 - Intranätet- Artikel 6 i Barnkonventionen
 - Intranätet- Artikel 12 i Barnkonventionen
 - Intranätet- Artikel 42 i Barnkonventionen
 - Intranätet- Barnkonventionen som lag
 - Intranätet- Barns rättigheter
 - Intranätet- Kunskapshöjning
 - Reglemente för Tekniska nämnden, Kommunfullmäktige, 2021-03-18
- ▶ **Överförmyndarnämnden**
- Budget 2021:2 Överförmyndarnämnden
 - Tertial 1 2021 Överförmyndarnämnden
 - Tertial 2 2021 Överförmyndarnämnden

Bilaga 2. Förteckning av utbildningsinsatser

Vi har inom ramen för granskningen tagit del av ett informationsblad med rubriken "information om webbutbildningar i barnkonventionen - Borås stads utbildningar i barnkonventionen". I informationsbladet lämnas information om aktuella utbildningar.

- ▶ **Barnkonventionens grunder:** Stadsledningskansliet har tagit fram en anpassad webbutbildning för medarbetare i barns rättigheter. Utbildningen bygger på SKR:s och Västra Götalandsregionens webbutbildning men en anpassning har gjorts till Borås Stads verksamhet. I utbildningen ingår barnkonventionens grundläggande artiklar, hur rättigheterna kan tillämpas samt dialogmaterial med vardagliga exempel som medarbetare i en kommun kan stöta på. Utbildningen är framtagen av ungdomsstrategen, som också finns som stöd i frågorna för Borås Stads räkning.
- ▶ **Utbildning i rättighetsanalys för förtroendevalda och handläggare:** För att säkerställa att beslut inte kränker de mänskliga rättigheterna har Borås Stad tagit fram en rättighetsanalys vid ärendehantering. Utbildningen riktar sig till beslutsfattare och handlar om hur man säkerställer de sociala perspektiven inför beslut, däribland barnperspektivet. Förtroendevalda och handläggare erbjöds att delta i workshop i syfte att lära sig att använda rättighetsanalysen.
- ▶ **Barnkonventionens grunder - Västra Götalandsregionens utbildning:** En webbutbildning som består av sju delar med olika fokus, bland annat barnkonventionens grundläggande artiklar, olika perspektiv och hur rättigheterna kan tillämpas. Utbildningen är framtagen av SKR och Västra Götalandsregionen. Utbildningen lämpar sig för alla som arbetar med barnrättsfrågor i kommuner.
- ▶ **Barnombudsmannens utbildning kring barnkonventionen:** Barnombudsmannen har tagit fram en webbutbildning som ger grundläggande kunskaper om barnkonventionen. Webbutbildningen riktar sig främst till de som arbetar med att genomföra barnkonventionen i bland annat kommuner.

På Borås stads intranät finns information om följande utbildningar:

- ▶ **Webbaserad utbildning i barnkonventionen:** I materialet framgår det att det för tillfället erbjuds en webbutbildning istället för de fysiska utbildningar som funnits tidigare.
- ▶ **Webbaserad kurs om hållbart barnrättsarbete:** Myndigheten för delaktighet (MDF) har tagit fram en webbkurs om hållbart barnrättsarbete för att inkludera fler.

Bilaga 3. Sammanställda iakttagelser per revisionsfråga per nämnd

- Vilka åtgärder har Kommunstyrelsen och berörda nämnder genomfört med anledning av att barnkonventionen blev lag 1 januari 2020?

Nämnd	Politik	Förvaltning
Kommunstyrelsen	<ul style="list-style-type: none"> Inga politiska beslut/åtgärder maa ikraftträdandet. Ingen stadenövergripande policy eller liknande. Eftersom det rör sig om lagstiftning anses ingen ytterligare styrning från staden centralt behövas. 	<ul style="list-style-type: none"> Information om BK på intranät. Förslag för barnkonsekvensanalys (BKA) framtagen av SLK. Förslag på checklista för barnrätt framtagen av SKL. Handledarutbildning om BKA erbjuden till stadens förvaltningar. E-learning/utbildningsplattform om BK på intranätet. Arrangerat möten med statsjuristen där förvaltningar bjudits in att ställa frågor maa barnkonventionen (BK).
Arbetslivsnämnden	<ul style="list-style-type: none"> Inga politiska beslut/åtgärder maa ikraftträdandet. 	<ul style="list-style-type: none"> Genomfört utbildningsinsatser. Reviderat stödmaterial såsom rutiner.
Förskolenämnden	<ul style="list-style-type: none"> Inga politiska beslut/åtgärder maa ikraftträdandet. 	<ul style="list-style-type: none"> Genomgång av verksamhet utifrån BK som resulterade i slutsats att befintligt systematiskt kvalitetsarbete (SKA) är tillräckligt. Har checklistor och BKA. Genomfört utbildningsinsatser.
Fritids- och folkhälsonämnden	<ul style="list-style-type: none"> Inga politiska beslut/åtgärder maa ikraftträdandet. Barnrättsfrågorna anses vara en del av nämndens grunduppdrag tillika styrning. 	<ul style="list-style-type: none"> Genomfört utbildningsinsatser.
Grundskolenämnden	<ul style="list-style-type: none"> Inga politiska beslut/åtgärder maa ikraftträdandet. 	<ul style="list-style-type: none"> Genomfört utbildningsinsatser.
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	<ul style="list-style-type: none"> Inga politiska beslut/åtgärder maa ikraftträdandet. Barnrättsfrågorna anses vara en del av nämndens grunduppdrag tillika styrning. 	<ul style="list-style-type: none"> Ordinarie arbetsätt/styrning anses vara tillräckligt för att säkerställa barns rättigheter. Ändrat rutiner avseende elevers övergångar mellan skolor för att säkra BK. Genomfört utbildningsinsatser.
Individ och familj-omsorgsnämnden	<ul style="list-style-type: none"> Inga politiska beslut/åtgärder maa ikraftträdandet. 	<ul style="list-style-type: none"> Genomfört utbildningsinsatser.
Kulturnämnden	<ul style="list-style-type: none"> Inga politiska beslut/åtgärder maa ikraftträdandet. 	<ul style="list-style-type: none"> Genomfört utbildningsinsatser. Påbörjat visst arbete inom bibliotek och kulturskolan för att implementera BK.
Lokalförsörjningsnämnden	<ul style="list-style-type: none"> Inga politiska beslut/åtgärder maa ikraftträdandet. 	<ul style="list-style-type: none"> Genomfört utbildningsinsatser. Barnperspektivet anses omhändertas i befintlig verksamhet/styrning samt genom beställande nämnders kravspecifikationer.

		<ul style="list-style-type: none"> Förvaltningen uppges ha arbetat med barnrättsfrågor innan BK blev lag och har inte vidtagit några åtgärder iom ikraftträdandet.
Miljö- och konsumentnämnden	<ul style="list-style-type: none"> Inga politiska beslut/åtgärder maa ikraftträdandet. 	<ul style="list-style-type: none"> I tjänsteskrivelser till nämnd finns rubrik om social dimension under vilken barnrättsperspektivet bör analyseras. Inte genomfört utbildningsinsatser.
Samhällsbyggnadsnämnden	<ul style="list-style-type: none"> Inga politiska beslut/åtgärder maa ikraftträdandet. 	<ul style="list-style-type: none"> Genomfört utbildningsinsatser. Bjudit in tjänsteperson från SLK till APT för information om BK.
Social omsorgsnämnden	<ul style="list-style-type: none"> Inga politiska beslut/åtgärder maa ikraftträdandet. 	<ul style="list-style-type: none"> Genomfört utbildningsinsatser.
Servicenämnden	<ul style="list-style-type: none"> Inga politiska beslut/åtgärder maa ikraftträdandet. 	<ul style="list-style-type: none"> HR-funktion har genomgått utbildningsinsatser om BK. Beställande verksamheter anses vara de som ska säkerställa BK i sina kravspecifikationer då Service endast uppges vara utförare.
Tekniska nämnden	<ul style="list-style-type: none"> Inga politiska beslut/åtgärder maa ikraftträdandet. 	<ul style="list-style-type: none"> Genomfört utbildningsinsatser. Viss information om samverkansmöten om BK.
Överförmyndarnämnden	<ul style="list-style-type: none"> Inga politiska beslut/åtgärder maa ikraftträdandet. 	<ul style="list-style-type: none"> Genomfört utbildningsinsatser.

- ▶ Hur beaktas barnrättsperspektivet och barnkonventionen i centrala styrdokument?
- ▶ Finns ändamålsenlig styrning inom området som säkerställer följsamhet mot lagstiftningens krav?

Nämnd	Politik	Förvaltning
Kommunstyrelsen	<ul style="list-style-type: none"> Målbilden Socialt hållbart Borås har ett delmål om "en god start i livet och goda uppväxtvillkor" omfattar tidiga insatser i barns liv. Effektmål för målområdet finns. BK eller barnrätt omnämns däremot inte explicit i Socialt hållbart Borås. Ungdomspolitiskt program för barn/unga i åldrarna 13-25 år. Ingen motsvarande styrning/program för barn under 12 år. I stadens budget för 2021 framgår att arbetet med att stärka barn och ungas rättigheter fortsätter genom att BKA och checklista fortsätts att implementeras och spridas. I budget framgår också att Luppresultat (Lokal uppföljning av ungdomspolitiken) 2020 kommer att spridas till berörda nämnder, förvaltningar och civilsamhällets 	<ul style="list-style-type: none"> Information på intranät om BK. Förslag för barnkonsekvensanalys (BKA) framtagen av SLK. Förslag på checklista för barnrätt framtagen av SKL. Tjänstepersoner efterfrågar större central ledning och stöd mot en stadengemensam målbild för BK, även om barn och ungas rättigheter och livsvillkor återfinns inom delmålet om "en god start i livet och goda uppväxtvillkor" i ett Socialt hållbart Borås. Tjänstepersoner upplever svårigheter i att få legitimitet i sina uppdrag avseende barnrättsrelaterade frågor då det saknas politisk styrning avseende BK i staden. Tjänstepersoner pekar på utvecklingsmöjligheter vad gäller möjlighet till att bidra i form av stöd (och inte

	<p>organisationer för att öka kunskap om ungas livsvillkor. Nya handlingsplaner för Lupp kommer även att upprättas.</p> <ul style="list-style-type: none"> • I budget framgår även att stadens upphandling ska omfatta BK. • I KS årsredovisning för 2021 framgår att stadens organisation behöver fortsatt stöd i att utveckla MR-arbete där det barnrättsliga arbetet ingår. 	<p>nödvändigtvis styrning) till systemförvaltningarna.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tjänstepersoner lyfter även tid som en knapp resurs för att kunna vidareutveckla arbetet med BK. • Det finns inga obligatoriska kontrollpunkter vad gäller beaktande av BK eller barnets bästa i staden. • Erbjudna utbildningsinsatser ses som ett första steg i att medvetandegöra stadens nämnder och förvaltningar om BK.
Arbetslivsnämnden	<ul style="list-style-type: none"> • Inga iakttagelser. 	<ul style="list-style-type: none"> • Enhetsspecifika rutiner; exempelvis tillämpning av barnrättsperspektiv inom försörjningsstöd och samverkan med skola.
Förskolenämnden	<ul style="list-style-type: none"> • Av rutin framgår att beslut av Förskolenämnden kan beröra barn i förskolan direkt eller indirekt. I dessa ärenden ska barnets bästa alltid beaktas och dokumenteras. 	<ul style="list-style-type: none"> • Genomgång av verksamhet utifrån BK som resulterade i slutsats att befintligt systematiskt kvalitetsarbete (SKA) är tillräckligt. • BKA ska användas vid större utredningar eller myndighetsbeslut som direkt eller indirekt rör barn. • Rutin för barns rättigheter och barns bästa med utgångspunkt från BK, stadens BKA och barnrättschecklista. • Tjänstepersoner efterfrågar mer centralt stöd i hur staden ska säkerställa ändamålsenlig styrning för BK som helhet.
Fritids- och folkhälsönämnden	<ul style="list-style-type: none"> • Nämnden beslutar om stadens Valfärdsbokslut, som därefter går till KS och KF. • Nämnden ansvarar för att revidera KF:s program för föräldraskapsstöd som ska främja barns rättigheter utifrån barnkonventionen och program för öppen ungdomsverksamhet. 	<ul style="list-style-type: none"> • KF:s program för föräldraskapsstöd som ska främja barns rättigheter utifrån barnkonventionen och program för öppen ungdomsverksamhet. • KF:s ungdomspolitiska program uppges vara ett viktigt styrdokument för förvaltningens verksamhet. KS ansvarar för uppföljning och revidering. • Valfärdsbokslutet uppges vara ett viktigt styrdokument för förvaltningen i sin planering och styrning av verksamheter gentemot barn och unga. Förvaltningen är ansvarig i staden för arbetet med valfärdsbokslutet.
Grundskolenämnden	<ul style="list-style-type: none"> • Inga iakttagelser. 	<ul style="list-style-type: none"> • Många rutiner kopplat till barnperspektivet i utredningsförfarandet. Exempel elevhälsopersonalens intervjuguide, rutin ansvarsfördelning vid elevfrånvaro, rutin för att främja närvaro och förebygga frånvaro.
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	<ul style="list-style-type: none"> • Inga iakttagelser. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ordinarie arbetssätt/styrning anses vara tillräckligt för att säkerställa barns rättigheter.

		<ul style="list-style-type: none"> • Ändrat rutiner avseende elevers övergångar mellan skolor för att säkra BK.
Individ och familj-omsorgsnämnden	<ul style="list-style-type: none"> • Inga iakttagelser. 	<ul style="list-style-type: none"> • Många rutiner kopplat till barnperspektivet i utredningsförfarandet. Exempel barnsamtal vid utredning av familjehem, checklista våld mot eller av barn, grundbok i barns behov i centrum Arbetet utgår från Socialstyrelsens material Barns behov i centrum (BBIC).
Kulturnämnden	<ul style="list-style-type: none"> • Inga iakttagelser. 	<ul style="list-style-type: none"> • Påbörjat visst arbete inom bibliotek och kulturskolan för att implementera BK. • Inga iakttagelser om särskild styrning avseende BK. • Inga iakttagelser om hur BK beaktas i centrala styrdokument.
Lokalförsörjningsnämnden	<ul style="list-style-type: none"> • Inga iakttagelser. 	<ul style="list-style-type: none"> • Barnrättsperspektivet är inskrivet i byggprocessen genom att det i egenkontroll för förstudie finns kontrollmoment avseende barnperspektivet. • Övriga ansvariga verksamhetsnämnder som är beställare uppges vara ansvariga för att beakta barnrättsperspektivet.
Miljö- och konsumentnämnden	<ul style="list-style-type: none"> • Inga iakttagelser. 	<ul style="list-style-type: none"> • I tjänsteskrivelser till nämnd finns rubrik om social dimension under vilken barnrättsperspektivet bör analyseras. • Inga iakttagelser om särskild styrning avseende BK.
Samhällsbyggnadsnämnden	<ul style="list-style-type: none"> • Inga iakttagelser. 	<ul style="list-style-type: none"> • Inga iakttagelser om särskild styrning avseende BK. • Inga iakttagelser om hur BK beaktas i centrala styrdokument.
Social omsorgsnämnden	<ul style="list-style-type: none"> • Inga iakttagelser. 	<ul style="list-style-type: none"> • Inflytandetrappa, information om barnkonsekvensanalys i samband med LSS-ansökan, egen BKA, SOF- Frågor för utredning om korttidsvistelse/tillsyn LSS, SOF planera och genomföra möte med brukare, rutin för att bedöma behov av korttidsvistelse/tillsyn.
Servicenämnden	<ul style="list-style-type: none"> • Inga iakttagelser. 	<ul style="list-style-type: none"> • Beställande verksamheter anses vara de som ska säkerställa BK i sina kravspecifikationer då Service endast uppges vara utförare. • Inga iakttagelser om särskild styrning avseende BK. • Inga iakttagelser om hur BK beaktas i centrala styrdokument.
Tekniska nämnden	<ul style="list-style-type: none"> • Inga iakttagelser. 	<ul style="list-style-type: none"> • Inga iakttagelser om särskild styrning avseende BK.

		<ul style="list-style-type: none"> Inga iakttagelser om hur BK beaktas i centrala styrdokument.
Överförmyndarnämnden	<ul style="list-style-type: none"> Inga iakttagelser. 	<ul style="list-style-type: none"> Inga iakttagelser om särskild styrning avseende BK. Inga iakttagelser om hur BK beaktas i centrala styrdokument. I vissa fall konflikt/oförenlighet mellan BK och andra lagar som styr myndighetsutövningen.

► Hur beaktas barnkonventionen och barnets bästa i Borås Stads arbets- och beslutsprocesser?

Nämnd	Politik	Förvaltning
Kommunstyrelsen	<ul style="list-style-type: none"> Målbilden Socialt hållbart Borås har ett delmål om "en god start i livet och goda uppväxtvillkor" omfattar tidiga insatser i barns liv. Effektmål för målområdet finns. BK eller barnrätt omnämns däremot inte explicit i Socialt hållbart Borås. Ungdomspolitiskt program för barn/unga i åldrarna 13-25 år. Ingen motsvarande styrning/program för barn under 12 år. 	<ul style="list-style-type: none"> Centralt placerad tjänsteperson (ungdomsstrateg) på SLK (tidigare FoF) Förslag för barnkonsekvensanalys (BKA) framtagen av SLK Förslag på checklista för barnrätt framtagen av SKL Arbetsgrupper av tjänstemän på olika nivåer inom staden arbetar med delmålet om "god start i livet och goda uppväxtvillkor" Lokala nätverk av tjänstepersoner som arbetar med barn och unga kopplat till olika geografiska områden Saknar kontrollpunkt i besluts- och tjänsteskrivelser för att säkerställa barnrättsperspektivet
Arbetslivsnämnden	<ul style="list-style-type: none"> Inga iakttagelser 	<ul style="list-style-type: none"> Saknas kontrollpunkt i besluts- och tjänsteskrivelser för att säkerställa barnrättsperspektivet Det finns enhetsspecifika rutiner; exempelvis tillämpning av barnrättsperspektiv inom försörjningsstöd och samverkan med skola
Förskolenämnden	<ul style="list-style-type: none"> Av rutin framgår att beslut av Förskolenämnden kan beröra barn i förskolan direkt eller indirekt. I dessa ärenden ska barnets bästa alltid beaktas och dokumenteras. 	<ul style="list-style-type: none"> BKA ska användas vid större utredningar eller myndighetsbeslut som direkt eller indirekt rör barn. Rutin för arbete med barns rättigheter och prövning av barnets bästa framtagen i september 2020 utifrån stadens BKA och checklista. Verksamhetsutvecklare med ansvar för barns utveckling. Barnrättsperspektiv tas upp på förvaltningsledningens möten.
Fritids- och folkhälsonämnden	<ul style="list-style-type: none"> Program för föräldrastöd antaget av KF som nämnden ansvarar för att revidera och följa upp. Programmet 	<ul style="list-style-type: none"> Stadens välfärdsbokslut som utgår från Agenda 2030-målen ligger till grund för planering av verksamheten. Statistiskt

	<p>utgår från barnkonventionen och barnrättsperspektivet.</p>	<p>underlag för målgruppen barn och unga presenteras för olika områden i bokslutet.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Förvaltningen deltar i nätverksgrupper med andra systerförvaltningar i staden avseende barn och unga som syftar till att säkerställa trygghet och goda uppväxtvillkor för dessa målgrupper. • Tjänstepersoner välkomnar de inrättade ungdomsstrategiska funktionerna på SLK. • Saknar kontrollpunkt/mall i besluts- och tjänsteskrivelser för att säkerställa barnrättsperspektivet. Utvecklingsarbete för detta uppges pågå. • Tjänstepersoner lyfter utmaningar i att kvalitetssäkra arbetet med BK inom förvaltningen. • Tjänstepersoner efterfrågar mer centralt stöd och enhetlighet i hur Borås ska arbeta med BK. Detta i syfte att undvika att varje förvaltning "uppfinner hjulet" själva.
<p>Grundskolenämnden</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Inga iakttagelser 	<ul style="list-style-type: none"> • Saknar kontrollpunkt i besluts- och tjänsteskrivelser för att säkerställa barnrättsperspektivet • Delar av barnkonventionen är sedan tidigare del av skollagen • Rutiner som på olika sätt rör olika delar i utrednings- och uppföljningsarbete kring barn och unga
<p>Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Inga iakttagelser 	<ul style="list-style-type: none"> • Ordinarie arbetssätt/styrning anses vara tillräckligt för att säkerställa barns rättigheter. • Samverkan med IFO uppges vara en viktig samarbetspartner vad gäller barn och unga. • Förvaltningen deltar i nätverksgrupper med andra systerförvaltningar i staden avseende Socialt hållbart Borås. • Ingen centralt utsedd tjänsteperson med ansvar för barnrättsfrågor eftersom det perspektivet uppges genomsyra hela verksamheten • Saknar kontrollpunkt i besluts- och tjänsteskrivelser för att säkerställa barnrättsperspektivet, men detta uppges omhändertas ändå genom att elevperspektivet alltid beaktas. • Tjänstepersoner efterlyser bättre samverkan med sjukvården, särskilt avseende psykisk ohälsa.

<p>Individ och familj-omsorgsnämnden</p>	<ul style="list-style-type: none"> Inga iakttagelser 	<ul style="list-style-type: none"> Saknar kontrollpunkt i besluts- och tjänsteskrivelser för att säkerställa barnrättsperspektivet Delar av barnkonventionen sedan tidigare införlivad i socialtjänstlagen och ingår därmed i befintliga i processer Arbetet utgår från Socialstyrelsens material Barns behov i centrum (BBIC) Rutiner som på olika sätt rör olika delar i utrednings- och uppföljningsarbete kring barn och unga Har beslutat om "Program för stärkt barn och ungdomsvård" samt tillhörande "Handlingsplan" som inbegriper BK
<p>Kulturnämnden</p>	<ul style="list-style-type: none"> Inga iakttagelser 	<ul style="list-style-type: none"> Saknar kontrollpunkt i besluts- och tjänsteskrivelser för att säkerställa barnrättsperspektivet Ingen strategiskt placerad funktion med ansvar för BK i förvaltningen, men en funktion med ansvar för målgruppen barn i förvaltningens kulturgrupp
<p>Lokalförsörjningsnämnden</p>	<ul style="list-style-type: none"> Inga iakttagelser 	<ul style="list-style-type: none"> Barnrättsperspektivet är inskrivet i byggprocessen genom att det i egenkontroll för förstudie finns kontrollmoment avseende barnperspektivet. Tjänsteperson med ansvar för tillgänglighetsfrågor ansvara även för att stödja verksamheten och granska projekt i frågor kopplade till BK. Även förvaltningens 17 förvaltare har ansvar för BK-frågor i sina projekt. Saknar kontrollpunkt i besluts- och tjänsteskrivelser för att säkerställa barnrättsperspektivet
<p>Miljö- och konsumentnämnden</p>	<ul style="list-style-type: none"> Inga iakttagelser 	<ul style="list-style-type: none"> I förvaltningens mall för tjänsteskrivelse står det att myndigheter så långt som möjligt ska ha försäkrat sig om att barnets bästa kommer med och redovisas i beslutsprocessen. Ingen strategiskt placerad funktion med ansvar för BK i förvaltningen.
<p>Samhällsbyggnadsnämnden</p>	<ul style="list-style-type: none"> Inga iakttagelser 	<ul style="list-style-type: none"> Saknar kontrollpunkt i besluts och tjänsteskrivelser för att säkerställa barnrättsperspektivet Ingen strategiskt placerad funktion med ansvar för BK i förvaltningen.
<p>Social omsorgsnämnden</p>	<ul style="list-style-type: none"> Inga iakttagelser 	<ul style="list-style-type: none"> Saknar kontrollpunkt i besluts- och tjänsteskrivelser för att säkerställa barnrättsperspektivet Delar av barnkonventionen sedan tidigare införlivad i aktuell lagstiftning och ingår därmed i befintliga i processer

		<ul style="list-style-type: none"> Rutiner som på olika sätt rör olika delar i utrednings- och uppföljningsarbete kring barn och unga Rutiner som på olika sätt rör olika delar i utrednings- och uppföljningsarbete kring barn och unga
Servicenämnden	<ul style="list-style-type: none"> Inga iakttagelser 	<ul style="list-style-type: none"> Beställande verksamheter anses vara de som ska säkerställa BK i sina kravspecifikationer då Service endast uppges vara utförare Saknar kontrollpunkt i besluts och tjänsteskrivelser för att säkerställa barnrättsperspektivet Ingen strategiskt placerad funktion med ansvar för BK i förvaltningen.
Tekniska nämnden	<ul style="list-style-type: none"> Inga iakttagelser 	<ul style="list-style-type: none"> Saknar kontrollpunkt i besluts och tjänsteskrivelser för att säkerställa barnrättsperspektivet Ingen strategiskt placerad funktion med ansvar för BK i förvaltningen.
Överförmyndarnämnden	<ul style="list-style-type: none"> Inga iakttagelser 	<ul style="list-style-type: none"> Saknar kontrollpunkt i besluts och tjänsteskrivelser för att säkerställa barnrättsperspektivet Ingen strategiskt placerad funktion med ansvar för BK i förvaltningen.

► Finns former för dialog och inflytande för barn och ungdomar i Borås Stads beslutsprocesser?

Nämnd	Politik	Förvaltning
Kommunstyrelsen	<ul style="list-style-type: none"> Inga iakttagelser 	<ul style="list-style-type: none"> "Unga kommunutvecklare" (feriepraktikanter) arbetar med en ungdomsfråga som förvaltningen vill få belyst av unga. Hackaton - politiker och unga träffas på skolgårdar och diskuterar frågor som unga önskar. Vissa remisser går ut till elevråd. Lupp-resultat (Lokal uppföljning av ungdomspolitik) används i för att öka kunskap om ungas livsvillkor.
Arbetslivsnämnden	<ul style="list-style-type: none"> Inga iakttagelser 	<ul style="list-style-type: none"> Har inga systematiska former för att inhämta barns åsikter
Förskolenämnden	<ul style="list-style-type: none"> Inga iakttagelser 	<ul style="list-style-type: none"> Ingår i läroplanen för förskolan att barn och unga ska ha inflytande över sin vardag: samlingar, möten, demokratiska forum (elevråd). Vissa förskolor arbetar med barns inflytande och delaktighet som särskilt utvecklingsområde i verksamheten Kvalitet och utveckling erbjuder särskild utbildning i barns delaktighet.

Fritids- och folkhälsonämnden	<ul style="list-style-type: none"> Inga iakttagelser 	<ul style="list-style-type: none"> Inom den öppna ungdomsverksamheten tillvaratas barns åsikter på ett systematiskt sätt genom olika metoder och verktyg. Enkätundersökningar görs nationellt inom paraplynätverket KEKS. Genomför ibland workshops inför förändringar och gruppsamtal med barn och unga i flera verksamheter, däribland fritidsgårdar.
Grundskolenämnden	<ul style="list-style-type: none"> Inga iakttagelser 	<ul style="list-style-type: none"> I enskilda samtal, i olika former av råd (exempelvis klassråd, barnråd, måltidsråd och motsvarande. Elevers åsikter inhämtas i förekommande fall även vid förslag om omorganisation. Enkäter genomförs regelbundet.
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	<ul style="list-style-type: none"> Nämnden får förvaltningens kvalitetsrapport årligen, i vilken alla rektorer gör kvalitetsbedömningar avseende verksamheten för barn och unga där utvecklingsområden fångas. 	<ul style="list-style-type: none"> Utvecklingsplan för bildningsstaden Borås där eleven ska vara delaktig i och ha inflytande över sin inlärningsprocess. Planen gäller från 2015-2021. Barn hörs alltid inför myndighetsbeslut avseende placering i skola/avstämning från skola. Förvaltningen har forum i form av enkäter och elevråd som fångar elevernas åsikter
Individ och familj-omsorgsnämnden	<ul style="list-style-type: none"> Inga iakttagelser 	<ul style="list-style-type: none"> I patientsäkerhets- och kvalitetsberättelse 2020 samt intervjuer redovisas olika sätt för barns inflytande, exempelvis app, Västernorrlandsmodellen (en kvalitativ intervjuform som syftar till att öka begriplighet, hanterbarhet och förutsägbarhet för barnet), deltagande i Socialstyrelsens projekt (systematisk uppföljning av BBiC-variablerna 2018). Det finns en struktur med uttag av data, analys och förbättringsarbete utifrån uppföljningen som genomförts under 2020, upprättande av genomförandeplaner.
Kulturnämnden	<ul style="list-style-type: none"> Inget politiskt beslut på inhämtande av barns delaktighet och inflytande Politiskt beslut på att minst hälften av förvaltningens arbete ska riktas mot barn 	<ul style="list-style-type: none"> Inhämtar barns önskemål angående planerad barnkulturfestival. Elevkår på konstskolan Kulturprogrammet har fokus på barn och ungas delaktighet Har inga systematiska former för att inhämta barnens åsikter utifrån BKs krav
Lokalförsörjningsnämnden	<ul style="list-style-type: none"> Inga iakttagelser 	<ul style="list-style-type: none"> Har inga systematiska former för att inhämta barnens åsikter utifrån BKs krav
Miljö- och konsumentnämnden	<ul style="list-style-type: none"> Inga iakttagelser 	<ul style="list-style-type: none"> Har inga systematiska former för att inhämta barnens åsikter utifrån BKs krav

Samhällsbyggnadsnämnden	<ul style="list-style-type: none"> Inga iakttagelser 	<ul style="list-style-type: none"> Har inga systematiska former för att inhämta barnens åsikter utifrån BKS krav. Har fört dialog med barn i samband med invigning av nyrenoverade lekplatser.
Social omsorgsnämnden	<ul style="list-style-type: none"> Inga iakttagelser 	<ul style="list-style-type: none"> Utgångspunkten är att prata med barnet i ärenden men vårdnadshavare måste ge samtycke. Årlig brukarenkät. Barn erbjuds delta i framtagandet av genomförandeplan
Servicenämnden	<ul style="list-style-type: none"> 	<ul style="list-style-type: none"> Har inga systematiska former för att inhämta barnens åsikter utifrån BKS krav
Tekniska nämnden	<ul style="list-style-type: none"> 	<ul style="list-style-type: none"> Har inga systematiska former för att inhämta barnens åsikter utifrån BKS krav Viss dialog med barn om deras syn på utformning av lekplats
Överförmyndarnämnden	<ul style="list-style-type: none"> 	<ul style="list-style-type: none"> Har inga systematiska former för att inhämta barnens åsikter utifrån BKS krav Vid beslut som rör ensamkommande barn och ärenden med grund i föräldrabalken.

► Genomförs tillräckliga analyser med utgångspunkt i barnkonventionen och barnrättsperspektivet vid beslut som direkt eller indirekt berör barn och ungdomar?

Nämnd	Politik	Förvaltning
Kommunstyrelsen	<ul style="list-style-type: none"> Inget politiskt beslut på att BKA/checklista ska användas. 	<ul style="list-style-type: none"> BKA och tillhörande checklista för barnrättsperspektiv framtagna för staden centralt. BKA håller på att inkorporeras i en övergripande rättighetsanalys som SLK tagit fram. Inga krav på att nämnder/förvaltning ska använda BKA/Checklista. Använder inte BKA i egna verksamheten
Arbetslivsnämnden	<ul style="list-style-type: none"> Inget politiskt beslut på att BKA/checklista ska användas. 	<ul style="list-style-type: none"> Använder inte BKA i beslut av övergripande karaktär.
Förskolenämnden	<ul style="list-style-type: none"> Inget politiskt beslut på att BKA/checklista ska användas. 	<ul style="list-style-type: none"> Använder BKA i verksamheten
Fritids- och folkhälsönämnden	<ul style="list-style-type: none"> Inget politiskt beslut på att BKA/checklista ska användas. 	<ul style="list-style-type: none"> Anger att icke-dokumenterad analys för barn görs i gängse verksamhet, men inte genom en mall för BKA.
Grundskolenämnden	<ul style="list-style-type: none"> Inget politiskt beslut på att BKA/checklista ska användas. 	<ul style="list-style-type: none"> Använder inte BKA i beslut av övergripande karaktär.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	<ul style="list-style-type: none"> Inget politiskt beslut på att BKA/checklista ska användas. 	<ul style="list-style-type: none"> Anger att analys för barn görs i gängse verksamhet, men inte genom en BKA.
Individ och familj-omsorgsnämnden	<ul style="list-style-type: none"> Inget politiskt beslut på att BKA/checklista ska användas. 	<ul style="list-style-type: none"> Använder inte BKA i beslut av övergripande karaktär.
Kulturnämnden	<ul style="list-style-type: none"> Inget politiskt beslut på att BKA/checklista ska användas. 	<ul style="list-style-type: none"> Inget systematiskt användande av BKA i förvaltningen, men Kulturskolan uppges använda BKA i viss utsträckning
Lokalförsörjningsnämnden	<ul style="list-style-type: none"> Inget politiskt beslut på att BKA/checklista ska användas. 	<ul style="list-style-type: none"> Använder inte BKA, men barnperspektivet beaktas i egenkontroll för förstudie i byggprocess
Miljö- och konsumentnämnden	<ul style="list-style-type: none"> Inget politiskt beslut på att BKA/checklista ska användas. 	<ul style="list-style-type: none"> Använder inte BKA, men i förvaltningens mall för tjänsteskrivelse står det att myndigheter så långt som möjligt ska ha försäkrat sig om att barnets bästa kommer med och redovisas i beslutsprocessen.
Samhällsbyggnadsnämnden	<ul style="list-style-type: none"> Inget politiskt beslut på att BKA/checklista ska användas. 	<ul style="list-style-type: none"> Använder inte BKA
Social omsorgsnämnden	<ul style="list-style-type: none"> Inget politiskt beslut på att BKA/checklista ska användas. 	<ul style="list-style-type: none"> Använder inte BKA i beslut av övergripande karaktär.
Servicenämnden	<ul style="list-style-type: none"> Inget politiskt beslut på att BKA/checklista ska användas. 	<ul style="list-style-type: none"> Använder inte BKA
Tekniska nämnden	<ul style="list-style-type: none"> Inget politiskt beslut på att BKA/checklista ska användas. 	<ul style="list-style-type: none"> Använder inte BKA
Överförmyndarnämnden	<ul style="list-style-type: none"> Inget politiskt beslut på att BKA/checklista ska användas. 	<ul style="list-style-type: none"> Använder inte BKA

- Har Borås Stad genomfört kompetenshöjande insatser till förtroendevalda och tjänstepersoner som avser barnkonventionen, barnrättsperspektivet och dess tillämpning?

Nämnd	Politik	Förvaltning
Kommunstyrelsen	<ul style="list-style-type: none"> Inga iakttagelser avseende utbildning till politiken. 	<ul style="list-style-type: none"> Grundutbildningen i BK uppges varit frivillig för medarbetare som ansåg sig behöva delta. Digital e-learningplattform för BK finns att tillgå på intranätet.
Arbetslivsnämnden	<ul style="list-style-type: none"> Inga iakttagelser avseende utbildning till politiken. 	<ul style="list-style-type: none"> Har erbjudit utbildningar. Barnrättsperspektivet finns med som en punkt i introduktionsprogram för nyanställda.
Förskolenämnden	<ul style="list-style-type: none"> Nämnden har erbjudits att gå utbildning avseende BK och vissa ledamöter uppges ha deltagit i denna utbildning. 	<ul style="list-style-type: none"> Utbildningar och information har delgivits rektorerna avseende förvaltningens arbete med rutinen för barns bästa.

	<ul style="list-style-type: none"> Förvaltningen har informerat nämnden om arbetet med BKA och checklistan. 	<ul style="list-style-type: none"> Kompetensutveckling i BKA och hur beslut ska beredas med utgångspunkt från BKA. BK uppges vara ett prioriterat område och verksamheterna kan efterfråga (vidare)utbildning.
Fritids- och folkhälsonämnden	<ul style="list-style-type: none"> Nämnden har fått information om vilka utbildningar som finns och grundläggande information om vad BK innebär. 	<ul style="list-style-type: none"> Förvaltningen rekommenderar sina medarbetare att gå utbildningar kopplat till BK, bl.a. från Barnombudsmannen och VGR. Det uppges finnas mycket kompetens inom förvaltningen om BK sen innan BK blev lag.
Grundskolenämnden	<ul style="list-style-type: none"> Inga iakttagelser avseende utbildning till politiken. 	<ul style="list-style-type: none"> Har erbjudit utbildningar till exempelvis rektorer.
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	<ul style="list-style-type: none"> Inga iakttagelser avseende utbildning till politiken. 	<ul style="list-style-type: none"> Vissa medarbetare har fått vidareutbildning om BK från SLK.
Individ och familj-omsorgsnämnden	<ul style="list-style-type: none"> Inga iakttagelser avseende utbildning till politiken. 	<ul style="list-style-type: none"> Har erbjudit utbildningar.
Kulturnämnden	<ul style="list-style-type: none"> Inga iakttagelser avseende utbildning till politiken. 	<ul style="list-style-type: none"> Några medarbetare på kulturskolan och biblioteket uppges gått utbildning om BK, men inte hela förvaltningen.
Lokalförsörjningsnämnden	<ul style="list-style-type: none"> Inga iakttagelser avseende utbildning till politiken. 	<ul style="list-style-type: none"> Ansvarig medarbetare för tillgänglighetsfrågor har gått utbildningar på områden innan BK var lag för att säkra kompetens kring barnrättsperspektiv och tillgänglighetsperspektiv och stödja övriga berörda personer i förvaltningen.
Miljö- och konsumentnämnden	<ul style="list-style-type: none"> Inga iakttagelser avseende utbildning till politiken. 	<ul style="list-style-type: none"> Inga iakttagelser avseende utbildning till förvaltningen.
Samhällsbyggnadsnämnden	<ul style="list-style-type: none"> Inga iakttagelser avseende utbildning till politiken. 	<ul style="list-style-type: none"> Utbildning om barnkonventionen erbjöds när BK blev lag. Oklart huruvida löpande utbildningar genomförs.
Social omsorgsnämnden	<ul style="list-style-type: none"> Inga iakttagelser avseende utbildning till politiken. 	<ul style="list-style-type: none"> Har erbjudit utbildningar.
Servicenämnden	<ul style="list-style-type: none"> Inga iakttagelser avseende utbildning till politiken. 	<ul style="list-style-type: none"> HR-funktion uppges ha genomgått utbildningar kring BK. I övrigt inga förvaltningsövergripande utbildningstillfällen.
Tekniska nämnden	<ul style="list-style-type: none"> Information till nämnden avseende BK. 	<ul style="list-style-type: none"> Några medarbetare som berörs av BK-frågor har deltagit vid utbildningstillfälle om BK. I övrigt inga förvaltningsövergripande utbildningsinsatser.
Överförmyndarnämnden	<ul style="list-style-type: none"> Inga iakttagelser avseende utbildning till politiken. 	<ul style="list-style-type: none"> Några handläggare har på eget initiativ deltagit i utbildning om BK. I övrigt inga förvaltningsövergripande utbildningsinsatser avseende BK.

- ▶ Hur följer Kommunstyrelsen och berörda nämnder utvecklingen av barn och ungdomars livsvillkor och livssituation?
- ▶ Hur utvärderas och bedrivs uppsikt gällande Borås Stads arbete med barnkonventionen?

Nämnd	Politik	Förvaltning
Kommunstyrelsen	<ul style="list-style-type: none"> Ingen explicit uppföljning avseende BK. Viss uppföljning om mänskliga rättigheter däribland barnrätt. Välfärdsbokslutet och tillhörande åtgärdsplaner uppges vara den huvudsakliga uppföljningen för barn och ungas livsvillkor. 	<ul style="list-style-type: none"> Ingen explicit uppföljning avseende BK. LUPP och tillhörande åtgärdsplaner uppges vara den huvudsakliga uppföljningen för barn och ungas livsvillkor.
Arbetslivsnämnden	<ul style="list-style-type: none"> I patientsäkerhets- och kvalitetsberättelse sker uppföljning av barnrättsgruppens arbete. 	<ul style="list-style-type: none"> Ingen explicit uppföljning avseende BK.
Förskolenämnden	<ul style="list-style-type: none"> Ja. Viss uppföljning om arbetet med implementering av BK. Nämnden har ingen särskild uppföljning av verksamhetens arbete med säkerställande av BK. Detta förklaras av att BK uppges vara integrerad i återrapportering utifrån årshjulet för systematiska kvalitetsarbetet (SKA). 	<ul style="list-style-type: none"> Ingen explicit uppföljning avseende BK. Det befintliga systematiska kvalitetsarbetet (SKA), som styrs av ett årshjul, utgör grunden för att även följa BK:s krav inom verksamheten. Enkäter till vårdnadshavare genomförs vartannat år innehållandes bl.a. frågor om barns delaktighet och inflytande i förskolan. Välfärdsbokslutet utgör viktig grund för att följa och planera verksamheten.
Fritids- och folkhälsonämnden	<ul style="list-style-type: none"> Ingen explicit uppföljning avseende BK. Följer förvaltningens verksamhet som omfattar barn i gängse uppföljning. Nämnden beslutar om stadens Välfärdsbokslut, som därefter går till KS och KF. 	<ul style="list-style-type: none"> Ingen explicit uppföljning avseende BK. Välfärdsbokslutet utgör viktig grund för att följa och planera verksamheten. Genomfört uppföljning av exv. Föräldrastödsprogrammet.
Grundskolenämnden	<ul style="list-style-type: none"> Ja. I exempelvis Kvalitetsrapport Värdegrund från juni 2021 redovisas förvaltningens arbete med framförallt barns delaktighet. 	<ul style="list-style-type: none"> Uppföljning av delar av BK ingår som del av det systematiska kvalitetsarbetet.
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	<ul style="list-style-type: none"> Ingen explicit uppföljning avseende BK. Kvalitetsrapport som omfattar barnrättsperspektiv rapporteras till nämnden. Välfärdsbokslut rapporteras till nämnden. 	<ul style="list-style-type: none"> Ingen explicit uppföljning avseende BK. Kvalitetsrapporten omfattar barnrättsperspektivet. Välfärdsbokslutet omnämns som en viktig del i uppföljning och planering av verksamhet. Detta avser till barn och ungas levnadsvillkor men inte explicit efterlevnad av BK. Lupp-resultat (Lokal uppföljning av ungdomspolitik) för att öka kunskap om ungas livsvillkor. Ingen explicit koppling till BK.

		<ul style="list-style-type: none"> • Skolklimatsundersökning avseende kvalitet i undervisning, studiero och trygghet genomförs. Ingen explicit koppling till BK.
Individ och familj-omsorgsnämnden	<ul style="list-style-type: none"> • Ingen explicit uppföljning avseende BK. 	
Kulturnämnden	<ul style="list-style-type: none"> • Ja. Viss uppföljning om arbetet med implementering av BK. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ingen explicit uppföljning avseende BK. • Valfärdsbokslutet omnämns som en viktig del i uppföljning och planering av verksamhet, vilket har koppling till barn och ungas levnadsvillkor men inte explicit efterlevnad av BK.
Lokalförsörjningsnämnden	<ul style="list-style-type: none"> • Ingen explicit uppföljning avseende BK. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ingen särskild uppföljning avseende BK, men detta uppges följas upp i gängse arbetssätt för uppföljning.
Miljö- och konsumentnämnden	<ul style="list-style-type: none"> • Ingen explicit uppföljning avseende BK. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ingen uppföljning avseende BK.
Samhällsbyggnadsnämnden	<ul style="list-style-type: none"> • Ingen explicit uppföljning avseende BK. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ingen uppföljning avseende BK.
Social omsorgsnämnden	<ul style="list-style-type: none"> • Ingen explicit uppföljning avseende BK. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ingen uppföljning avseende BK.
Servicenämnden	<ul style="list-style-type: none"> • Ingen explicit uppföljning avseende BK. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ingen uppföljning avseende BK.
Tekniska nämnden	<ul style="list-style-type: none"> • Ingen explicit uppföljning avseende BK. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ingen uppföljning avseende BK.
Överförmyndarnämnden	<ul style="list-style-type: none"> • Ingen explicit uppföljning avseende BK. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ingen uppföljning avseende BK.

Granskning av Borås Stads arbete med barnkonventionen

Stadsrevisionen har granskat Borås Stads arbete med barnkonventionen. Granskningen har genomförts av EY. Granskningens syfte var att bedöma om Kommunstyrelsen och granskade nämnder vidtagit åtgärder för att säkerställa att Borås Stad uppfyller barnkonventionen och om arbetet är ändamålsenligt. Granskningen har riktat sig dels mot stadens övergripande arbete med barnkonventionen, dels mot kartläggning av hur barnkonventionen säkerställs och tillämpas vid viss typ av myndighetsutövning som rör barn och ungdomar.

Granskningen visar att det barnrättsbaserade synsättet med barnet som rättighetsbärare inte har fått genomslagskraft i stadens verksamheter. Barnkonventionen beaktas inte i tillräcklig utsträckning i stadens styrdokument eller i arbets- och beslutsprocesser. Det saknas systematik vad gäller genomförande av barnkonsekvensanalyser vid beslut som berör barn på ett direkt eller indirekt sätt. På det stora hela saknas därutöver uppföljning av Kommunstyrelsens och nämndernas arbete med barnkonventionen.

Granskningens kartläggning av hur barnkonventionen tillämpas vid viss myndighetutövning visar bl.a. att Grundskolenämnden, Sociala omsorgsnämnden och Individ- och familjeomsorgsnämnden behöver säkerställa en tillräcklig uppföljning och kontroll av myndighetsutövningens efterlevnad till barnkonventionen. Dessa nämnder behöver även säkerställa att barnkonsekvensanalyser genomförs och dokumenteras vid samtliga beslut som på ett direkt eller indirekt vis berör barn. Grundskolenämnden behöver därutöver säkerställa en tillräcklig dokumentation av att barn kommer till tals i myndighetsutövningen.

Stadsrevisionens sammanfattande bedömning är att Kommunstyrelsen och granskade nämnder inte säkerställt ett ändamålsenligt arbete som uppfyller barnkonventionen.

I övrigt hänvisar Stadsrevisionen till resultat och rekommendationer i bilagd rapport.

Missiv med bilagd rapport och rapportsammandrag tillställs Kommunstyrelsen och nämnderna. Svar från Kommunstyrelsen och nämnderna med planerade åtgärder emotses senast 2022-05-31.

Bill Johansson
Ordförande första revisorsgruppen

Boris Preijde
Ordförande andra revisorsgruppen

Borås Stads Revisionskontor

Granskning av Borås Stads arbete med barnkonventionen

Stadsrevisionen • Borås

Rapportsammandrag

2022-02-28

20
22

Granskning av Borås Stads arbete med barnkonventionen

Ernst & Young AB (EY) har på uppdrag av Stadsrevisionen i Borås Stad genomfört en granskning av stadens arbete med barnkonventionen. Granskningens syfte har varit att bedöma om Kommunstyrelsen och granskade nämnder vidtagit åtgärder för att säkerställa att Borås Stad uppfyller barnkonventionen och om arbetet är ändamålsenligt. Granskningen har riktat sig dels mot stadens övergripande arbete med barnkonventionen, dels mot kartläggning av hur barnkonventionen säkerställs och tillämpas vid viss typ av myndighetsutövning som rör barn och ungdomar.

Granskningens sammanfattande bedömning är att Kommunstyrelsen och granskade nämnder inte säkerställt ett ändamålsenligt arbete som uppfyller barnkonventionen.

De huvudsakliga iakttagelserna från granskningen är följande:

- Granskningen visar att det barnrättsbaserade synsättet med barnet som rättighetsbärare har inte fått genomslagskraft i stadens verksamheter. Barnkonventionen beaktas inte i tillräcklig utsträckning i stadens styrdokument eller i arbets- och beslutsprocesser.
- Det saknas systematik vad gäller genomförande av barnkonsekvensanalyser vid beslut som berör barn på ett direkt eller indirekt sätt. I Borås Stad finns ett fullmäktigebeslut daterat till 2011 där det framgår att en barnkonsekvensanalys ska göras vid samtliga beslut som rör barn. Ingen av de granskade nämnderna använder barnkonsekvensanalyser i samband med politiska beslut. På staden nivå finns en mall för barnkonsekvensanalyser och en barnrättschecklista. Dessa tillämpas inte på ett systematiskt vis. Granskningen visar att barnkonsekvensanalyser genomförs inom ett fåtal nämnders verksamhetsområden, men detta sker i regel utan att dokumenteras.
- Det finns utvecklingspotential vad gäller systematiken i utbildningsinsatser riktat till såväl nämnd som förvaltning.
- I de verksamheter som möter barn inom ramen för sin grundverksamhet finns former för dialog med barn och unga; dels i myndighetsutövningen, dels genom exempelvis enkäter och elevråd. Det finns exempel på hur politiker fört dialog med barn och unga. Granskningen visar dock att det saknas en systematik för hur de verksamheter som inte möter barn ska föra en sådan dialog.
- På det stora hela saknas uppföljning av styrelse och nämnders arbete med barnkonventionen. Uppföljning av barn och ungas livssituation sker genom kommunfullmäktiges målbild avseende barn och unga samt genom stadens Välfärdsbokslut. Kommunstyrelsen bedriver ingen uppsikt på området.
- Inom ramen för myndighetsutövning gentemot barn sker arbetet med barnkonventionen i huvudsak genom den ordinarie gällande lagstiftningen, där delar av barnkonventionen finns införlivad. Det finns tydliga utvecklingsområden kopplat till såväl styrning, uppföljning och kontroll av myndighetsutövningens följsamhet till barnkonventionen.

Granskningen har resulterat i följande rekommendationer till Kommunstyrelsen och granskade nämnder.

Kommunstyrelsen rekommenderas att:

- Säkerställa en sammanhållen styrning kopplat till barnkonventionen i samtliga av stadens verksamheter.
- Säkerställa struktur för uppföljning och uppsikt av stadens arbete med efterlevnad av barnkonventionen.

Övriga granskade nämnder rekommenderas att:

- Säkerställa en tillräcklig styrning utifrån barnkonventionen, exempelvis genom att säkerställa att barnkonsekvensanalyser genomförs vid samtliga beslut som på ett direkt eller indirekt vis berör barn.
- Säkerställa en tillräcklig uppföljning och kontroll av nämndens efterlevnad till barnkonventionen.

Därutöver lämnas följande rekommendationer utifrån granskningen avseende myndighetsutövning inom Grundskolenämnden, Sociala omsorgsnämnden och Individ- och familjeomsorgsnämnden.

Grundskolenämnden rekommenderas att:

- Säkerställa en tillräcklig dokumentation av att barn kommer till tals i myndighetsutövningen.
- Säkerställa en tillräcklig uppföljning och kontroll av myndighetsutövningens efterlevnad till barnkonventionen.
- Säkerställa att barnkonsekvensanalyser genomförs och dokumenteras vid samtliga beslut som på ett direkt eller indirekt vis berör barn.

Sociala omsorgsnämnden rekommenderas att:

- Säkerställa en tillräcklig uppföljning och kontroll av barnkonventionens efterlevnad inom myndighetsutövningen.
- Säkerställa att barnkonsekvensanalyser dokumenteras vid samtliga beslut som på ett direkt eller indirekt vis berör barn.

Individ- och familjeomsorgsnämnden rekommenderas att:

- Säkerställa en tillräcklig uppföljning och kontroll av att samtliga delar inom myndighetsutövningen efterlever barnkonventionen.
- Säkerställa att barnkonsekvensanalyser dokumenteras vid samtliga beslut som på ett direkt eller indirekt vis berör barn.

BORÅS
STAD

STADSREVISIONEN

Besöksadress Sturegatan 42 **Postadress** 501 80 Borås
Telefon 033-35 71 56 **E-post** revisionskontoret@boras.se
Webbplats boras.se/stadsrevisionen

Projekteringsframställan för Äventyrets förskola i Sparsör

Förskolenämndens beslut

Förskolenämnden tillstyrker projekteringsframställan avseende nybyggnation av Äventyrets förskola, Vinkelvägen, Paradis 1:4 under förutsättning att nämndens kommentarer omhändertas. Svaret översänds till Kommunstyrelsen och Lokalförordningsnämnden.

Sammanfattning

Projekteringsframställan avser byggnation av Äventyrets förskola i Sparsör. En förstudie har genomförts av Lokalförordningsförvaltningen tillsammans med representanter från Förskoleförvaltningen. Utformningen följer Borås Stads riktlinjer för ny- och ombyggnation av förskolor, Västra Götalandsregionens riktlinjer för tillgänglighetsanpassning samt Skolverkets riktmärken för barngruppers storlek.

Bedömd produktionsstart är satt till våren 2023 med preliminär inflyttning våren 2024.

Projektets budget är kalkylerad till 43 000 000 kr.

Ärendet i sin helhet

Projekteringsframställan avser byggnation av Äventyrets förskola i Sparsör. En förstudie har genomförts av Lokalförordningsförvaltningen tillsammans med representanter från Förskoleförvaltningen. Beskaffenheten på tomten gör att en suterrängbyggnad är mest lämpad för fastigheten. På plan 1 placeras tillagningskök, UC/el, personalutrymme. På plan 2 placeras hemvister, matsal, ateljé och utesov, samt en gemensam samlingslokal. Utförandet medför en utvändig miljö som tillvaratas på det mest effektiva sättet i förhållande till terrängen, vilket skapar förutsättningar för tillgängliga funktioner och därtill upprätthåller man en friyta om 25 m²/barn. Utformningen följer Borås Stads riktlinjer för ny- och ombyggnation av förskolor, Västra Götalandsregionens riktlinjer för tillgänglighetsanpassning samt Skolverkets riktmärken för barngruppers storlek. Parkeringsantalet följer parkeringsreglerna och trafiksäkerheten har beaktats i förstudien.

I samband med att den nya förskolan öppnar planeras förskolan Trollevi avvecklas. Denna förskola är belägen i paviljonger.

Bedömd produktionsstart är satt till våren 2023 med preliminär inflyttning våren 2024.

Projektets budget är kalkylerad till 43 000 000 kr.

Förskolenämndens kommentarer:

Enligt Lokalförsörjningsnämndens beslut uppgår den totala ytan på byggnaden till 1490 m² BRA (bruksarea). Detta överstiger den yta som förskolor som byggts de senaste åren för 120 barn haft med ca 200 m². Byggnadens utformning kan påverka lokalytan och förskolor byggs numera enligt Skolverkets riktmärken med nio hemvister istället för tidigare sex avdelningar, vilket också kan påverka ytan.

Förskolenämnden förutsätter att Lokalförsörjningförvaltningen i samråd med Förskoleförvaltningen i detaljprojektering ser över lokalytan för aktuell förskola.

Beslutsunderlag

1. Projekteringsframställan för Äventyrets förskola, Vinkelvägen, Paradis 1:4, Borås Stad
2. Rättighetsanalys

Samverkan

Ärendet har varit föremål för samverkan på FSG den 7 april 2022.

Beslutet expedieras till

1. Kommunstyrelsen
2. Lokalförsörjningsnämnden

Andreas Ekström
Ordförande

Ina Furtenbach
Förvaltningschef

Förskolegård
 25kvm/barn (120 barn)
 Förskola 9 avdelningar 120 barn
 P-behov: 14 besök, 17 personal + 1 PRH

Richard Svanberg
Handläggare
033 357333

Projekteringsframställan för Äventyrets förskola

Lokalförvaltningsnämndens beslut

Lokalförvaltningsnämnden föreslår att Kommunstyrelsen beslutar, under förutsättning att Förskolenämnden tillstyrker förslaget, att godkänna Lokalförvaltningsnämndens projekteringsframställan avseende Äventyrets förskola, Vinkelvägen, Paradis 1:4.

Projektets handläggning

Förskolenämnden hemställde 2019 till Lokalförvaltningsnämnden om att starta en förstudie för en nybyggnation av en förskola för 120 barn på Vinkelvägen i Sparsör. Förstudiekonto öppnades 2019-12-10.

Projektet finns med i Borås Stads investeringsbudget 2022 med en projektbudget om 43 000 tkr.

Projektbeskrivning och mål

Lokalförvaltningsförvaltningen har tillsammans med representanter från Förskoleförvaltningen genomfört en förstudie under början av 2020. Fastighetens storlek uppgår till 7350 m² och den totala ytan på byggnaden uppgår till 1490 m² BRA (ca 1590 m² BTA).

Beskaffenheten på tomten gör att en suterrängbyggnad är mest lämpad för fastigheten. På plan 1 placeras tillagningskök, UC/el, personalutrymme. På plan 2 placeras hemvister, matsal, ateljé och utesov, samt en gemensam samlingslokal. Utförandet medför en utvändig miljö som tillvaratas på det mest effektiva sättet i förhållande till terrängen, vilket skapar förutsättningar för tillgängliga funktioner och därtill upprätthåller man en friyta om 25 m²/barn.

Lokalerna följer Borås Stads riktlinjer för förskolor och Västra Götalands regionens riktlinjer för tillgänglighetsanpassning. Lokalerna kommer även att P-märkas. Byggnadens placering och väderstreck medger möjlighet att försä byggnaden med solcellspaneler. Effektivitet av solcellspaneler utreds närmare under projekteringen. Parkeringsantalet följer parkeringsreglerna och trafiksäkerheten har beaktats i förstudien.

Förskolan kommer inrymma nio hemvister för totalt 120 barn uppdelat för yngre och äldre barn.

Konsekvensanalys lokaler

Förskoleverksamhet är idag inhyrd i moduler i Trollevi som avflyttas när den nya förskolan står inflyttningsklar. Modulerna löper på sex månaders hyresavtal. Bygglov för tillfälliga paviljonger går ut 2025 och behöver ersättas med nya lokaler i upptagningsområde Fristad och Sparsör.

Tidplan

Projektering vår 2022. Byggstart preliminärt våren 2023 med preliminär inflyttning våren 2024.

Ekonomi

Projektets budget är kalkylerad till 43 000 000 kronor.

Investeringsutgifter utslagen per m² (BTA) är 27 044 kronor.

Kostnader Lokalförsljningsnämnden

	År 2022	Förklaringar
Befintlig kapitalkostnad	0 kr	
Befintlig driftskostnad	0 kr	
Ny kapitalkostnad (rta 1%) av investeringen	1 743 487 kr	
Förändrad driftskostnad (uppskattad)	563 220 kr	<i>Ny byggnad</i>
Avgående lokalkostnad för LFN	- 1 750 980 kr	<i>Befintliga paviljonger</i>
Tillkommande lokalkostnad för LFN	0 kr	
Total kostnad	555 727 kr	

Kapitalkostnaden är beräknad enligt komponentavskrivningsmodell med rak avskrivning. Investeringen föreslår man avskriva på 80, 30, 25, 20 år respektive 15 år.

Intäkter Lokalförsljningsnämnden /verksamhetens hyra

	År 2022	Förklaring
Ny schablonhyra	2 901 030 kr	<i>Ny byggnad</i>
Befintlig hyra	- 2 928 273 kr	<i>Befintliga paviljonger</i>
Hyrestillägg av investeringen	0 kr	
Tillkommande schablonhyra för utökat BRA	0 kr	
Total intäkt/hyra	- 27 243 kr	

Hyresförändring för Borås Stad

	År 2021	
Totalhyra	2 901 030 kr	
Befintlig schablonhyra	- 0 kr	
Avgående hyra	- 2 928 273 kr	
Tillkommande hyra	0 kr	
Hyresförändring	- 27 243 kr	

Beslutsunderlag

1. Ritning

Beslutet expedieras till

1. Kommunstyrelsen
2. Förskolenämnden

Nils-Åke Björklund
Mötesordförande

Anders Waldau
Förvaltningschef

§ 42

Dnr LFN 2022-00115 2.6.1.1

Projekteringsframställan för Äventyrets förskola

Lokalförsörjningsnämndens beslut

Lokalförsörjningsnämnden föreslår att Kommunstyrelsen beslutar, under förutsättning att Förskolenämnden tillstyrker förslaget, att godkänna Lokalförsörjningsnämndens projekteringsframställan avseende Äventyrets förskola, Vinkelvägen, Paradis 1:4.

Sammanfattning av ärendet

Fastighetens storlek uppgår till 7350 m² och den totala ytan på byggnaden uppgår till 1490 m² BRA (ca 1590 m² BTA). Beskaffenheten på tomten gör att en suterrängbyggnad är mest lämpad för fastigheten. På plan 1 placeras tillagningskök, UC/el, personalutrymme. På plan 2 placeras hemvister, matsal, ateljé och utesov, samt en gemensam samlingslokal. Utförandet medför en utvändigt miljö som tillvaratas på det mest effektiva sättet i förhållande till terrängen, vilket skapar förutsättningar för tillgängliga funktioner och därtill upprätthåller man en friyta om 25 m²/barn. Lokalerna följer Borås Stads riktlinjer för förskolor och Västra Götalands Regionens riktlinjer för tillgänglighetsanpassning. Lokalerna kommer även att P-märkas. Byggnadens placering och väderstreck medger möjlighet att försä byggnaden med solcellspaneler. Effektivitet av solcellspaneler utreds närmare under projekteringen. Parkeringsantalet följer parkeringsreglerna och trafiksäkerheten har beaktats i förstudien.

Förskolan kommer inrymma nio hemvister för totalt 120 barn uppdelat för yngre och äldre barn.

Tidplan Projektering vår 2022.

Byggstart preliminärt våren 2023 med preliminär inflyttning våren 2024.

Ekonomi Projektets budget är kalkylerad till 43 000 000 kronor.

Investeringsutgifter utslagen per m² (BTA) är 27 044 kronor.

Äventyrets Förskola

Borås Stad

Ny förskola för 120 barn

Paradiset 1:67

Vinkelvägen med den planerade förskolotomten till höger.

Sektion A: Längst upp till höger ligger den planerade förskolan. Därfter ses Vinkelvägen som skiljer förskolan och närmsta bostad åt. De naturliga höjdskillnaderna innebär att våningsantalet varierar som lägre mot vinkelvägen. Byggnaderna visar den maximala byggrätten på tre våningar.

Äventyrets Förskola

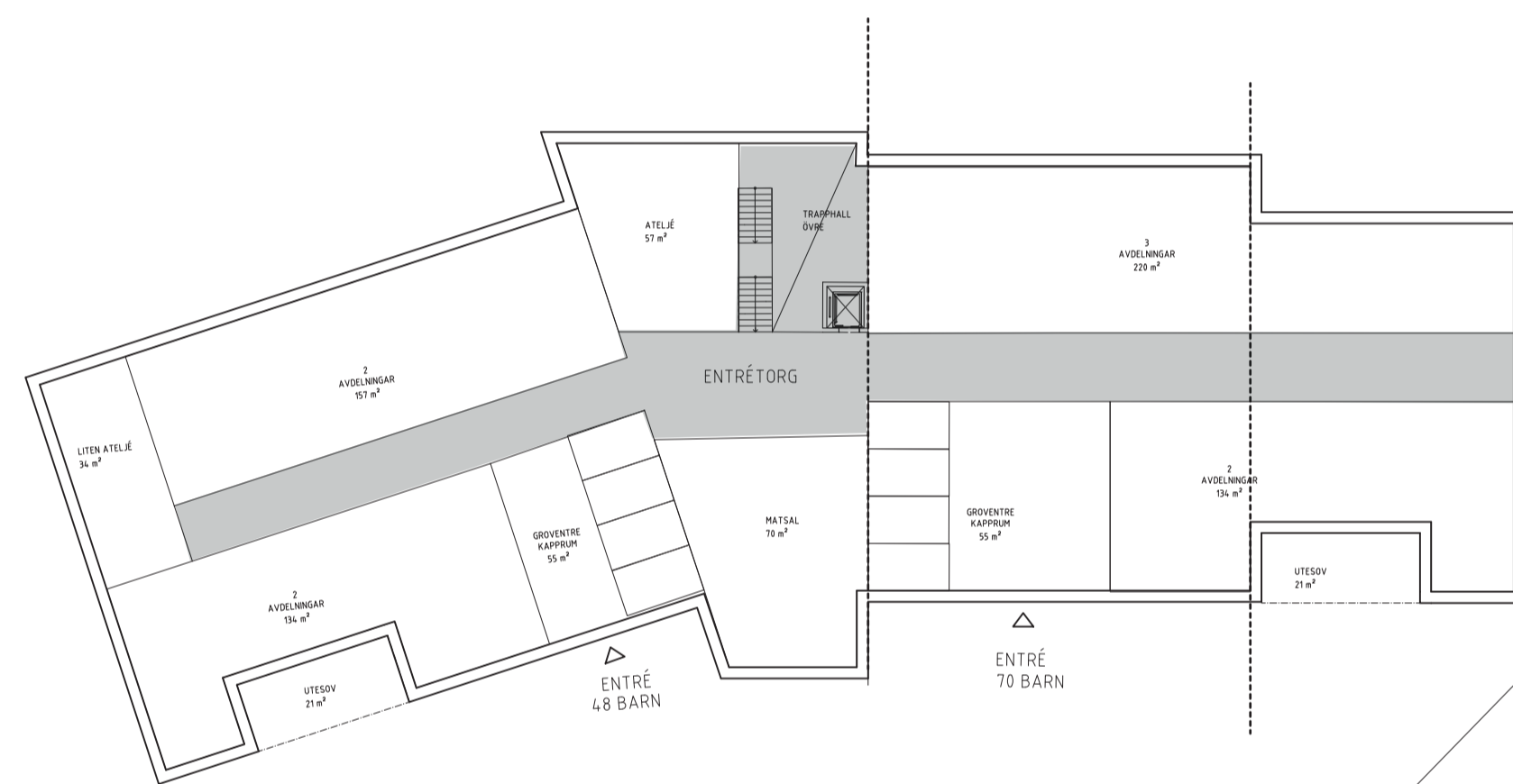
Borås Stad

Utredning av förskola i suteräng 2 plan på kuperad tomt.

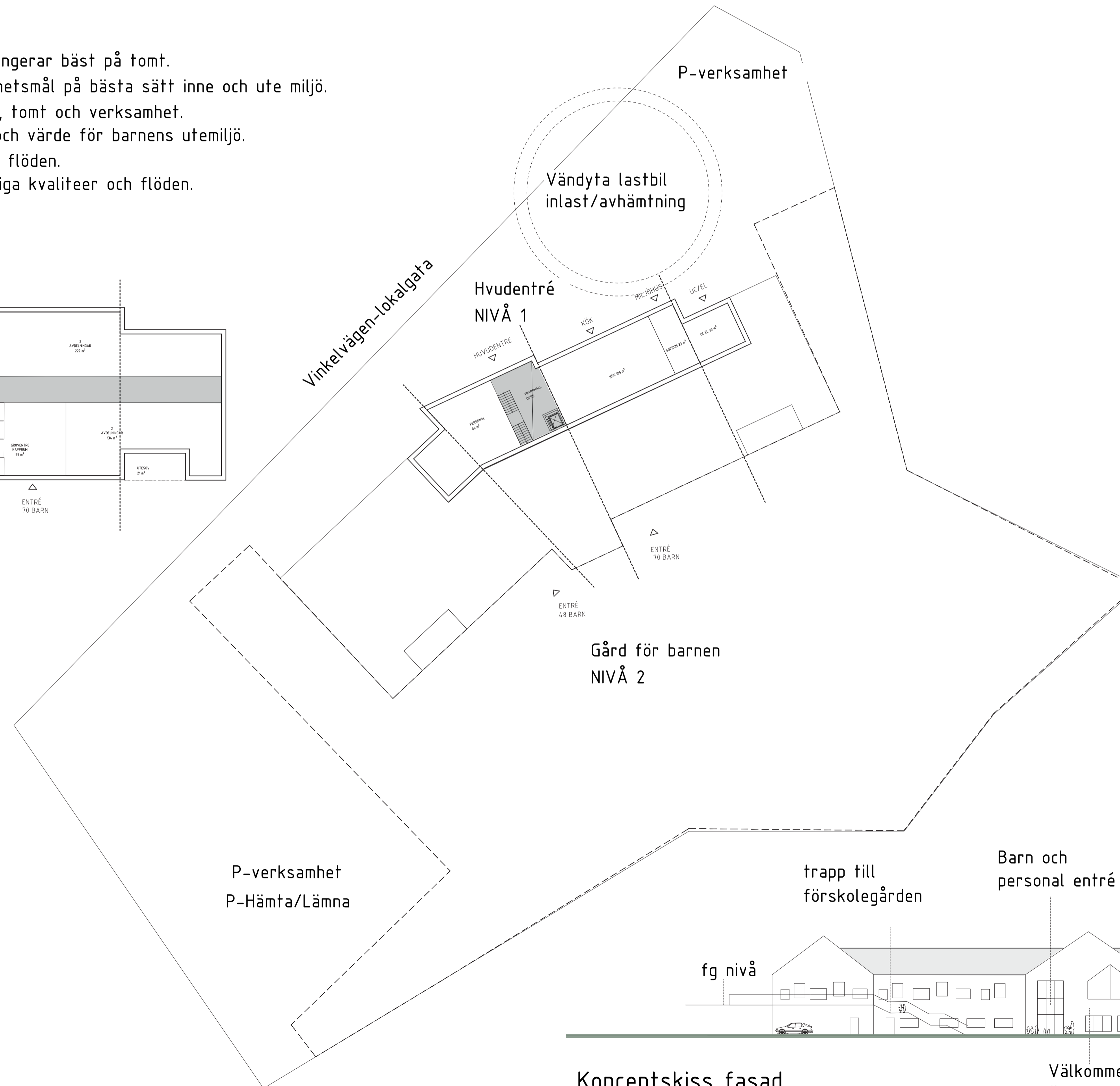
Utredning av mark och förskolebyggnad som resulterar i plus och minus för att jämföra vilket byggnadsalternativ som är det mest fördelaktigt för beställaren.

Aspekter

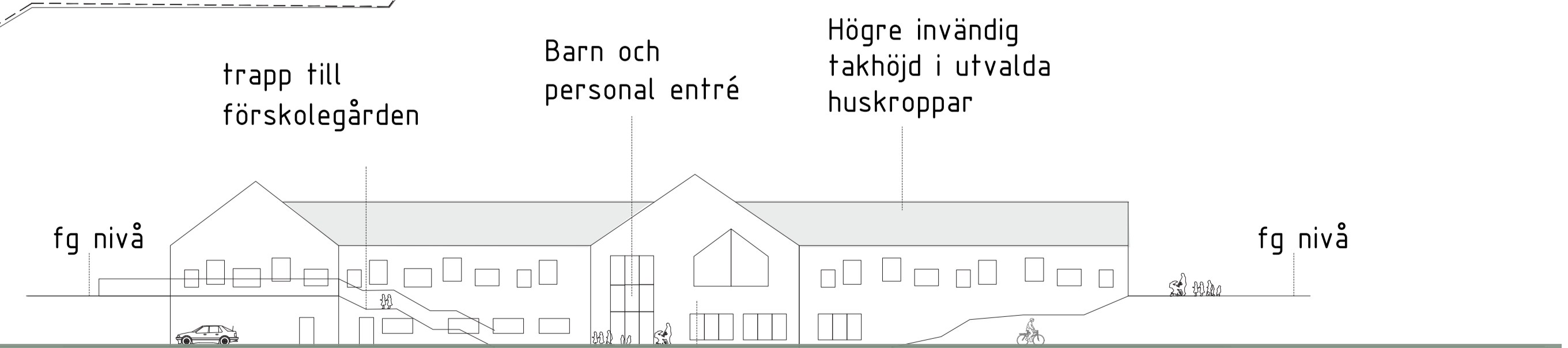
- Komplex tomt-vilken byggnadstyp fungerar bäst på tomt.
- Funktionalitet- hur uppnås verksamhetsmål på bästa sätt inne och ute miljö.
- Långsiktigt perspektiv- för byggnad, tomt och verksamhet.
- Vilken byggnadstyp ger mest friyta och värde för barnens utemiljö.
- Tillgänglighet, parkering, gående och flöden.
- Arkitektoniskt, dagsljusinsläpp, rumliga kvaliteer och flöden.
- Energi och hållbarhet aspekt.

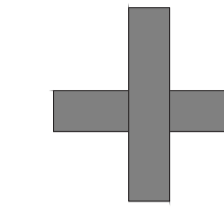
BTA =
PLAN 1 1245 m²
PLAN 2 345 m²
TOTALT 1590 m² med teknik
och utan fläktrum

Konceptskiss fasad mot vinkelvägen

Välkommen till
Äventyrets
förskola-
välkomnande fasad

+ Förskola i suteräng, ett bra alternativ för verksamheten, då barnavdelningarna ligger på ett plan.

-Byggnad tar ganska mycket fotavtryck.

+Verksamhetens rumsliga önskemål går att uppnå med fler gårdsidor

+Arkitektonisk lång byggnad. För att få en estetiskt tilltalande byggnad skalas byggnaden ner i mindre volymer, vilket kan ge fint intryck från gård och gata.

+Fläktrum integreras i sadeltak.

+Byggnaden får två sidor en gårdsida och en sida mot lokalgata med huvudentré. Huvudentré tillagningskök mm öppnar upp mot övrig bebyggelse och blir välkomnande.

+Väl separerade funktioner hämtning/lämning långt ifrån inlast/avhämtning.

+Mer gårdsyta/friyta än enplanshus. Mininivå friyta (25 kvm/barn)

+Bra med yta för elrum/UC

+Den ganska långa byggnaden kan få ett centralt entreforg som ger bra överblickbarhet.

Tanja Vööras
Handläggare

Rättighetsanalys

A. Ärendebeskrivning

Beslut: Beskrivning av ärendet som Rättighetsanalysen avser samt eventuell bakgrund till ärendet.	Projekteringsframställan för Äventyrets förskola i Sparsör
Ansvarig:	Förskolenämnden
Beslutsdatum:	2022-04-21

B: Analysunderlag

Icke-diskriminering & jämlikhet	
B1: Vilka rättighetsbärare/invånare kommer beröras av beslutet? Exempelvis barn och unga, män, kvinnor, nationella minoriteter, etniska minoriteter, personer med funktionsnedsättningar, HBTQI-personer. Kan också vara boende i särskild stadsdel eller invånare med viss utbildningsgrad.	Barn på förskola som planeras avvecklas i samband med nybyggnation samt kommande förskolebarn berörs av ärendet samt dessa barns vårdnadshavare. Barnen kommer att ligga i fokus för denna rättighetsanalys. Personal i Förskoleförvaltningen berörs när en förskola planeras avvecklas och en ny organisation byggs upp på den nybyggda

	förskolan. Personalen hanteras inom ordinarie processer.
<p>B2: Vilka diskrimineringsgrunder påverkas berörda rättighetsbärare av?</p> <p>1) etnisk tillhörighet, 2) religion eller annan trosuppfattning, 3) kön, 4) sexuell läggning, 5) funktionsnedsättning, 6) ålder, 7) könsöverskridande identitet eller uttryck.</p> <p>Tänk på att varje enskild grupp som berörs av beslutet kan bestå av personer med olika diskrimineringsgrunder.</p>	<p>Individuella barn kan beröras av alla diskrimineringsgrunder. Gruppen barn inskrivna i Borås kommunala förskolor berörs främst av diskrimineringsgrunden ålder. Västra Götalands Regionens riktlinjer för tillgänglighetsanpassning följs i samband med nybyggnationen.</p>
<p>B3: Vilka rättigheter i barnkonventionen har identifierats som viktiga i beslutsförslaget?</p>	<p>Artikel 2 - Alla barns lika värde och icke-diskriminering</p> <p>Artikel 3 - Barns bästa i frågor som rör dem</p> <p>Artikel 28 - Barn har rätt till utbildning.</p>
<p>B4: Vad säger övriga nationella lagar, föreskrifter och riktlinjer om det som beslutet berör?</p> <p>Skriv ner vilka som har beaktats, beakta även kommunala styrdokument.</p>	<p>Utformningen följer Borås Stads riktlinjer för ny- och ombyggnation av förskolor, Västra Götalandsregionens riktlinjer för tillgänglighetsanpassning samt Skolverkets riktmärken för barngruppers storlek.</p>
<p>Transparens & ansvarsutkrävande</p>	
<p>B5: Har informationen om beslutsförslaget varit allmänt tillgänglig och spridd? Om ja-på vilket sätt? Om nej – varför?</p>	<p>Ja. Detaljplan har varit ute på samråd. Andra förvaltningar har ansvarat för spridning av information. Förskoleförvaltningen ansvarar för spridning av</p>

Exempelvis direkt information till de invånare som påverkas, information på bibliotek och på kommunens webbsida.	information till personal och vårdnadshavare.
<p>B6: Kan alla invånare/rättighetsbärare ta till sig denna information? Om ja- på vilket sätt? Om nej – varför?</p> <p>Exempelvis klarspråk, andra språk, punktskrift (braille), bildstöd och teckenspråk.</p>	Se ovan. Barn som berörs av beslutet kan ha svårt att ta till sig informationen med hänsyn till deras ålder.
Delaktighet & inkludering	
<p>B7: Har berörda rättighetsbärare fått ge sina åsikter i ärendet? Vilka rättighetsbärare har tillfrågats? Om svaret är nej, varför?</p>	Barnen har inte tillfrågats. Barnperspektivet har tillgodosetts genom att förvaltningsledningen som representant för barnen och verksamheten har varit delaktiga i processen.
<p>B8: Vad tycker rättighetsbärarna om det som beslutet berör?</p>	Vet ej.
<p>B9: Har rättighetsbärarnas synpunkter beaktats? Beskriv hur åsikterna har beaktats. Om svaret är nej, varför?</p>	Nämndens verksamhet utgår alltid från barnet eller barnens bästa. Utgångspunkt har varit att tillgodose barnens bästa som grupp på övergripande nivå och det individuella barnets rättigheter tillgodoses i den dagliga verksamheten.

C: Bedömning

<p>C1: Vilka negativa och positiva konsekvenser kan beslutet få för rättighetsbärarna? Använd fakta från ditt analysunderlag:</p> <p><u>Icke-diskriminering & inkludering:</u> Berörda diskrimineringsgrunder, lagar, föreskrifter, riktlinjer, statistik, beprövad erfarenhet, relevanta aktörers erfarenheter.</p> <p><u>Transparens och ansvarsutkrävande:</u> Spridning av information, tillgänglighet.</p> <p><u>Deltagande och inkludering:</u> Rättighetsbärarnas synpunkter.</p>	<p>Positivt är en ny förskola med ändamålsenliga och tillgänglighetsanpassade inom- och utomhusmiljöer för barnen. Tillfälligt kan barnet påverkas då det innebär ett byte av förskolelokal.</p>
<p>C2: Vilka möjliga intressekonflikter har identifierats?</p>	<p>Inga har identifierats.</p>
<p>C3: Finns det kompensatoriska åtgärder?</p>	<p>Nej.</p>
<p>C4: Hur sker återkoppling till berörda rättighetsbärare och övriga aktörer som kan vara berörda?</p>	<p>Beslutet expedieras till Lokalförsörjningsnämnden och Kommunstyrelsen för vidare beredning och anslås på kommunens anslagstavla.</p>

Tanja Vööras
HandläggareDatum
2022-04-21Instans
Förskolenämnden
Dnr FN 2022-00046 2.6.1.2

Uppsägning av Annexet - Norrbyskolans förskola

Förskolenämndens beslut

Förskolenämnden beslutar att lokalen annexet vid Norrbyskolans förskola sägs upp per den 31 juli 2022 och översänder beslutet till Lokalförsörjningsnämnden.

Ärendet i sin helhet

Annexet vid Norrbyskolans förskola användes senast våren 2018 som förskolelokal. Efter att Norrbyskolans förskola fick tillgång till ytterligare ett våningsplan inne på Norrbyskolan har annexet främst använts som förråd. Under läsåret 2021/2022 användes lokalen tillfälligt av förskolan i arbetet med barn i behov av särskilt stöd. Förskolan har inte längre behov av annexet och förvaltningen har andra förrådsutrymmen att tillgå. Annexet sägs därmed upp per den 31 juli 2022, då tre månaders uppsägningstid gått.

Prövning av barnets bästa

Kommuner har som skyldighet att alltid beakta barnets bästa i alla beslut som rör barn. Kommunen har även fastslagit att allt arbete som staden bedriver ska grunda sig på ett antal centrala rättighetsprinciper, som icke-diskriminering, inkludering, transparens, ansvar, delaktighet och jämlikhet.

Ärendet i sig bedöms inte ha någon direkt påverkan på barn eller andra rättighetsbärare. Uppsägning av lokalen påverkar inte förskolans verksamhet.

Samverkan

Ärendet har varit föremål för samverkan på FSG den 7 april 2022.

Beslutet expedieras till

Lokalförsörjningsnämnden

Andreas Ekström
OrdförandeIna Furtenbach
Förvaltningschef

Ida Westin
HandläggareDatum
2022-04-21Instans
Förskolenämnden
Dnr FN 2022-00042 1.4.2.25

Beslut om ersättning för grundutbildning om barnkonventionen för förtroendevalda

Förskolenämndens beslut

Förskolenämnden beslutar att de ledamöter och ersättare som deltagit i grundutbildning om barnkonventionen för förtroendevalda har rätt till ersättning i enlighet med gällande bestämmelser.

Ärendet i sin helhet

Förskolenämndens ledamöter och ersättare som deltagit i grundutbildning om barnkonventionen för förtroendevalda den 21 april 2022 har rätt till ersättning i enlighet med Kommunfullmäktiges beslut om Bestämmelser om ersättningar till kommunens förtroendevalda 2019-2022.

Utbildningen är en grundkurs om barnkonventionen som lag. Utbildningen går igenom grunderna i barnkonventionen, vad det innebär för den som är förtroendevald och hur man genomför en barnkonsekvensanalys.

Prövning av barnets bästa

Kommuner har som skyldighet att alltid beakta barnets bästa i alla beslut som rör barn. Kommunen har även fastslagit att allt arbete som staden bedriver ska grunda sig på ett antal centrala rättighetsprinciper, som icke-diskriminering, inkludering, transparens, ansvar, delaktighet och jämlikhet.

Ärendet i sig bedöms vara av ren administrativ art. Barnperspektivet och rättighetsprinciperna beaktas löpande inom verksamheten.

Beslutsunderlag

Bestämmelser om ersättningar till kommunens förtroendevalda 2019-2022

Samverkan

Ärendet har varit föremål för samverkan på FSG den 7 april 2022.

Andreas Ekström
Ordförande

Ina Furtenbach
Förvaltningschef

Emelie Wigforss
HandläggareDatum
2022-04-21Instans
Förskolenämnden
Dnr FN 2022-00004 1.1.3.0

Anmälningssärenden

Förskolenämndens beslut

Förskolenämnden beslutar att godkänna redovisning av anmälningssärenden för perioden 21 mars – 11 april 2022.

Anmälningssärenden

1. Dom i Mål nr 3848-21 - Ansökan annan pedagogisk verksamhet Ek o Lek Barnomsorg AB
Dnr 2021-00024
2. Kommunfullmäktiges beslut 2022-03-24 § 43 Revidering av Borås Stads styr- och ledningssystem
Dnr 2021-00175
3. Kommunfullmäktiges beslut 2022-03-24 § 49 Ändring i det gemensamma reglementet för kommunstyrelsen och samtliga nämnder
Dnr 2020-00078
4. Kommunfullmäktiges beslut 2022-03-24 § 42 Policy för inköp i Kommunkoncernen
Dnr 2021-00136
5. Inkomna synpunkter mars
6. Kommunfullmäktiges beslut 2022-03-24 § 39 Revidering av Borås Stads program för ANDTS förebyggande arbete 2022-2026

Andreas Ekström
OrdförandeIna Furtenbach
Förvaltningschef

Emelie Wigforss
HandläggareDatum
2022-04-21Instans
Förskolenämnden
Dnr FN 2022-00005 1.1.3.0

Redovisning av delegationsbeslut

Förskolenämndens beslut

Förskolenämnden beslutar att godkänna redovisning av delegationsbeslut för perioden 21 mars – 11 april 2022

Ärendet i sin helhet

Förskolenämnden har i vissa ärenden överlåtit sin beslutanderätt till tjänstepersoner och ledamöter i enlighet med nämndens delegationsordning. Där framgår det även vilka delegationsbeslut som ska redovisas till nämnden. Redovisningen innebär inte att nämnden omprövar eller fastställer delegationsbesluten.

Delegationsbeslut

1. Hyresgäst Anpassning motorikbana - Hulta Ängars förskola
Dnr 2021-00110
2. Hyresgäst Anpassning kök - Pumpkällagårdens förskola
Dnr 2022-00003
3. Hyresgäst Anpassning grind - Trollgårdens förskola
Dnr 2022-00003
4. Anmälan av kränkande behandling löpnummer 10-12
Dnr 2022-00001
5. Utredning av kränkande behandling löpnummer 11
Dnr 2022-00001
6. Utökad tid på förskola löpnummer 58-66
Dnr 2022-00002

Andreas Ekström
OrdförandeIna Furtenbach
Förvaltningschef